

FLACARA
Nr. 11 (60) - 1 Iunie 1955

— Frumos e grul nostru, tovarăși. Trebuie însă plivit instructorul Comitetului raional P. M. R. Tecuci, Sandu Andrei (stînga), și colectivistul Fotache Andrei, președinte al Sfatului popular din comuna Corod, raionul Tecuci, examinează cu atenție grul care pe tarlalele colectivei din comună a atîns pe la mijlocul lunii mai o jumătate de metru în înălțime. În fruntea țărănilor noștri muncitori, ca un exemplu viu, colectivității, în momentul de față angajați în lupta pentru o bună întreținere a culturilor, vor culege și anul acesta roade bogate.

COPERTA I: George Enescu.

COPERTA a IV-a: Constructorii scrutează orizontul: oare nava va acosta cu bine la celălalt jărm... al bazinului?
Fotografie de A. LOVINESCU, realizată la Palatul Pionierilor din Capitală.

Fotografia din stînga: Tovarășul N. A. Bulganin, conducătorul delegației sovietice, semnînd Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală între cele opt state participante la Conferința de la Varșovia. Fotografia din dreapta: semnează tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, conducătorul delegației R. P. R.

UNITATEA POPOARELOR LIBERE, PAVĂZĂ A PĂCII ÎN LUMEA ÎNTREAGĂ

INSEMĂRI DIN VARȘOVIA

Varșovia, 14 mai. O zi cu mult aer, în strălucirea căruia se scese zidurile immaculate ale caselor construite pe tot întinsul Varșoviei, frunzele copacilor de pe alurile Vistulei, săgeata avîntată spre cer a Palatului Științei și Culturii. Așa a fost ziua de 14 mai care săpat pe răbojul vremii un eveniment nepieritor, luminos ca soarele de mai, dătător de forță și credere în viitor, ca tinerețea arșoviei renăscute.

Iată-ne la sediul Consiliului de la Varșovia, la Palatul R.P. Polone, una din clădirile Seimului, și ea reconstruită în ultima vreme. Intrăm în sala loanelor, adevărată bijuterie arhitectonică, în care contrastele de armură albă și neagră sînt de un efect remarcabil. La capătul sălii, frumoase plante decorative formează un fundal în fața căruia se află masa pe care se va semna istoricul document. Pe masă, alături de microfoane — stiloul, tamponul și mapa de piele care conține documentul: *Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mu-*

tuală. Sala este inundată de lumina lustrelor și a reflectoarelor, a aparatelor de cinematografiat. Ziariștii, foto-reporterii, reporterii de la radio se pregătesc să immortalizeze, fiecare în felul său, clipele memorabile pe care le trăim.

În sală intră personalități ale vieții publice poloneze. Iată-i pe tovarășii Boleslaw Bierut și Aleksander Zawadski. Apoi intră pe rînd delegațiile participante la Conferința statelor europene pentru asigurarea păcii și securității în Europa.

Conducătorii delegațiilor se află în fața mesei pe care se va semna tratatul. Lumina reflectoarelor se aprind. Momentul este plin de o emoționantă solemnitate. Primul ia loc la masă și semnează tratatul tovarășul Mehmet Shehu, șeful delegației albaneze; aceasta întrucît — după cum s-a convenit în timpul consfătuirii — ordinea în care au fost înscrise țările participante la tratat este cea alfabetică. Cine privește însă pe reprezentantul micii Albanii, deschizînd

seria celor care își depun semnătura pe tratat, nu poate să nu se gîndească: da, acesta este cu adevărat un tratat cum nu a mai cunoscut istoria; egalitatea cea mai deplină între toate țările participante, mari sau mici, este unul din principiile fundamentale pe care el se întemeiază. Semnează apoi, pe rînd, tovarășii Vilko Cervenkov din partea R. P. Bulgariei și András Hegedus din partea R. P. Ungare, Otto Grotewohl din partea R. D. Germane, Jozef Cyrankiewicz din partea R. P. Polone. Semnătura fiecăruia dintre ei exprimă năzuințele popoarelor care au suferit enorm de pe urma militarismului german, de a împiedica reînvierea acestui vrăjmas înrăit al securității lor, de a întări pacea în Europa.

La masă ia loc tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. În acest moment, inima reporterului român bate mai cu putere. Cîte nu simți în această clipă unică! Gîndul te duce, fără să vrei, spre țară, acolo unde întregul nostru popor își încordează

forțele pe schelele construcției socialiste și își manifestă dorința să trăiască în pace și prietenie cu toate popoarele. A fost o vreme cînd poporul român se afla în bătaia tuturor vînturilor vrăjmașe, cînd țara noastră era minge de joc în mîinile jefuitoarelor imperialiste. Această vreme a apus pentru totdeauna. Poporul nostru este astăzi înfinit mai puternic. El nu mai are astăzi de ce să se teamă. Alături de el, sînt 900 milioane de frați buni, uniți prin năzuințe comune de pace, hotărîți ca, în caz de primejdie, să se ajute unul pe altul. Alianța care se pecetluiește în aceste clipe este alianța independenței și suveranității poporului român, cheuzăsie a victoriilor sale de mîine.

Se îndreaptă apoi spre masă, ia loc și semnează tratatul tovarășul N. A. Bulganin. Toată lumea știe cîtă greutate are semnătura șefului guvernului U.R.S.S. Uniunea Sovietică, țara care a zdrobit mașina de război hitleristă, salvînd omenirea de barbaria fascistă, țara care reprezintă astăzi cea

↑
La masa Conferinței, delegația guvernamentală română alături de delegația polonă.

N. A. Bulganin, președintele Consiliului de Miniștri al U. R. S. S., și Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române. ↓

Palatul Consiliului de Miniștri al R. P. Polone, în incinta căruia a avut loc Conferința istorică de la Varșovia.

mai mare putere economică, politică și militară, nu cunoaște interese mai scumpe decât interesele popoarelor iubitoare de pace. Pentru toți oamenii cinștiți de pretutindeni, Uniunea Sovietică a fost și rămâne bastionul de neclintit al păcii. Forța de nebiruit a Uniunii Sovietice dă tratatului ce se semnează o trăinicie de granit. Uniunea Sovietică a fost și până acum prietenul, aliatul și sprijinitorul de zi cu zi al țărilor

democrat-populare. Tratatul de la Varșovia consfințește și măsoară mult această prietenie și îi dă un conținut și mai adânc.

Ultimul semn al tratatului este varășul Viliam Siroky din partea Republicii Cehoslovace. Poporul lui Iulius Fucik știe și va ști că lupte pentru ca cizma fascistă germană să nu mai tropăie niciodată pe străzile Pragăi.

În fața microfonului, tovarășul Otto Grotewohl rostește o scurtă declarație. În ea, se exprimă hărțuirea guvernului R. D. Germane a întregului popor german de a duce mai departe, cu sporită intensitate, lupta pentru unificarea Germaniei.

Semnând acest tratat de prietenie și colaborare și asistență mutuală guvernul Republicii Democratice Germane pornește de la premisa că Germania reunificată nu va fi legată de obligațiile asumate de partea sau alta a Germaniei prin diferite tratate și acorduri militare-politice încheiate înainte de unificare.

Apoi ia cuvântul tovarășul Pîn De-huai, care a participat la Conferință în calitate de observator. „Din împuternicirea guvernului R. P. Chineze — răsună glasul în cercatului luptător și comandant revoluționar, generalul Pîn De-huai declară că guvernul și poporul chinez de șase sute de milioane oameni se solidarizează și sprijin pe de-a întregul Tratatul semnat. Sîntem convinși că succesele prezentei Conferințe vor contribui la întărirea coeziunii țărilor popoarelor iubitoare de pace și vor contribui într-o măsură considerabilă la întărirea păcii și securității atât în Europa cât și în întreaga lume.”

Tovarășul Jozef Cyrankiewicz rostește apoi un vibrant cuvânt de încheiere a Conferinței.

Conducătorii și membrii delegațiilor își strîng călduros mâini. Această strîngere de mîni frățească exprimă încă o dată unitatea de monolit care s-a manifestat în tot cursul conferinței de la Varșovia. Ea are, în același timp, valoarea de simbol: simbolul unității indistructibile a popoarelor gărului păcii, democrației și socialismului. Nu o dată vorbește paganda imperialistă despre pînă „solidaritate atlantică”. Ce se ascunde însă în dosul acestor etichete este dominația State

uite asupra unor țări aduse în are de totală dependență, este apararea gangsterească de către monopoliurile americane a pozițiilor franceze și engleze în metropole în colonii, este descoperirea, în a Wehrmachtului renăscut, a or țări abia ieri ruinate de cotrociorul german. Halal „solidaritate!”

B. C.-ul poate să pălăvrăgească pofteste despre faptul că „la rșovia se realizează un N.A.T.O. sâritean”. Chiar și pentru stăniții săi, aceasta este o deziluzie.

Varșovia s-a născut cu totul altva. Aci s-a călît unitatea unor poare legate prin comunitatea țeluri, prin relații întemeiate pe pectarea suveranității de stat pe principiul neamestecului în burile interne ale altor țări. bila ideologie a internaționalisului proletar a căpătat cu acest lej o nouă și strălucită expresie. r nu numai atât. „N.A.T.O.”-ul , ca și oricare alte alianțe izrite din legile junglei capita-

liste, sînt tratate împotriva cuiva: împotriva țărilor iubitoare de pace, împotriva forțelor păcii.

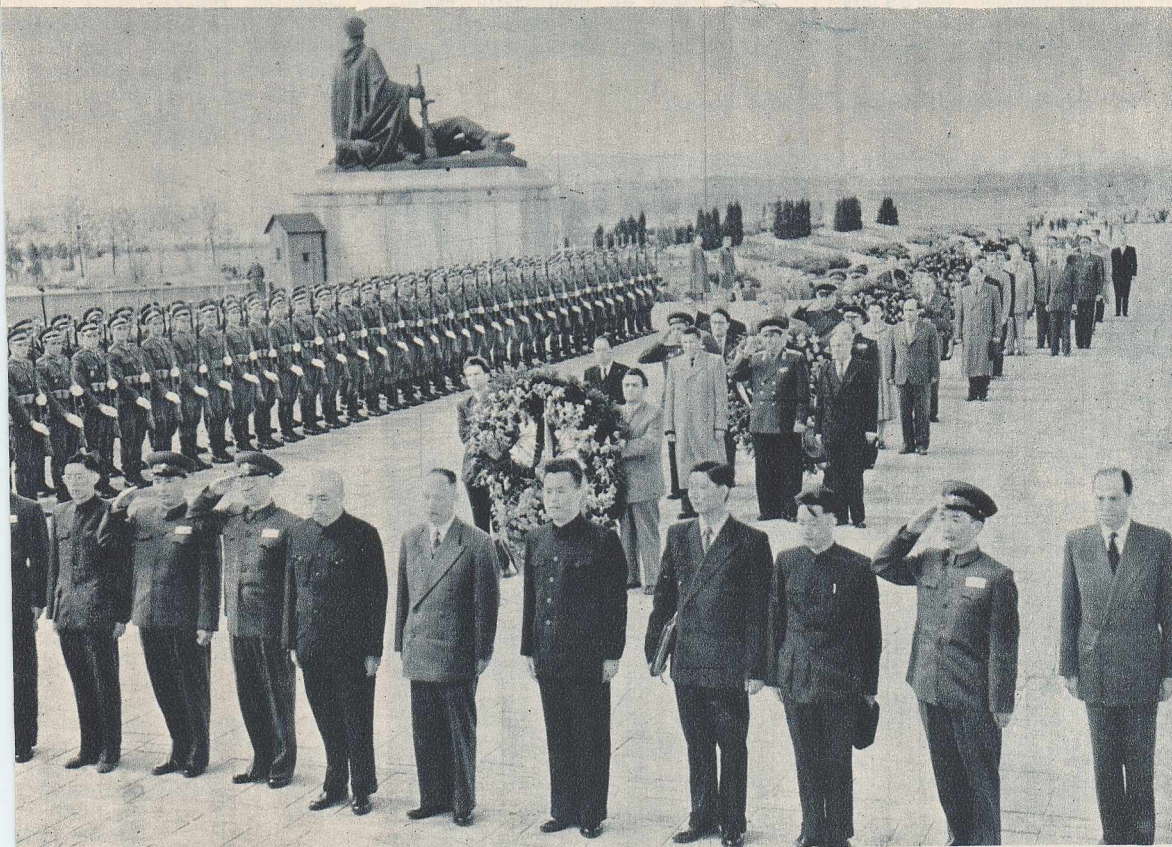
Tratatul de la Varșovia nu este îndreptat împotriva nimănui. Din contră, cuvintele sale răsună ca o chemare adresată tuturor statelor europene: să apărăm împreună securitatea continentului nostru bătrîn, atît de încercat. Am încheiat acest tratat — spun cuvintele, în limbajul oamenilor simpli — pentru că forțele agresivii au creat o mare primejdie pentru pace: au ratificat acordurile de la Paris, reînvie dușmanul nostru comun — militarismul german — fac din Germania occidentală un principal focar de război. Semnînd acest tratat, creînd Comandamentul unificat al forțelor armate ale statelor participante, noi am ridicat în calea acestor planuri o stavilă de netrecut. Forțele agresive vor trebui să țină seama de ea. Dar noi chemăm toate statele europene să aperse în comun cu noi liniștea căminelor, orașelor și satelor, monumentele Parisului și zidurile reînnoite ale Varșoviei.

Nu începe îndoială că popoarele țărilor din Europa occidentală, vîzînd în Tratatul de la Varșovia un instrument cu adevărat de pace, îi vor acorda întregul lor sprijin. În ceea ce privește popoarele țărilor participante la tratat, ele îl vor socoti ca o piatră de temelie a vieții lor naționale și internaționale, vor întări semnătura pusă de conducătorii lor astăzi, prin fapte eroice în lupta și munca pentru întărirea economică a patriei lor, a capacității de apărare a țărilor lor. Despre această hotărîre a vorbit într-un mod convingător impunătorul miting care a avut loc aci, sîmbătă, la orele 3 după-amiază, în piața Felix Dzerdjinschi. Populația Varșoviei, în frunte cu clasa ei muncitoare călîtă în lupte cu neînfricării ei luptători din rezistență, a fost prezentă în imensa piață să salute evenimentul istoric,

Delegația guvernamentală sovietică. În mijloc: tovarășul N. A. Bulganin, avînd în dreapta sa pe V. M. Molotov și pe mareșalul Uniunii Sovietice I. S. Konev, iar în stînga sa pe G. K. Jukov, mareșal al Uniunii Sovietice și ministrul Apărării al U. R. S. S.

omnitatea depunerii coroanelor de flori la mormintele eroilor sovietici căzuți pentru eliberarea Varșoviei. În primul plan reprezentanți ai orului chinez, aflați la Varșovia. Al cincilea din stînga, Pîn De-huai, care a participat în calitate de observator la conferință.

să aclame pe reprezentanții Uniunii Sovietice, ai Chinei Populare, ai țărilor de democrație populară, care în numele popoarelor lor au făcut astăzi legămîntul solemn de a apăra, cu toate forțele, pacea și securitatea lor. E greu să exprimî inflăcărarea varșovienilor care au aclamat cuvîntarea rostită cu atîta căldură și vigoare de tovarășul N. A. Bulganin. Minute în șir au răsunit aclamațiile și uralele cînd tovarășul Bulganin a anunțat că în calitate de șef al Comandamentului unificat a fost desemnat mareșalul Uniunii Sovietice I. S. Konev, pe care polonezii îl cunosc ca pe unul dintre conducătorii militari care au adus țării lor eliberarea. Nu poți reda nici bucuria pe care au resimțit-o varșovienii, ascultînd cuvîntul tovarășului Pîn De-huai, aducător al mesajului de solidaritate al marelui popor chinez. Au fost aclamați pe rînd conducătorii statelor participante la Tratat.

Priveam populația Varșoviei și mă gîndeam la poporul nostru. Și el a primit, desigur, cu cea mai mare căldură Tratatul de la Varșovia și el va face totul pentru ca semnătura pe care tovarășul Gheorghie Gheorghiu-Dej a pus-o pe tratat să fie întărită prin contribuția sa bogată la înfăptuirea țelurilor Tratatului, la întărirea cauzei păcii.

I. FÎNTÎNARU

Fotografii trimise de Centralna Agencja Fotograficzna-Varșovia și A. Taranin.

GLASUL INTREGULUI POPO

În 1870, armatele prusace au intrat în Franța jefuind sate și orașe. În 1914, armatele Kaizerului au năvălit în Franța, Rusia și alte state europene, distrugând sute de localități, prădând averile țărilor și bunurile locuitorilor. În 1940, hoardele hitleriste au invadat iarăși Europa, trecând-o prin foc și sabie. De data aceasta cu înzecită cruzime, genocidul — uciderea în masă a popoarelor cotropite — fiind arma lor preferată, țelul lor.

În 1955, Wehrmachtul războinic și revanșard, renăscând în apusul Germaniei, e gata să-și zăngăne din nou armele, amenințând cu incendierea lumii...

Am trăit trei războaie. Cel din 1913, apoi primul și cel de al doilea război mondial. Dacă ar fi fost după vrerea cercurilor agresive imperialiste, l-aș fi trăit și pe al treilea mare măcel. Aceasta ar fi însemnat patru războaie în patruzeci de ani...

La toate acestea gîndeam în dimineața strălucitoare de sfîrșit de mai, în timp ce mă îndreptam spre Adunarea reprezentanților mișcării pentru Apărarea Păcii din R.P.R., care se deschisese în rotonda Marii Adunări Naționale.

Dacă ar fi fost după vrerea cercurilor agresive...

Privesc atent la delegații mișcării pentru apărarea păcii din patria noastră. Sînt acolo, laolaltă, muncitori și gospodine, țărani și savanți, preoți și militari, artiști și membri ai gospodăriilor colective, inovatori și docheri, tehnicieni renumiți, studenți, fruntași în muncă din fabrici și de pe ogoare. Români, maghiari, germani, evrei, tătari, toate naționalitățile conlocuitoare, oameni cu diferite profesii, ideologii și credințe. Ei au venit din toate colțurile țării ca să-și spună cuvîntul. Un singur cuvînt, din patru litere, care flutură pe buzele tuturor cetățenilor din republica noastră, cuvînt care a devenit nespuse de prețios popoarelor de pe întreg cuprinsul globului pămîntesc: Pace!

Da. Este un fapt. Un fapt dovedit. Cuvîntul a devenit armă. O armă mai puternică decît avioanele de bombardament prevăzute cu triplă încărcătură de benzină și fosfor în calupuri, și steaua Americii pe fuselaj; mai eficace decît gîtul lung al tunului atomic așa-numit „cinstitul Jones” și înmîit mai convingător ca toate A-urile și H-așurile pregătite a scrumi mame și prunci, în loc să-nvrîtească valțuri de mori, să coacă pîine și să plimbe copiii pe stradă...

Vorbește profesorul japonez Ikuo Oyama, membru în Biroul Consiliului Mondial al Păcii și președinte al Comitetului japonez pentru pace. Cărunț, uscățiv, are trăsăturile fin cizelate. Oaspete drag al nostru, el ne-a adus salutul Consiliului Mondial al Păcii. Se urcă apoi la tribună diferiți vorbitori. Toți vorbesc despre adîncă dragoste de pace a poporului nostru, despre încrederea lor în forțele care apără pacea. Vorbitorii se ridică în același timp cu hotărîre împotriva cercurilor imperialiste care uneltesc împotriva păcii.

La cuvîntul minerul Haidu Iuliu, Erou al Muncii Socialiste. Și în glasul său aud glasul puternic al milioane de cetățeni liberi ai patriei noastre: „N-avem nevoie de „libertatea” oferită de imperialiști. Nouă sute de milioane de oameni cu adevărat liberi și uniți în numele cărora s-a semnat Tratatul de la Varșovia, reprezintă o forță de neînving, cu care vom apăra pacea”.

La tribună se urcă patriarhul Justinian. Este investmîntat în alb. Se adresează celor prezenți prin cuvintele: „Frați luptători pentru pace”.

...Biserica ortodoxă — spune patriarhul Justinian — a cărei doc-

trină este iubirea aproapelui și propovăduirea păcii între oameni, se alătură cu toată tăria luptătorilor pentru pace de pretutindeni.

Și apoi cuvîntul unei victime a războiului dezlăntuit de Hitler, invalidul de război Achim Căprănoiu:

„Să se știe — spune el — că cei care au luptat la Tisa, Debrețin, Budapesta, la Banska-Bistrița și pe culmile Tatrei nu vor uita niciodată cum trebuie să răspundă celor care calcă în picioare dreptul popoarelor la o viață pașnică”.

Scriitorul chinez Hu Chung-chih aduce salutul Comitetului poporului chinez pentru apărarea păcii.

...Peste 400 milioane de semnături au fost puse în China pentru interzicerea folosirii armelor atomice, pentru o trainică înfrățire între popoare...

Apoi un om al muncii de pe ogoare: colectivitul Tănase Constantin din regiunea Galați. Vom lupta cu toată dîrzenia să apărăm ce am clădit pînă acum — spune el, exprimînd voința milioanei de țărani muncitori din țara noastră de a-și apăra pacea și cuceririle de pînă acum.

Și rînd pe rînd, se urcă la tribună un activist sindical, un episcop reformat, un savant, un medic, un scriitor, o văduvă și un invalid de război, zeci și zeci de vorbitori...

De undeva de afară, se aud sunete armonioase de trîmbițe. În rotundă se face deodată liniște. Se anunță la microfon sosirea unei delegații de pionieri. Toate privirile se-ndreaptă spre ușa prin care pătrunde un grup de fetițe și băieți cu tobe, trompete și buchete de flori.

În difuzoare răsună un glas proaspăt și cald de copil. Cu puțin înainte, ascultasem cele spuse cu privire la tragedia copiilor japonezi atinși de emanațiile radioactive ale bombeii atomice...

...Pionierii din Republica Popu-

lară Romîină... Aducem salutul nostru tuturor celor care luptă pentru pace, pentru bineloc, liniștea și fericirea oamenilor, a părinților copiilor. Cufînd vom termina examenele și vom pleca în colonii. La mare și la munte... Ne vom bucura de soare, de hrană și de lumină... Mulțumim Partidului. Trăiască Paacea... Înainte!”

Cu florile în brațe, copiii urc veselii la tribună, intră rîzînd printre bănci, printre rînduri, oferind flori, culegînd mîngîieri și vorburi bune. De sus, din loja invitaților am putut să observ bine fetița mîngiată de ministrul Culturii, to

Constanța Crăciun. Apoi, pe scriitorul Hu Chung-chih, pe comandantul francez Georges Jouneau și pe Ernst Goldenbaum, vicepreședinte al Camerei Populare a R. Germane, care string cu emoție mînuțele pionierilor. De asemenea pe scriitoarea cehoslovacă Ja mila Glazarova și Traiana Nenov secretar al Comitetului Național al Păcii din R.P. Bulgaria, schimbînd fără interpreți cîteva cuvînturi cu doi pionieri și o pionieră...

Și iarăși vin la tribună oameni simpli, muncitori și țărani, oameni de știință, clerici, meștrii și artiști, care aduc cuvîntul maselor doritoare de pace.

Cuvîntul maselor, cuvîntul aceluia simplu și firesc — Pace! care este așternut cu nădejde sute de limbi pe toate apelurile Consiliului Mondial al Păcii, prezintă voința, reprezintă forțarea a tuturor popoarelor lumii care au dat peste cap, și pînă acum, multe dintre planurile imperialiștilor.

S-a stins războiul în Coreea. amutit armele în Indochina. Bandung, reprezentanți ai guvernelor țărilor Asiei și Africii s-au adunat și au cerut lîmpede pentru interzicerea robiei coloniale și folosirii armei atomice.

Oamenii nu vor războiul! Oamenii iubesc viața!

Reînarmarea unei Germanii vanșarde este ultimul „dar” pe care imperialiștii americani îl oferă lumii. Exact la zece ani după frîngerea hidrei hitleriste de către glorioasa Armată Sovietică.

La fel ca și pînă acum, partizanii păcii, lansînd chemarea: „nu admitem traducerea în viață acordurilor de la Paris!” — pînă la o nouă ofensivă pentru pace.

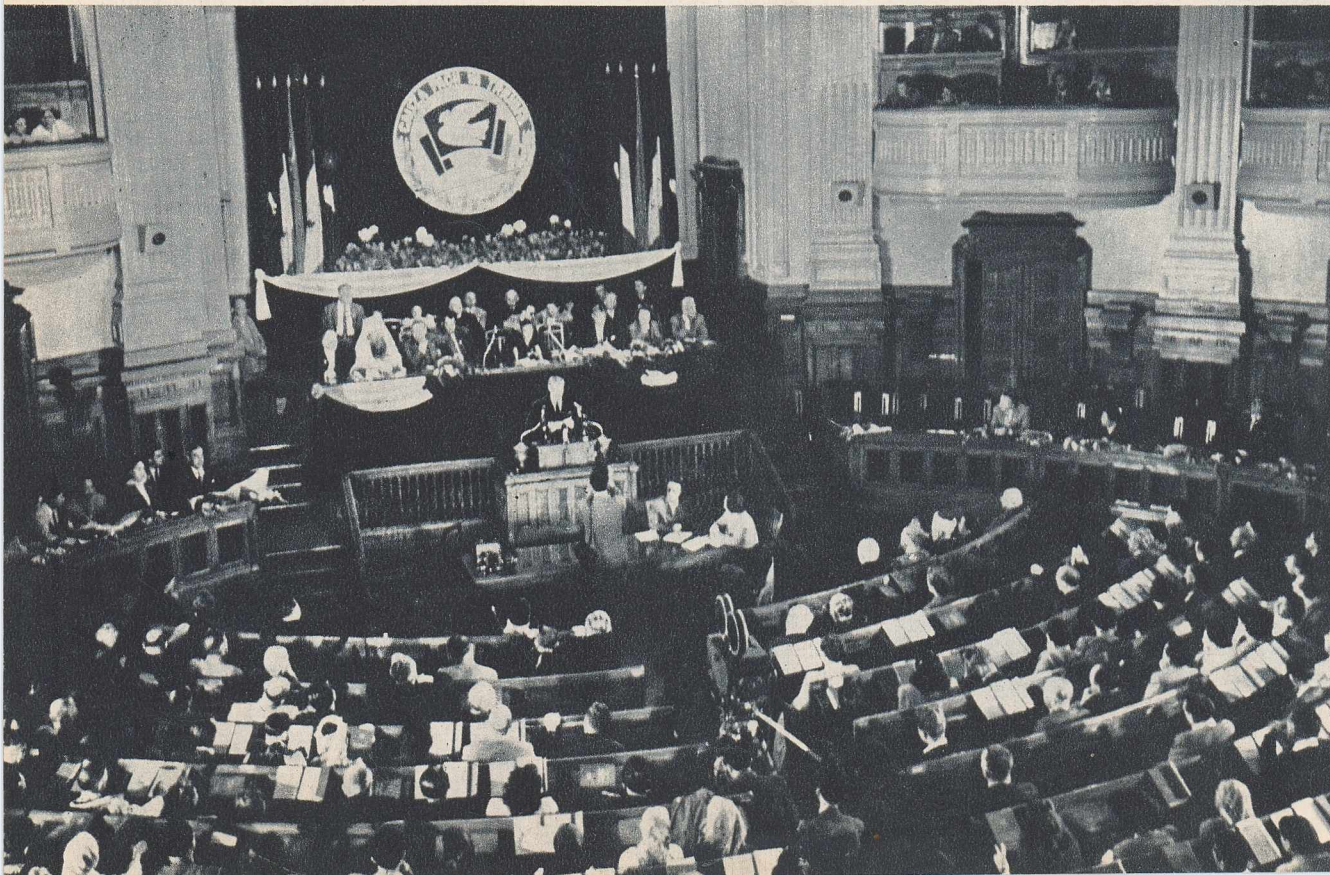
La Adunarea mondială a reprezentanților forțelor iubitoare de pace ce se va ține luna viitoare la Helsinki, se va auzi, prin delegații aleși în zilele de 22-23 iunie a.c., și cuvîntul poporului nostru.

Cuvînt despre pacea, la care buie să ținem — astfel cum o mamă își ține copilul în brațe — ocred-o și apărînd-o cu îndrăjire.

Iată ce gîndeam cînd am plecat de la Adunare spre casă, unde așteptau, ca pe mulți, ca pe mai mulți dintre noi, copiii, familia.

Marlo ARSI

Aspect din rotonda Marii Adunări Naționale, în timpul lucrărilor Adunării.

GENIUL MUZICII ROMÎNEȘTI

Înainte de a apăsa pe butonul soneriei, am privit cu emoție reținută în jur-mi. Prezența maestrului o simțeam yie în imaginea citadină a casei cu trepte largi, arcuite, din Calea Victoriei 141; dar mai ales în mijlocul brazilor din curte, ce se înfruntau, semeți și solitari, aici, în inima Capitalei, cu asfaltul încins și cu dogoarea soarelui. Fiorul emoției nu s-a curmat nici atunci cînd ușa s-a deschis și credinciosul secretar al maestrului m-a poftit, cu prietenie de moldovean sfătos, într-o modestă încăpere: odăița lui Enescu.

M-am uitat în jur și, pentru o clipă, inima mi s-a strîns duros: de pe pereți ne priveau, din zeci de fotografii, ochii lui George Enescu. Erau fotografii de pe care timpul stinsese luciul și conturul, ori le încrețise colțurile galbene, bătrîne: un copil cu breton, sprinjinindu-și vioara de genunchi; un tînar cu mustața abia mijită, în fața unui pupitru, un bărbat matur, cîntînd la vioară cu chipul transfigurat de emoția creației. Apoi, o reproducere veche, ștearsă, datată 1907: un grup mare de muzicieni, printre care Rimski-Korsakov, Saint-Saens, Șaliapin, George Enescu. Erau și alte fotografii, mai noi, în care simțea cum anii și-au lăsat semnul trecerii lor în trăsăturile chipului, în silueta maestrului, fără a-i vesteji însă scînteia privirii...

În acest cadru, conduși de pioasa dragoste purtată lui Enescu de bătrînul secretar, am pornit să închegăm pentru cititorii noștri o mică povestire în imagini a vieții maestrului.

★

...Acolo, în inima Moldovei. Într-un sat mărunt de deal — Livenii Dorohoiului — cu umile case de plugari ce-și doineau amarul pe dunga frunzii ori în sunetul cavalului; acolo s-a născut acel care avea să încînte întreaga lume cu tulburătoarele sunete ale muzicii romînești.

Un reporter plecat pe meleagurile natale ale maestrului — ne-a adus mărturia plină de suculent

pitoresc a lui moș Vasile — pe numele întreg Vasile Gheorghe Sandu: „Cînd aveam amîndoi cîte patru anișori — spunea bătrînul — ...îl urmam și ne piteam lîngă iaz. Acolo, privegheam vreme lungă: Dînsul mă silea să tac și să ascult cu el viersul pasărilor. Apoi, făcea din strujeni de păpușoi o muzicuță. Un strujean ținea de scripcă, iar celălalt, arcuș. După ce se sătura de cîntat, zicea hăietul: „Așa cîntă tătucu...”

Așa cîntă tătucu... Iată-i alături, într-o provincială dar plină de farmec fotografie de familie din 1886, pe tătucu, de la care Enescu a ascultat, prinzînd glas pentru prima oară o vioară, și pe mămuca, ce i-a încîntat auzul de copil cu dulci acorduri de gitară. Dragostea nepus de caldă și gingașă pe care i-a purtat-o mamei sale (pentru care, Ghiță al ei însemna, după moartea, la vîrstă fragedă, a celorlalți șase copii, totul în lume) a căpătat de-a lungul anilor dovezi emoționante: pînă în ultima clipă a vieții sale, mama a purtat la încheietura mîinii brățara din cinci monede de aur pe care i-a dăruit-o George din banii cîștigați cu ocazia primului său concert, dat la Viena. Iar la Academie se mai păstrează și azi cîteva sute din cărțile poștale pe care, în timpul șederii sale la Paris, tînarul Enescu le-a trimis, mai în fiecare zi, mamei sale.

Calea spre înălțimile desăvîririi artistice și-a început-o atunci cînd alți copii abia încep a desluși semnele alfabetului. La șapte

George Enescu în 1945.

Casa natală a lui George Enescu din satul Liveni (astăzi George Enescu).

ani, după ce îl uimise pe profesorul ieșean Eduard Caudella, el pleacă să studieze la Viena cu Iosef Hellmesberger, al cărui bunlc, contemporan cu Beethoven, fusese cel mai strălucit interpret al muzicii beethoveniene de cameră.

...La capătul drumului său plin de greutăți, marele artist a mărturisit unor muzicieni romîni veniți să-l viziteze la Paris, în camera de hotel unde-l țintuise o boală grea: „În muzică este desigur nevoie de talent. Cam treizeci la sută; restul de șaptezeci la sută este muncă. Trebuie... să ajungem să fim conștienți de faptul că munca este un lucru dintre cele mai importante, trebuie să devenim conștienți că munca este o fericire”.

Se mai păstrează încă o listă cu lucrările din copilărie și adolescență ale maestrului: la 6 ani un vals pentru pian, la 10 ani două uverturi pentru orchestră, apoi, în anii de școală, nenumărate simfonii, sonate, cantate, quintete și alte piese instrumentale. Și toate acestea s-au făcut cu prețul a zile și nopți întregi rupte preocupărilor tinerești și închinată muzicii. Acest cult al muncii, pe care îl avea Enescu și care îl făcea să stea aplecat deasupra portativelor cîte 16 ore la rînd, este confirmat de multe mărturii impresionante: se povestește că, pentru a putea exersa noaptea fără a-i deranja pe ceilalți călători (în nesfîrșitele sale turnee prin țară, care-l făceau să-și petreacă mai tot

Micul Enescu și părinții săi, în 1886.

George Enescu la vârsta de 5 ani.

Enescu la 20 de ani.

timpul dintre două concerte în tren), el își construise un corp de vioară cu coardele sculptate în lemn, pe care își făcea, în tăcere deplină, exercițiile degetelor. Și este cunoscut faptul că pe masa lui de lucru, se afla întotdeauna, acasă sau în turneu, mereu deschisă, o partitură de orchestră, în care nota, chiar și în cele câteva minute înainte de a intra în sala de concert, câteva măsurile muzicale ori corectă alte.

Dar nu munca a fost aceea care i-a făcut spinoasă calea spre marele adevăr al artei... Se știe cât de amar și plin de deziluzii a fost începutul urcușului său: concertele sale din București, în 1891, au fost primite cu o ostilă tăcere.

Publicul snob și cosmopolit al vremii, disprețuitor a tot ce însemna artă românească, a așteptat confirmarea de către străinătate a genialității tinărului Enescu, ca să-i acorde apoi, cu condescendență, atenția sa. În saloanele princiare ale vremii, unde era chemat spre risipirea plictisului majestațiilor lor, era privit asemenea unei curiozități de muzeu. Iar apoi, în anii săi de studiu la Paris, timpul său a trebuit nu o dată să fie risipit prin ore de studii date domnișoarelor românce „de casă bună” ce doreau a-și face în străinătate educație aleasă, cum se cuvenea rangului și safe-urilor lor. „Trebuie să fac, să alerg, așa că nici timp n-am spre a studia sau a compune”, scria Enescu mamei sale pe o ilustrată datată 28 octombrie 1905.

...Fotografii vechi de peste jumătate de secol ne păstrează imaginea plină de gravitate adâncă și seriozitate a tinărului de atunci.

Avea șaptesprezece ani... Dar cu un an înainte i se și cântase, la Concertele Colonne, „Poema română”. Profesorii săi de la Paris îi ceruseră într-o zi să le povestească câte ceva despre țara românească și oamenii ei. Enescu le-a vorbit atunci, în sunete de măiastră armonie, despre meleagurile mult doritei sale patrii. Cu 58 de ani mai târziu, artistul care și-a început creația cu „Poema română” și-a încheiat-o cu „Fantezia română”.

Enescu a fost numit un mare trubadur al secolului nostru. Pe drept. Ori unde poposea marele pelerin, ori unde suflul și degetele sale desfercau copleșitoare armonii din tăcerea clajelor, din inerția arcușului și baghetei, pretutindeni inimile oamenilor erau răscolite. „...Să pornească de la inimă și să se adreseze inimii”, iată ce cerea el muzicii, iată ce a dat el muzicii.

În 1931, în timpul cumplitei crize economice, trimitea în țară o ilustrată dintr-un mic orașel minier din nordul Franței: Marles les Mines (Pas de Calais). Maestrul plecase acolo pentru minierii care ieșeau din miezul întunecat al pământului, purtau pe chip zgura neagră a cărbunelui înmuat de sudoare, iar în inimă amarul și ura împotriva nedreptății sociale. Se dusesse printre mineri pentru a le cânta sublimele arii ale lui Bach și viersul avântat al „Ciocîrliei” românești. Pe cartea poștală notase laconic și modest (sub cuvintele „Enescu a cântat dumne-zeește”, scrise de acompaniatoarea sa): „Minerii sînt niște entuziaști”. Peste cîteva ani, maestrul remarca într-un articol: „Numai cu organismele liniștite fiziceste se poate continua lupta pentru păstrarea și amplificarea patrimoniului cultural și artistic. Pîine, căldură, baie, educație, iată ce trebuie să asigurăm tuturor oamenilor”...

Oamenii simpli l-au iubit cu pasiune pe Enescu. Iată încă o dovadă: era în același an, 1931, cîteva luni mai târziu. Enescu a vizitat un alt orașel francez, din celălalt capăt al Franței: Valence. Maestrul povestea cu plăcere o mică întâmplare petrecută acolo, și de loc lipsită de tîlc. Coborînd din tren, valiza și vioara i-au

fost luate de un hamal care, cu comunicativitatea cuceritoare a francezului meridional, a început să-l chestioneze asupra scopului venirii sale în orașelul lor. S-au despărțit apoi și nu l-a mai revăzut decît seara, după concert. Îl aștepta în fața hotelului, l-a mărturisit că-l ascultase, de sus, la galerie. Și, emoționat, i-a spus: — De astă dată vă duc бага-

Enescu la 18 ani.

jele fără bani, pentru plăcerea mea... Și dacă mai treceți prin orașul nostru, preveniți-mă. Nu va trebui decît să scrieți: „Dieudonné, hamal din Valence”, și scrisoarea îmi va parveni.

brațele larg deschise cuprîndeau orchestra ca pe un singur și vast instrument, din care doineau suspinele și veselia neamului, ca din caval”, după cum ne evocă liric compozitorul Paul Constantinescu.

...Fotografii nenumărate rî l-au arătat pe inspiratul interpret mînuind arcușul ori mîngîind cu înfrigurare claviatura pianului. Așa l-au cunoscut, în anii cumpliți ai celor două războaie, tineri cu trupurile ciuntite, țintuiți în spitalele militare; muzica lui Enescu le alina durerea, le încînta sufletul.

...Există, printre zecile de fotografii ce fac din odăița maestrului un adevărat muzeu, o mică poză făcută în anii primului război mondial de un amator: în curtea unui spital, pe o bancă așezată la umbra unui copac cîțiva ostași convalescenți, romîni și ruși. Printre ei, un bărbat tînăr, ai cărui ochi prelungi, gravi, îi recunoaștem: e George Enescu. Pentru acești ostași, maestrul a strîns cu arcușul său, în acel an, peste 600.000 lei aur. Diminețile colinda, împreună cu echipele artistice pe care le organizase, spitalele cu răniți și cu exantematici, ducînd pretutindeni vraja muzicii sale; iar după-amiezele el concerta în oraș, stringînd cu grijă banii necesari însănătoșirii acelorși ostași. Mărturisind o caldă dragoste pentru patrie și poporul său, tot timpul războiului el nu și-a părăsit o clipă țara, deși ar fi putut-o face ușor.

Cîteva ani mai târziu, în mai 1924, Enescu organizează la Paris un

Fritz Kreisler, George Enescu și Jacques Thiboud în 1949.

...Pe Enescu l-au chemat, vîind de aclamații, marile săli de concerte ale marilor metropole ale lumii. El a preferat, însă, ani de-a rîndul, să colinde orașele țării sale, stringîndu-și la piept vioara, pe culuare întunecoase de tren, obosit și înfrigurat; dar renășcînd atunci cînd, în mici săli de provincie, simțea cum transmite oamenilor întreg fiorul „Sonatei Kreutzer” de Beethoven, al Concertului lui Ceaikovski, al „Ariilor țigănești” de Sarasate, al „Poemului” lui Chausson ori al fugilor lui Bach. Iar cînd dirija sau interpreta ca solist „Rapsodiile romîne”, „Impresii din copilărie” ori Sonata a III-a pentru vioară și pian, „arcușul cînta direct pe strunele inimii,

concert al orchestrei Colonne. În program erau trecute lucrările lui D. Cuclin, Alfred Alessandrescu, Stan Golestan, I. Nona Ottescu, Mihail Jora, George Enescu...

Și acest program nu reprezenta o excepție. Pretutindeni, în sălile de concert din Londra și Madrid, Haga și New-York, Moscova, Budapesta, pretutindeni, el a făcut cunoscută muzica poporului său. Această dragoste pasionată pentru cîntecul romînesc a transmis-o fierbinte discipolilor săi: Iehudi Menuhim a cîntat soldaților americani, în anii celui de al doilea război mondial, cînd România se afla în stare de război cu Statele Unite, muzica plaiurilor romînești...

Lev Oborin, George Enescu și David Oistrakh la Moscova, în anul 1946.

Despre acest mare om și patriot au îndrăznit posturile de radio occidentale să lanseze nerușinata calomnie că s-ar fi înstrăinat de țară!... Teama ca marele Enescu să nu se întoarcă în patria sa democrat-populară, i-a făcut să-i confisce pașaportul românesc, să-i refuze viza de plecare, să răspîndească ticăloasele zvonuri după care țara sa l-ar sili să se întoarcă prin tot felul de tertipuri. Tutorul acestora Enescu le-a răspuns cu acea mărturisire făcută muzicienilor români ce l-au vizitat la Paris: „Mă gândesc tot timpul la țară, sînt cu tot sufletul în fiecare clipă, alături de poporul nostru. După ce mă voi face bine, am o singură dorință — să viu în țară”

Le-a răspuns cu faptele întregii sale vieți, cu patriotismul cald pe care toate acestea le dovedeau. Ce altceva decît nespusa dragoste și grijă pentru viitorul muzicii românești mărturisise instituirea în 1912 a celui Premiul național ce-i purta numele și care, ani de-a rândul, a fost sortit împlinirii și răsplătirii artistice a celor mai talentați compozitori din tînăra generație?

Mulți l-au apropiat pe Enescu, de marele nostru poet Eminescu, stabilindu-le identificarea pe plan comun al neasemuitei valorificări a artei poporului nostru.

S-a mers mai departe și s-au deșlășit asemănările în neconformismul pe care l-au manifestat față de oficialitatea mărginită și abuzivă a vremii, în atitudinea asenănătoare — în esență — a acesteia, față de cei doi creatori.

Bătrînul secretar al maestrului povestește și astăzi, cu indigna-

re, o necuviință — concludentă în acest sens — ce i s-a făcut maestrului Enescu, în 1931. Mai precis spus, nu ne-a povestit, ci ne-a citit două documente îngălbenite de vreme, care concentrau toată povestea, în cîteva fraze laconice:

„Subsemnatul George Enescu — se spunea într-unul din ele — cu ocazia jubileului meu de 50 de ani ce voi sărbători în cursul acestui sezon în țară, dorind a organiza pe seama mea cîteva concerte de orchestră dirijate de mine și care să permită participarea publicului din toate clasele sociale, cu onoare vă rog să binevoiți a pune la dispoziția mea, cu plată, orchestra Filarmonica în completul ei...”

Și iată cea de a doua hîrtie: „Ca rezultat al cererii Dvs. din 3 septembrie 1931, avem onoarea a vă face cunoscut că orchestra Filarmonicii, pentru stagiunea muzicală 1931-32, este concesionată... și că în acest interval de timp, duminicile sînt ocupate pentru concertele simfonice cu dirijori străini...” Iar în încheiere, o ireverențioasă reverență: „Regretăm foarte mult a nu fi în măsură să satisfacem cererea Dvs.”

Cele de mai sus ne scutesc de orice comentariu!

★

Și acum, o altă fotografie, datată 1946. Sub dînsa o mică inscripție: „Lev Oborin, George Enescu și David Oistrakh, la Moscova”. În legătură cu o asemenea fotografie, David Oistrakh nota într-un articol: „Îmi aduc aminte cînd, după o repetiție, reporteri-ziarști ne-au fotografiat împreună. El mi-a spus: „Iată ce-mi place cel

mai puțin în muzică”. În aceste cuvinte — comenta Oistrakh — s-a manifestat într-un chip admirabil atitudinea lui față de artă, o atitudine sublimă, profundă.”

Prețuirea lui Enescu pentru muzica sovietică s-a talmăcit într-un fapt plin de semnificații: maestrul a fost primul care ne-a dezvăluit — după eliberarea țării — frumusețea proaspătă și adîncă a muzicii sovietice. Sub conducerea baghetei sale vrăjite, orchestra a interpretat cu o expresivitate rară Simfonia a VII-a a Leningradului de Șostakoviici, iar Concertul de vioară al lui Hacıaturian a căpătat, sub degetele maestrului, rezonanțe care l-au făcut pe Oistrakh să exclame, zguduit: „Este un zeu!”

„Eu l-am cunoscut pe George Enescu atunci cînd razele gloriei i-au încununat părul cărunt, în Moscova măreată... povestește Mihai Beniuc. Zile întregi, publicul Moscovei, încercat cum arar e altul întru muzică, avar cu aplauzele îndeobște, pe George Enescu l-a sărbătorit entuziast și plin de încîntare... Publicul ridicase cu aplauzele sale sala în sus. A fost o frenezie, în deosebi în rîndurile tinerimii, cum rar mi-a fost dat să văd. Era seara cînd i se dăduse supranumele de vrăjitor. Atunci mi-a povestit cum, cu 40 de ani în urmă, în aceeași sală, în fața „înaltei societăți” din Moscova, compusă în mare măsură din nobilime, executase aceeași „Rapsodie

Enescu consacrand simbolic talentul micului Dinu Lipatti, în anul 1922.

romînă”. Și maestrul și opera sa fuseseră primiți cu nepăsare ostilă. Acum, iată că am cîntat pentru popor — spunea George Enescu — și poporul m-a primit cu bucurie”.

„Poporul m-a primit cu bucurie”. Intotdeauna, poporul pentru care artistul și-a scris muzica sa „cătremăi bine”, i-a primit-o cu adîncă și autentică bucurie. Pentru că pornea de la inimă și se adresa inimii. Și ceea ce pornește din adîncul inimii, din viață, nu moare nici o dată. Asemenea vieții însăși.

Sanda FAUR

George Enescu în 1949

O NOUĂ IZBÎNDĂ A CAUZEI PĂCII

În cursul vizitei la reședința cancelarului Republicii Austriace, J. Raab, delegația sovietică a ieșit, împreună cu conducătorii Austriei, pe balcon, spre a răspunde aclamațiilor populației adunate pentru a saluta pe reprezentanții U.R.S.S.

Momentul solemn al semnării Tratatului de stat cu Austria. Primul care semnează este V. M. Molotov.

În istoria poporului austriac, ca și în relațiile dintre statele Europei, semnarea Tratatului de stat cu Austria constituie unul dintre cele mai importante evenimente, o dovadă în plus că, în ciuda zarvei războinice pe care o fac de mai mulți ani cercurile agresive din occident, există largi posibilități de reglementare pașnică a tuturor problemelor internaționale arzătoare.

Ziua de 15 mai 1955, ziua cînd reprezentanții celor patru mari puteri au semnat documentul istoric în sala de marmură a palatului Belvedere din Viena, marchează încă o mare victorie a luptei popoarelor Europei pentru apărarea păcii și securității.

Începînd de la această dată istorică, în inima Europei, alături de Elveția, a luat naștere încă o țară neutră, Austria suverană și independentă.

Acest eveniment de seamă deschide mari

perspective de dezvoltare a luptei pentru des-tinderea încordării internaționale, de activizare a colaborării internaționale și a schimburilor economice în Europa.

Semnînd Tratatul cu Austria, guvernele U.R.S.S., S.U.A., Angliei și Franței au declarat că vor respecta statutul unei neutralități permanente a acestei țări. La rîndul ei, Austria a declarat că se va menține pe poziția unei neutralități cinstitute, că nu va adera la nici un fel de alianțe militare și că nu va admite pe teritoriul ei baze militare străine.

Toate acestea nu fac decît să contribuie direct la întărirea păcii în Europa.

Tocmai de aceea, guvernul sovietic a depus toate străduințele pentru ca rezolvarea problemei austriace să fie asigurată fără nici o amî-nare, și în deplină înțelegere, de Austria însăși și de cele patru puteri.

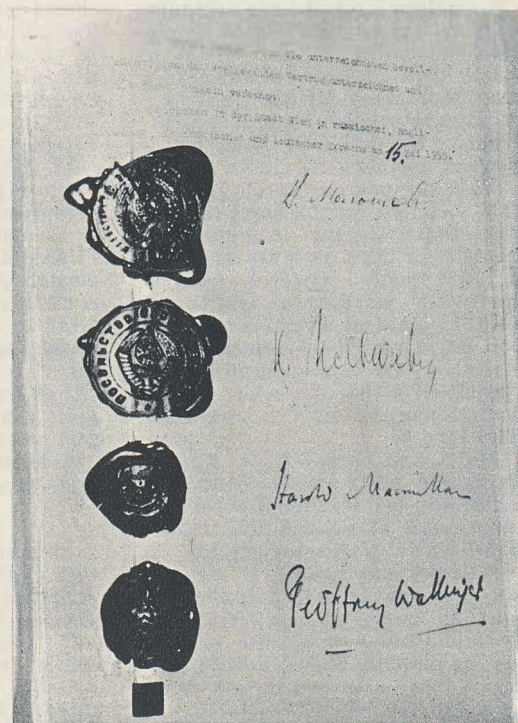
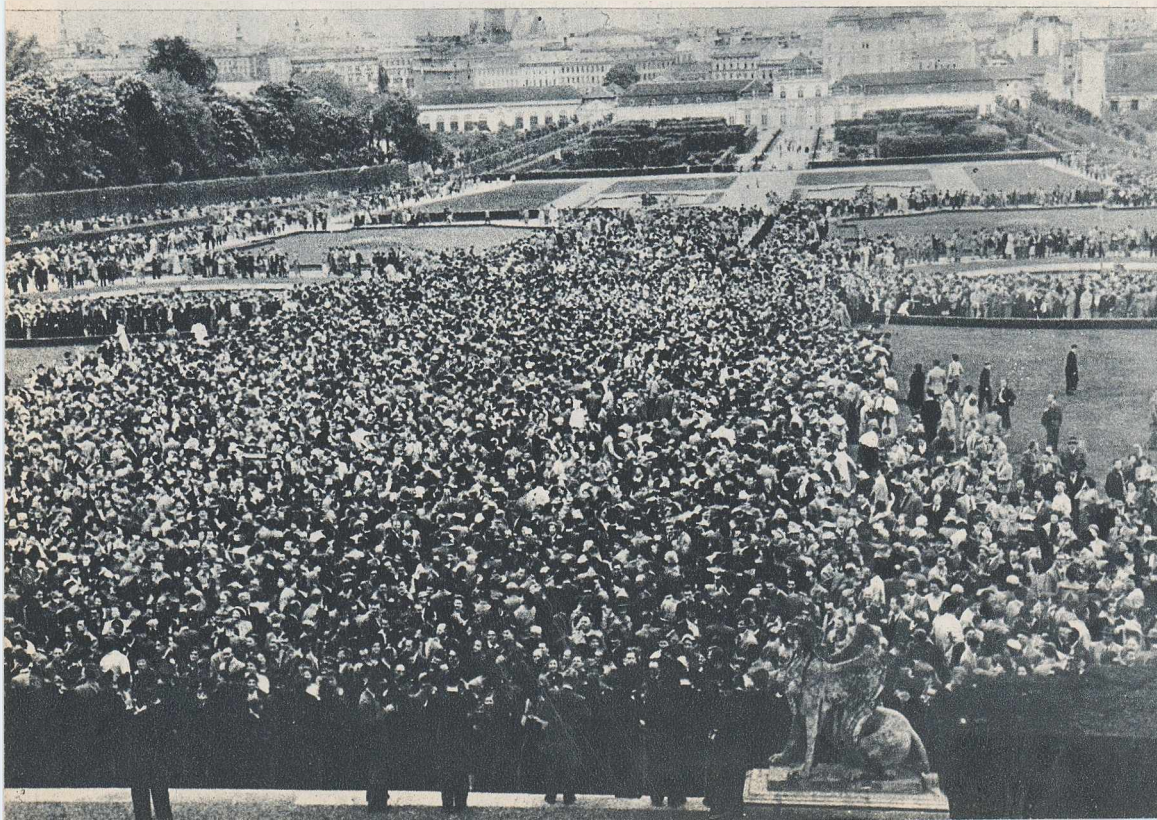
Primirea entuziastă pe care populația Vienei

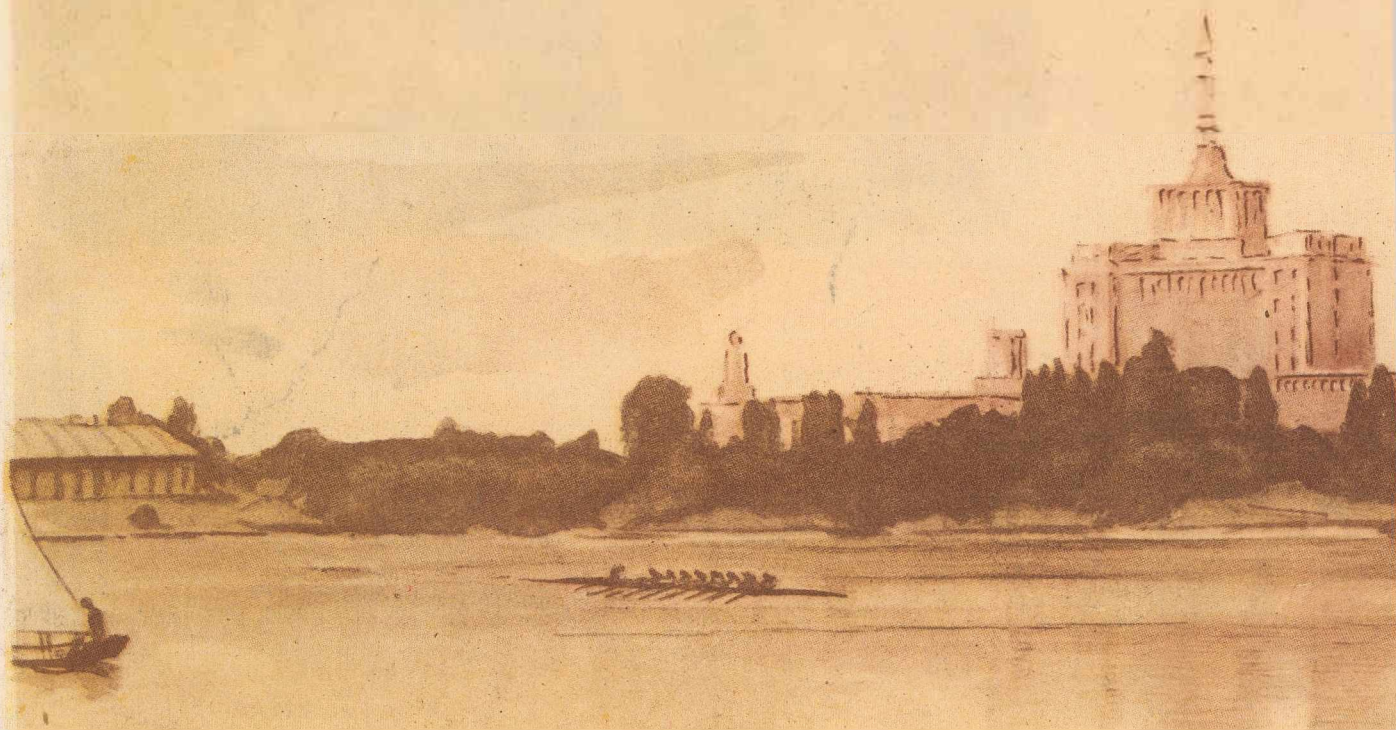
a făcut-o delegației sovietice conduse de V. M. Molotov a fost expresia recunoștinței poporului austriac pentru contribuția hotărîtoare a marii Uniuni Sovietice la încheierea cu succes a elaborării Tratatului de stat, care restabilește suveranitatea și independența Austriei, ca țară neutră și democrată în centrul Europei.

Republica Populară Romînă, ca țară dună-reană direct interesată în existența unei Austrie independente și pașnice, a salutat cu însuflețire documentul istoric semnat la Viena, ca pe un prețios document de pace.

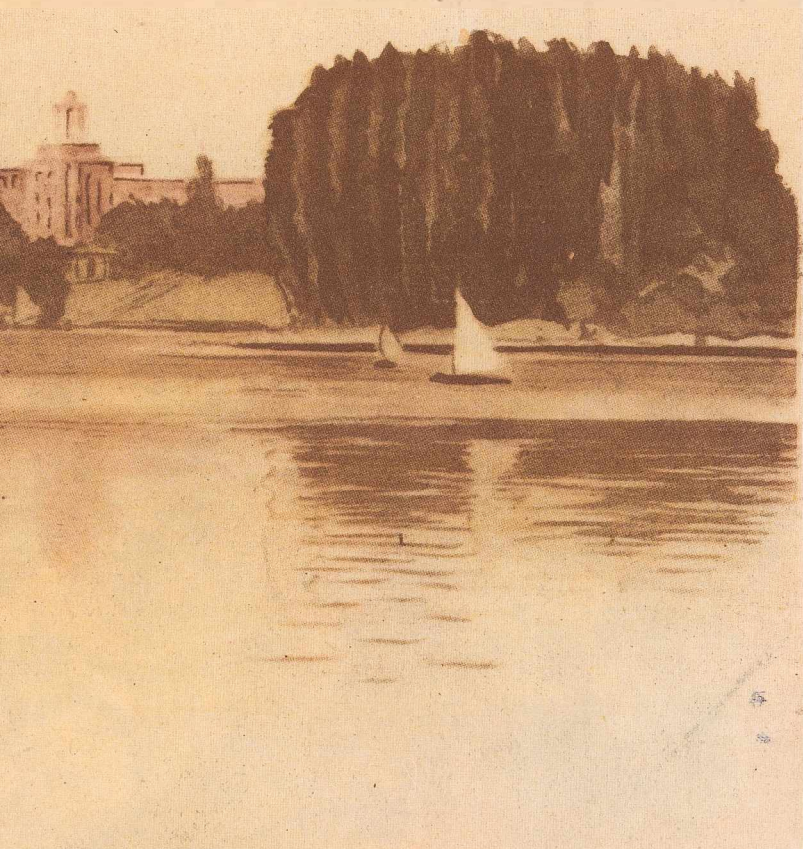
O parte din ultima filă a Tratatului de stat cu Austria, purtînd pecetile marilor puteri. Alături de prima pecete, semnătura lui V. M. Molotov, ministrul Afacerilor Externe al U. R. S. S.

Mulțimea adunată în grădina palatului Belvedere din Viena, în așteptarea semnării Tratatului de stat cu Austria

Maryway 95

Lacul Floreasca și Casa Scintei (iaviu).

Coca CREȚOIU-ȘEINESCU
Ilustrație la „Povestiri pentru
cei mici” de Mihail Sadoveanu
(tempera și acuarelă).

Gheorghe JUSTER

Vas cu flori (acuarelă).

Coca CREȚOIU-ȘEINESCU
Ilustrație la „Povestiri pentru
cei mici” de Mihail Sadoveanu
(tempera și acuarelă).

Brigada a XI-a

— reportaj —
de Constantin CHIRIȚĂ
Fotografii de S. Steiner

Sfîrșit de aprilie...

Plouă... Cerul e sur, răutăcios și leneș. Norii se mișcă greoi pe întinderi mari, se frământă molic, rătăcesc parcă în neștire și varsă din trupul lor o ploaie mărunță, rece și deasă. Plouă... Zile, săptămîni de moliciune, neputință și tristețe. Cu trupurile încovoiate, copiii își apără ghioldanele de umezeală, recreațiile sînt goale de cîntece și forfotă, cîinii zgribuliți își caută mereu adăposturi și uită să mai latre la străini, pe ulițe.

Rar se abate pe drum cîte o turmă de oi. Cojoacele ciobănești atîrnă greoaie pe umeri ca lîna pe trupul oilor. Ceata înaintază încet, oboșită și răbdătoare. Oile — strînse una în alta, cu capetele ascunse, au mersul uniform, comun — par de departe un singur și neobișnuit animal al acestei lumi ploioase. Ciobanii, parcă mai mult groși decît înalți, poartă cu ei muțenia gravă a vremii și certitudinea acțiunii lor. Din totdeauna fac aceste drumuri de primăvară, spre șesuri, cu o neșovăită hotărîre. Merg și acum, taciturni și decizi, spre orizontul cenușiu.

Soarele iese rar. Razele lui străpung cu greutate atmosfera înnorată. Timide, ele se plimbă un timp pe pămînturi și apoi se retrag sub învelișul sur. Și iarăși începe să plouă.

Afurisită vreme! Oamenii își aruncă îngrijorați ochii pe ziare și caută. Nu numai la ei e vremea așa. Și prin alte regiuni plouă. Natura își face mendrele. Oamenii poartă în ei ceva din tristețea vremii. De mai bine de o lună, pămîntul nu se poate lucra. Rece, umed, vîscos, el ar fi un uriaș mormînt pentru semințele îngropate acum. Dar oamenii știu lucrul acesta și așteaptă. Așteaptă cu acea răbdare țărăneasă, greoaie, mînioasă. Unii pri-

vesc, roată orizontul și judecă îndelung, cu suspiciune, fiecare geană de lumină. Alții se adună tăcuți, seara, în jurul aparatului de radio, și ascultă știrile asupra vremii. Mîinile oboșite de netrudă nu mai înscriu gesturile de protestare. Alții așteaptă semnele vremii, cercetîndu-și mădularele atinse de reumatism. A trecut de mij-

Opt tractoriști iau parte la această partidă de șah, care va da ca de obicei șapte învingători și un singur învins.

locul lui aprilie, acuși începe luna cea veselă și înverzită, dar ploaia nu încetează. Norii își frîng fără încetare pîntecele. Plouă... Afurisită vreme!

Așa e vremea la Orțișoara. Cufundat în ceață, satul e trist și fără glasuri. Pe marginile șo-

selei de asfalt care duce spre Timișoara, pămîntul îmbîcșit de apă trage piciorul pînă la genunchi. Casele s-au retras parcă speriate în zare, apărîndu-se de noroi cu o potecă pietruită, strîmtă. Poteca se oprește la S.M.T. Aici vin oamenii să întrebe despre vreme, despre starea pămîntului, despre tractoare. Vremea e încă proastă, dar tractoarele sînt toate pe cîmp. Toate. De săptămîni de zile așteaptă semnalul de atac. Timpul acesta a închis în ele o forță grozavă. Mai ales în oameni. În acei care, lîngă mașini, sfredelesc fără încetare cerul și cearcă mereu să-i dezlege tainele.

Pe cîmp, la brigadă

Pe cer a apărut o pată albastră. O palmă de senin. O rază de soare se strecoară veselă prin crăpătura care se mărește și începe să alerge pe cîmpuri. Parcă o mîină uriașă, nevăzută, smulge vîlul cețos care acoperă pămîntul, semănînd în locu-i lumină. Razele se abat puzderie asupra întinderilor. Covoarele verzi de grîu își topesc lacrimile. În ochiurile de apă, cerul se oglindește albastru. Doar spre orizont, norii, ca niște bivoli gigantici, își înalță grumazul.

Am lăsat în urmă satul înviorat de răzvrătirea soarelui. În fund, spre stînga, cîteva puncte își măresc contururile cu fiecare kilometru. În sfîrșit, se deosebesc bine două cabane pe roți și vreo zece tractoare. Aici lucrează două din brigăzile S.M.T.-ului. Una din ele, cea mai depărtată, este brigada a XI-a. Aici a poposit un buchet vesel de raze solare.

Atacul brusc și puternic al soarelui i-a scos afară pe tractoriști. E unul din momentele în care oamenii își destăinuie fără voia lor tot ce au pe suflet.

Petre Beraru, puștiul brigăzii, tractoristul de 16 ani, sare ca un popîndău în fața mea. E plin, ca un burduf, de zîmbet și veselie:

— V-am spus eu? Uite-l ce mîndru se plimbă pe cer! Parc-ar fi pontatoarea noastră în zilele de sărbătoare...

Și-mi face repede un semn cu ochiul. Și bineînțeles, mutra lui ia imediat un aer copilăros, nevinovat, care-l dezarmează pînă și pe Gheorghe Oprea, șeful bri-

„Meteorologul” brigăzii, Nicolae Lăfțler, prevede o zi cu soare.

Cel mai tânăr și mai vesel brigadier: Petre Beraru.

găzii, obișnuit mereu să tresară și să se încrunte când aude rostindu-se ceva despre pontatoare.

— Mîine la prînz, pornim la sigur — mai adăugă el — dar după ce-l sting mai întîi la șah pe Laffler. Merită, c-a făcut meteorologia de rîs.

Nicolae Laffler, meteorologul brigăzii, nu se obosește să-i răspundă puștiului. El privește îngrijorat cerul, mormăie ceva printre dinți și dă gînditor din cap. Dacă n-ar sta în plină lumină, așa cum e, mînjit de ulei și molatic în gesturi, pușintel ursuz, ar părea un om în etate. Dar soarele aruncă ușor pe față semnele vârstei sale foarte tinere.

— Iar ploaie. Nici un sfert de ceas nu ține vremea frumoasă!

— Lua-o-ar... de vreme!

În lacul acela de lumină, înjurătura lui Ștefan Szöke, rostită rar și apăsător, pare mult mai gravă. Fața lui rămîne însă imobilă. Dar tocmai din această înmănușiere a expresiei feții și a tonului cu care înjură, se poate simți durerea pe care și-o zăvorește undeva înăuntrul ființei sale. Lui Pișta i se pare că a vorbit prea mult pentru ziua de azi. De aceea, pentru a zecea sau a douăzecea oară, se duce din nou la tractor și începe din nou să-l mesterească. Așa face în fiecare zi. Stă ceasuri întregi lîngă tractor, în ploaie, cu urechile atente la duduitul motorului. Nimeni nu îndrăznește să-l tulbure. Toți cred că-și revarsă în felul acesta mînia. El privește însă cu ochii încrețoși zărea. Poate că în aceste clipe Pișta visează.

Traian Oprea, mai înalt și mai voinic decît ceilalți, e aproape la fel de optimist ca Beraru.

— Asta e semn de vreme bună, mă. Nu mai tînji acolo, ca o babă canceroasă.

Și ajutorul lui Traian Oprea sare în sus, ca un elastic, la vorbele care numai lui puteau să-i fie adresate. Cu huiduma asta nu poate să aibă, săracul,

nici o clipă de răgaz! Nici măcar cînd plouă. Mereu îl ia la trei păzește și-i toarnă pe gît atîtea despre tractoare și metode de lucru, cît n-a învățat în patru ani de școală.

— Doamne — mi se plînge pe furis ajutorul — asemenea dascăl n-am întîlnit pînă acum. O să-l dau o dată dracului.

— Cu ucenici din aștia ca tine, o să repar toată ziua tractorul — îl țintuiește Traian Oprea, de parcă i-ar fi auzit spusele.

Dar nici unul nu crede ceea ce spune despre celălalt.

Mai lipsește un tractorist, Ion Nistor. L-au convins, în sfîrșit, băieții să se ducă la frizer, să-și scoată doliul acela gros de pe față. Tocmai se întoarce, proaspăt și radios, la brigadă.

— Dacă te-ai ras și tu, se face precis vreme bună — îl înghiontește Beraru.

— Degeaba — se opune meteorologul — v-am spus că o să plouă.

Tractoriștii îl privesc cu puțină mînie pe Laffler. Doi dintre ei sînt însă mînioși de-a binelea: șeful brigăzii și pontatoarea. Imbujurați de lumină și de emoție, nimeni nu dorește mai mult primăvara și soarele ca ei.

— Eu mă duc în cabană — se încăpățînează meteorologul.

— Stai, mă, nu fugi de lumină ca orbetele.

— Dar ce-s broscoci ca tine, să stau în ploaie?...

Cuvintele lui Laffler flutură o clipă la urechile tuturor. În aer se simte ceva. Ceva atît de obișnuit, încît tinerii se înfioară. Într-adevăr, din văzduh se abat primele picături și zărea se întunecă dintr-o dată.

— Că de mult n-a mai plouat! răsună ca o sudalmă îndîrjită vocea lui Pișta.

Toți aleargă spre cabană. Rămîne afară un singur tractorist, băiețașul acela atît de dornic, atît de nerăbdător să-și scoată mașina peste ogoare. Cu buzele țuguiate, cu fruntea încrîntată și

capul întors într-o parte, zugrăvește pe cer alfta tristețe copilăroasă, că te miri cum de nu se înblînzește vremea.

— Fir-ar să fie de meteorolog! — se hotărăște el, în sfîrșit — o să-l bat măcar la șah. Pofțiți și dumneavoastră să vedeți — mi se adresează el. Aici nu mă mai înșel eu. Îl distrug!

Prima partidă durează într-adevăr foarte puțin. Cu argumente foarte precise, Beraru desființează piesele adversarului său. „Dama“ n-are ce căuta singură între atîția băieți, caii nu-s pentru tractoriști, nebunii trebuie internați în ospiciu, adică în turnuri. Matul răsună nemilos. Glumele tinerelului însă nu reușesc decît să zgîrie foarte puțin atmosfera tristă din cabană. Meteorologul renunță la a doua partidă. Ia pentru cîteva clipe un ziar în mînă, apoi se duce spre fereastră.

— Frumoasă ploaie, nu? — îl iscodește cineva.

Laffler nu răspunde imediat. Privirile i s-au lipit de cer.

— Ce faci acolo, omule? — nu se mai poate stăpîni Pișta.

— Citesc — răspunde el sec.

Beraru nu pierde prilejul: — Poate dai și peste un manual de șah. Nu ți-ar strica...

Meteorologul se întoarce încet către ei. Îi privește cam de sus:

— Mă rîmelor, de mîine se schimbă vremea!

— Adică?

— Pregătiți-vă hainele și trupurile rebegite. Mîine le puteți pune la uscat.

— Iese soarele?

— Iese, mă! Da, iese de tot!

Pernele și păturile sar ca-ntr-un vârtej prin cabană. Laffler e aproape îngropat sub movila de tineri. Vocea lui înăbușită mai răsună:

— Iese, mă! Scrie și-n ziar...

În cîteva clipe, cabana e goală. Privesc de la geam forfota. Tinerii zburdă în jurul tractoarelor. Unesc genilele, verifică motoarele, controlează uneltele. Nu simt ploaie, frigul, oboseala. Oare mîine o să fie timp frumos?

La orizont, se zvîrcolește o fișie albastră. Noaptea, în sfîrșit, cerul și-a aprins toate stelele.

Pornim!

— Pornim?

Cred c-au întrebat toți deodată, deși primul care sare înaintea directorului e, bineînțeles, Beraru.

Directorul încearcă să-și ascundă bucuria. E aproape la fel de tînăr ca brigadierii.

— Ce-ați întrebat? Că n-am auzit din cauza tractoarelor.

Într-adevăr, tractoarele viuesc să spargă pămîntul, nu alta. Dar tinerii nu mai repetă întrebarea.

— Aha! Vreți să-i dați drumul? Dar ce-i cu tractorul ăla? Cu 194? Mi se pare că nu-i în regulă.

Beraru se face roșu ca focul. Se uită la director. Dar își revine repede cînd descifrează zîmbetul acestuia:

— Se prea poate să nu fie. Auzi, Pișta! Ce-ți arc tractorul?

— Tractorul meu? — întrebă Pișta. Pun mîna-n foc pentru el.

— Aha!? Ți-ai tractorul lui Pișta. M-am înșelat eu. Merge bine. Dar care-i tractorul tău, Berarule?

Beraru se face însă că n-aude: — Pornim, tovarășe director?

— Care-i tractorul tău?

— Ți-ai care-o să pornească primul!

Directorul pare mulțumit de răspuns. Toți brigadierii sînt acum în jurul său.

— Știți voi că graba nu-i niciodată bună. Ați încercat pămîntul?

Tinerii nu răspund, sau mai degrabă răspund prin tăcerea lor.

— Care dintre voi s-ar încumeta să are acum?

De astă dată, întrebarea e gravă. Mîna directorului frămîntă un bulgăre de pămînt. În pumn rămase o pastă cleioasă.

— Ar fi o nenorocire. S-ar distrage și pămîntul și recolta. Astea le știți voi că doar le-am învățat împreună. Dacă ține soarele, în cîteva zile începem aratul.

— Soarele ține sigur! — răzbate o voce.

— Sigur?

— Dacă spune asta meteorologul, e sigur.

— Dar pînă atunci...

Tinerii tresar. Se îndeasă și mai mult în jurul directorului.

— O să facem o schimbare în plan. Începem cu lucrările de cultivare. Iar aratul îl executăm cînd se zvîntă bine pămîntul. Cred c-am putea să-i dăm drumul.

— Vas'că pornim!

— Pornim!

De săptămîni așteptau brigadierii cuvîntul acesta. L-au așteptat pregătiți pînă în cele mai mici amănunte. Într-o răsuflare, discutoarele și cultivatoarele sînt prinse de tractoare. Tinerii sînt de-acum sus, cu mîinile pe manetă. Încălzite, motoarele pornesc imediat. Primul tractor se opinteste, se întoarce și duduind se avîntă pe șosea. Pe spatelul lui se poate citi numărul 194. Directorul strigă:

— Berarule, 194 e tractorul tău?

— Al meu, tovarășe director,

— răspunde Beraru, întorcîndu-și fața veselă spre director. Nu v-am spus că tractorul meu o să pornească primul?

— Ai văzut, diavolul? Și spunea că-i al lui Pișta. Mare pezevenghi!...

Tractoriștii se împrăstie pe ogoare. Cerul e vesel. Cîțiva nori răutăcioși își mai încearcă puterea. Dar forța soarelui e mai mare. Au rămas din ei doar cîteva zdrențe care pribegesc în neștire pe cer și încet se topesc.

Ziua e bună de lucru și tractoriștii o folosesc din plin. Cultivatoarele răscolesc pămîntul, îl întorc, îl sfărîmă, îl primenesc, oferindu-l strălucirii solare. Cît iubesc tinerii aburul acesta albicios, transparent, care se înalță lîn din pămînturi! Șenilele se învîrtesc fără încetare, discutoarele taie poighița de pămînt de deasupra. Pe tractoare înfloresc melodii.

— Zi-i, măi, Roșule, unul oltenesc, că și la voi se lucră acum.

Nici o clipă duduitul tractoarelor nu poate acoperi cîntecele.

— Cum merge, puștiule?

— Adică?

— Iese norma?

— Dacă o să țină așa, o să-mi zici repede „nene“.

— Poate dac-o să joci rolul vreunui moșneag la cămin.

— Mă, azi am îmbătrînit cu trei zile. Acuși împlinesc șaptesp'ce ani...

Ziua e bună de muncă. Trebuie folosită orice clipă. Dar noaptea!

Noaptea, pe întinderea neagră se joacă lumini. Tractoarele nu se opresc. Schimbul de noapte a intrat în lucru. Ceilalți tineri dorm în cabană. De multe săptămîni n-au dormit atît de liniștiți. Cel mai tînăr dintre ei im

plinește aceluși 17 ani. Ce-o fi visînd? Dacă zîmbește atît de luminos, visează soare...

Cu toate puterile

În sfîrșit, vîiesc din plin tractoarele. Plugurile taie brazde adînci și late. Oamenii au furat pînă acum cîte o zi, două de muncă. Fugăreau norii cu nădejtile lor și se puneau repede pe lucru. Acum își dezlanțuie din plin puterea și iscusința lor. Timpul încă nu-i pierdut. Și cînd omul vrea, o zi poate să însemne două și chiar trei zile. Să întrebăm brigada a XI-a:

- Hei, brigada unsprezece!?
- Pe cîmp, la datorie!
- Cum merge treaba?
- Vrem să cîștigăm drapelul de brigadă fruntașă.
- Care-s cei mai buni?
- Toți!
- Cel mai bun?

Răspunsul nu mai poate fi înțeles. Răsună cinci nume o dată: Svôke, Laffler, Beraru, Traian Oprea, Nistor. Fiecare spune nu-

mele celuilalt. Și dacă te apuci să faci socoteala hantrilor realizați într-o săptămînă, ajungi cu ei într-a treia. Cum asta? Ia răspunde tu, Berarule!

- Ați văzut de multe ori la noi atelierul mobil!
- Nu! Mi se pare că de loc.
- Așa-i secretul. Să nu stea nici o clipă tractorul. Mare scofală nu-i! Dacă-l îngrijești bine...
- Așa-i, Pista?
- Așa-i!... Și...
- Spune!
- E vorba și de conștiință...

Dacă nu termini la timp lucrul... nu se face pîne îndeajuns. Noi aici doar facem pîne...

— Și mai este ceva — îmi șoptește Laffler, meteorologul — dragostea...

Ochii săi mari strălucesc. Își întoarce fața și dă mai departe drumul tractorului. Dragostea... Laffler e îndrăgostit. Are nevastă, un copil, o patrie. Mașina lui nu obosește niciodată. Laffler e îndrăgostit.

Situietele tractoarelor se pierd în zare. Parcă niște ghemulețe

negre se dau încet de-a dura spre orizont. Vuietul s-a îndepărtat. E liniște. O liniște cum rareori se poate întîlni. Pămîntul despicat, răscolit, împrăstie în aer o mireasmă de tinerete, de prospețime. Nu departe, întinderi verzi de grîu des și mărunț, colorează priveștiștea. În zare, au reapărut tractoarele. Înaintează sigur, împlîntînd și trăgînd cu o forță uriașă plugurile prin pămîntul crud.

— Noi aici doar facem pîne!

★

Aici se face pîne! E liniște și zarea e goală. E atîta liniște și atîta zare, că putem aduna nestîngerii toate amintirile călătoriei noastre. Trenuri cu minereu, uzine siderurgice, fabrici metalurgice. Siluete puternice, înalte, clocotind de viață și forță. E atîta zare și liniște, că putem revedea și auzi pe toți prietenii întîlniți în popasurile și drumurile noastre. Din truda lor comună, se făurește pîinea vieții noastre, veselia noastră. Numele oamenilor simpli se uită repede. Dar faptul

existenței lor nu se poate uita și nu-l putem uita. El e prezent în tot ceea ce se găsește în jurul nostru. Bucata aceea de oțel cenușiu care se îndreaptă spre laminare la Hunedoara și pîinea aceasta proaspătă care se împrăstie în felii pe masă se făurește din nădejdi, lupte, necazuri și bucurii.

Aud din nou trenurile pline de minereu avîntîndu-se pe șine, răsună iarăși clocotul fontei lichide și țipetele ascuțite ale strungurilor. Și se apropie din nou, vîind, tractoarele. Aerul e cald, tînăr, proaspăt.

Tractoristul de 17 ani, tinerelul acesta cu fața veselă și ochii blînzii, oprește brusc mașina.

— Am obosit o lecută. Pare-aș fi cărat cu mine toată primăvara. Așa e, băieți! Voi toți aduceți primăvara.

O petală zboară prin aer ca un fluture și se pierde în aburii brazdelor. Tinerelul rîde și începe să îngîne o melodie. O melodie simplă, fără cuvinte. Pe jumătate deschîși, ochii lui rîd zărilor. Rîd și oglindesc în ei primăvara.

Tractoarele duduiă întorcînd brazde, mai încolo oamenii săpau; căruțașii dădeau bice cailor; alergînd prin apă, cu pantalonii suflecați, niște slăcâi veneau purtînd lăpeși; la un cap de țară, un agronom făcea însemnări într-un carnetel. Cîmpul voia, oglinda bălților se tulbura, puștăiau eşapamente, rîsunau ciocane și maiuri.

Acestea toate se întîmplau către sfîrșitul lunii aprilie a acestui an, pe ogarele raionului Urzîceni.

Acestea toate se întîmplau noaptea.

Ca buni călători ce veți fi cumva, ați putea să vă amintiți, trecînd noaptea prin Bărăgan, de anume vînători de dropii. Ați putea vedea chiar cu ochii minții cătele lor cu coviltir, legănîndu-se peste colilii, sau i-ați putea asculta snovîind în jurul unui foc scăzut. Deasupra e numai cer spuzit, carele porbîzate colibe pe care joacă umbre, nasuri lungi se încrețesc de plăcerea unei minciuni bine-cuvîntate de zeita Artemis, cea purtătoare de tolbă; de departe se aud tîrînturi și foșnete, vîntul bate moale, abia săltîndu-și pulponale.

Și dacă acum s-au împuținat culcușurile dropiilor, astfel de nopți mai sînt, poate cu nasuri la fel de încrețite de plăcerea minciunii vînătorești.

Dar au apărut și alt fel de nopți:

Tractoare duduiă, mecanici veghează pompe, agronomi îndrumă munca.

Cine l-a trimis pe toți acești oameni aci, la miezul nopții, sub lumina palidă a Carului Mare? Cine l-a așezat pe Grigore Radu pe marginea unui canal

astupat, alături de o pompă care geme și nu-l lasă să doarmă?

Pentru a răspunde, iată o mică întîmplare:

La ora șase dimineața, poznicul căpșunării a intrat în biroul directorului gospodăriei agricole de stat din Armășești.

— A trecut apa peste căpșuni — a spus el — și abia crește. Digul se înmoale.

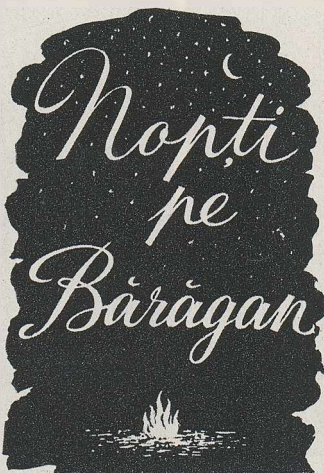
După jumătate de oră, directorul ajunge la parcela inundată. Asemeni unui fund de vas compartimentat, căpșunările au o rețea de diguri mici, necesare cultivării optime. Digurile acestea izolau parcela inundată de celelalte, dar sub apă trei hectare din treizeci stăteau gata să se înăbușe. Și era primul an în care căpșunăria avea să dea rod.

S-ar fi putut opri apa prin îndiguire, prin suprînălțarea vechiului dig, dar legea oprește acest lucru: stăvilești apele aci și ele inundă în altă parte terenuri mai prețioase.

Un om a fost trimis la raion după tehnicieni și între timp s-a început montajul unei pompe. „S-a încaput montajul unei pompe” e un fel de a spune. Ea trebuia să fie mai întîi adusă de la doi kilometri. Și cîntărea două sute kilograme. Trebuia cărată pe un drum format de două muchii de canal. Patru dintre mecanici au făcut o targă din bucăți de lemn, au legat-o cu sîrmă, au pus pompa deasupra și au pornit, doi de o parte, doi de cealaltă parte a canalului.

În vremea asta, Costică Soare — șeful mecanic — lucra la lopată; alți doi îl ajutau cioplînd traverse.

Începu căratul. Birnele pîrîiau, sîrma slăbea, miinile se desprindeau de pe capetele de lemn. „E grea pompa asta, și trage ba într-o parte, ba într-alta”. Pe Radu Grigore poate să-l apese oricît — el e cît un du-lap. Dar Gheorghe Radu e mai bătrîn, mai slab. În vremea asta, Ion Mircioi îcnește și, ca să nu se observe, mormăie un cîntec. Piciorul se afundă oricum în p-

— carnet de reporter —

mîntul moale; dar dacă mai duci cincizeci de kilograme peste greutatea ta...

Începu montajul, pe traversele proaspăt puse. Treaba asta ar dura cam trei zile. Ar dura... S-a terminat în nouă ore. A fost adus și tractorul care să acționeze pompa.

Și s-a făcut noapte. Apa sticlea în căpșunării, și curgea, curgea mereu peste dig. Mecanicii au rămas lingă pompă. Și directorul a rămas. Căruțașii, grădinarii, și ei erau acolo: e doar primul an al căpșunării! Și de pe parcela asta se va recolta o jumătate de vagon de fructe parfumate. Se va recolta, dacă n-o să le înăbușe apa.

În zori, au venit tehnicianul raionului și un delegat al ministerului. „Să se înalțe digul” — au spus.

Pandele Cheche, șeful coloanei de căruțe, a oțat. Așteptase alțea ore cuvîntul ăsta, că nerăbdarea parcă-l gîtuia.

S-au pornit săpatul pămîntului, încercatul; roțile plescăiau prin apă pînă la butuc, pînă la obadă, hamurile se întindeau ca niște praști. „Hiii — ho, ho, ho” — se auzea pînă peste linia ferată. Stai în apă, transporti prin apă, torni pămîntul în apă. „Hiii — ho, ho, ho” — Pandele Cheche se temea că n-o să termine la vreme, că mecanicii s-au mișcat mai iute și au făcut treabă mai bună decît căruțașii. Șase căruțe lucrau cît zece căruțe, cît douăzeci de căruțe.

Digul creștea de la treizeci de centimetri la un metru. Pe o lungime de șaptezeci de metri. Căruțele păreau că se roteșc acum după o orbită nevăzută, ascunsă sub valurile noroioase.

La ora trei, peste coama de pămînt nu mai trecea nici un strop. Cheche se opri — nu-i venea să creadă — și mormăi: „Asta da, sarcină de partid. Să simți că tragi cît poți și ai scos-o la capăt”. Căii păreau puțin amețiiți și forțăiau pe nări.

Și deodată s-a auzit o bătăie repezită, ca grindina pe acoperiș. O tuse metalică și încă o răpăială. Apoi un muget ușor și din țeava de șase țoli a pompei, o coloană tulbure țîșni în canalul de evacuare al ozării. Căruțașii, grădinarii, timpplarii, mecanicii, directorul — toți în cizme de cauciuc — priveau pînza lucitoare așternută peste parcelă, căutînd să vadă cum scade.

Adus puțin de spate, netezindu-și mustățile cărunte și fața mare, oacheșă, cu latul palmei, șeful mecanic părea că așteaptă să se întîmple ceva în măruntaiele motorului. Dar nu spuse decît: „Bun!” și: „Să pregătim schimburile”.

Și veni iar noaptea. Pompa vijita, aruncînd apa, și lingă ea, pe marginea canalului astupat, dormita un mecanic.

A doua zi, jumătate de par-

celă ieșise de sub inundație. A treia zi, înaintea zorilor, mecanicul de schimb începu să umble prin terenul nămolos care mustea. Plescăi cu cizmele de cauciuc și se opri lingă sorb, privind vîrtejul care aduna mici valuri spre pompă. Se aplecă și-și afundă mina în apă. Nu era mai adîncă de o palmă. Își scutură mina, se urcă la loc pe marginea canalului și ațipi.

Cînd soarele lumină acea parte a Bărăganului, descoperi un om cu cizmele pline de noroi, înfrigorat de vechia îndelungată și picotînd alături de un sorb afundat într-o mică baltă. În aerul rece, se zvîntau trei hectare de căpșuni care aveau să rodească pentru prima oară în vara acestui an.

Cine-i trimitea nopțile, pe locuitorii Bărăganului sub lumina palidă a Carului Mare — nu să snovuiască în preajma corelor cu coviltir — ci să apese manetele, să vegheze pompele, să aleagă semințele?

Această întrebare — lor, înaintea tuturor — li s-ar părea neferică. Ar zîmbi de asemenea lirism strecurat în proză, vorbind despre fapte care pentru ei sînt atît de obișnuite. Ca și cum v-ați mira că-și îngrijesc grădinile, că-și repară casele, că-și alintă copiii.

Pentru că ei — mecanicii, căruțașii, plugarii, tractoriștii — sînt stăpîni ai acestor locuri. Și de aceea, sub lumina palidă a Carului Mare, dinșii aprind sute și mii de lumini pe Bărăgan, deasupra lanurilor de grîu, deasupra lanurilor de porumb, deasupra orezăriilor și deasupra livezilor de căpșuni.

Camil BĂCIU

PRINTRE PETROLIȘTI

Text de C. BOZBICI

Fotografii de M. IVANCIU

Unul dintre cele mai noi bazine petrolifere ale patriei noastre este cel al Piteștiului. Această regiune, cunoscută în trecut doar prin cultivarea pomilor fructiferi de tot felul, a început să-și schimbe înfățișarea, schimbându-se, în același timp, și viața oamenilor din partea locului. În văi pitorești, s-au înfiripat așezări omenești cu blocuri mari, luminoase, și cu case cochete, proaspăt vărulte. Așa sînt așezările de la Leordeni, Valea Caselor etc.

Pentru prima oară în țara noastră, în această regiune petroliferă, datorită noii tehnologii sovietice a forajului cu apă, brigada sondorului Gheorghe Tatu a obținut o viteză comercială de 4602,9 metri granic lună. Din acest moment, zeci de brigăzi de sondori au pornit la o entuziastă întrecere, încercînd să doboare un astfel de record nemaiîntîlnit. Și iată că, într-o bună zi, în toate schelele s-a răspîdit fulgerător o veste uluitoare: brigada lui Ion Mircea a atins la forarea unei sonde o viteză comercială de 7611,42 metri granic lună!

Lupta petroliștilor piteșteni pentru cucerirea celor mai mari viteze a redus considerabil și numărul zilelor de săpare a unei sonde. Astfel, s-a ajuns ca o sondă de peste o mie de metri adîncime să fie forată în trei zile și cîteva ore, viteza mecanică fiind de 28,4 metri pe oră.

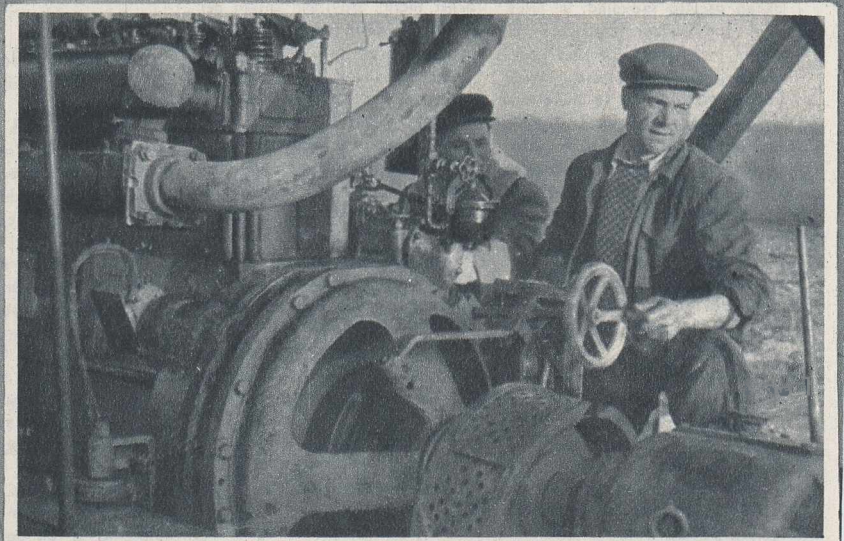
Dar petroliștii din aceste locuri nu se mîndresc numai cu sondori renumiți. Aici lucrează unul dintre cei mai vestiți mutători de turlă: Vasile Oproiu. Aproape 700 de turlă de sondă a mutat Vasile Oproiu în ultimii ani.

În fotografiile de față vă prezentăm cîteva crîmpele din munca harnicilor petroliști piteșteni, care se străduiesc zi de zi să dea patriei cît mai mult petrol.

Iată o metodă practică în transport care înlocuiește camioanele. Saniile transportă materiale pentru sondă alungă trasă de puternicul tractor.

Și cei de la mașină lucrează febril înainte de pornirea noii sonde. Petre Vasilescu, maestrul mecanic dieselist, urmărește cu atenție comenzile brigadierului.

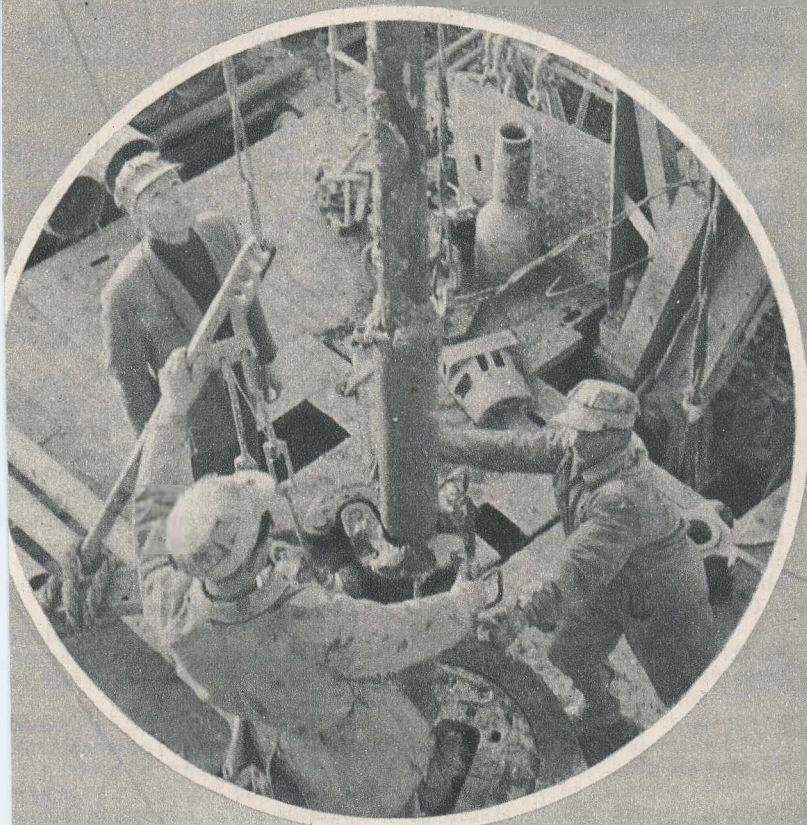
Turla sondei a fost ancorată. Puternicele tractoare „Kirov” au pomit și turla alunecă ușor pe tălpile saniei metalice, spre un nou zăcămint. Pentru prima oară, în anii puterii populare, s-a pus în practică această metodă sovietică de mutare a sondelor, care reduce efortul și timpul de instalare. Aproape 700 de turla a mutat brigadierul Vasile Oproiu în ultimii 7 ani. El este unul dintre cei mai vestiți muncitori din petrol specializați în cărarea turlilor.

O scurtă consfătuire înainte de a porni sonda în foraj. Brigadierul sondar Ion Soare (dreapta) dă îndrumări sondorilor Ion Răcășanu (mijloc) și Dragomir Drăghici.

Lacuințele muncitorilor petroliști de la Valea Caselor.

Brigada sondorului Ion Soare a introdus sapa în „masa rotary”. Peste puțin timp va începe forarea acestui zăcămint.

A sosit noaptea... La sonda luminată de zeci de becuri puternice, muncitorii intră în schimb.

LA A 5-A ANIVERSARE A REVISTEI „NARODNAIA RUMÎNIA“

Acum cinci ani, dintr-una din tipografiile Capitalei noastre ieșeau cele câteva mii de exemplare ale primului număr al revistei ilustrate „Narodnaia Rumînia“ (Romînia Populară). Această revistă urma să prezinte cititorilor de peste hotare, în primul rând constructorilor comunismului și popoarelor prietene ale țării democrat-populare, aspecte ale vieții noi, multilaterale a poporului nostru liber și harnic, realizările țării noastre în construirea socialismului. Totodată, în paginile acestei reviste un loc important era rezervat prezentării relațiilor internaționale ale țării noastre, popularizării prestigiului crescând al țării noastre în fața întregii lumi. De asemenea, revista avea să facă cunoscută bogata moștenire culturală a poporului nostru, să facă cunoscute lucrările de reală valoare ale scriitorilor, muzicienilor, artiștilor plastici, clasici și contemporani.

Acestea sînt cîteva din angajamentele pe care și le lua redacția „Narodnaia Rumînia“ la începutul activității sale. Și numerele apărute în decursul celor cinci ani dovedesc că revista a izbutit să-și îndeplinească cu cinste angajamentele luate. Mărturie a acestui lucru stă și simplul fapt că în această perioadă revista și-a mărit tirajul de peste zece ori, rezultat al cererilor tot mai numeroase, venite de la cititori. Dar criteriul cel mai semnificativ îl constituie, fără îndoială, înseși aprecierile cititorilor ei, scrisorile primite la redacția revistei de la oameni ai muncii din diferite țări, lucrători în cele mai diferite domenii de activitate. Din Uniunea Sovietică, unde revista și-a găsit cea mai largă răspîndire, au sosit nenumărate scrisori, dintre care am putea cita pe cea a lui Liubov Kosmodemianskaia, a artistului poporului Mordvinov, a maestrului miner Burlitki din Vorajilovo, a lui Viktor Cijov, elev al școlii S.F.U. din Moscova, a lui Alexandr Svirin, muncitor din Perovo, regiunea Moscova, care a luat parte la eliberarea orașului Pașcani și a cerut să se scrie un material despre transformările petrecute în acest oraș în anii regimului democrat-popular etc.

Iată, spre exemplu, ce scrie un cititor din regiunea Cikalov, Vladimir Baliabkin: „Locuiesc într-un sat pierdut în stepa patriei mele și citesc cu interes revista, Narodnaia Rumînia“. S-a întimplat ca numărul chestionarelor primite (este vorba de chestionare trimise de redacția revistei, o dată cu revista, pentru a culege impresii și sugestii de la cititori-N. R.) să fie mai mic decît cel al cititorilor ce ar dori să vă răspundă. Fac parte dintre aceștia din urmă, dar am hotărît să nu scap prilejul de a vă face cunoscute observațiile mele.“

Toate aceste scrisori ale nenumăraților cititori ai revistei vorbesc despre succesele obținute de lucrătorii din redacția „Romîniei Populare“ în cursul acestor cinci ani de rodnică activitate.

Cu prilejul împlinirii a cinci ani de apariție, colectivul redacțional al revistei „Flacăra“ felicită călduros colectivul revistei „Narodnaia Rumînia“ și-i urează noi succese în munca sa.

Facsimilul părții finale a scrisorii pe care Liubov Kosmodemianskaia a trimis-o recent revistei.

Aspect de la adunarea festivă organizată la Casa Ziaristilor cu prilejul celei de a cincea aniversări a revistei „Narodnaia Rumînia“.

Don Otto intervine...

— schiță —
de Lola Villacorta de VIDAURRE
(Guatemala)

Prin ferestrele fără geamuri ale școlii, satul poate fi văzut pînă departe. Copiii de culoarea ciocolatei intră curioși în curtea școlii. Învățătoarea le-a spus că vor veni la școală, miercuri, doi domni din oraș să asiste la examene. Acesta este motivul pentru care copiii, îmbrăcați în haine de sărbătoare, asediază de la șase dimineața clădirea sărăcăcioasă a școlii din sat.

Domnii, conduși de administratorul moșiei, au sosit și așteaptă începerea examenului. Învățătoarea, care să tot aibă vreo douăzeci de ani, face ultimele pregătiri: pune călimări pe mese, aranjează tocurile și scoate catalogul pe catedră, la vedere. E o femeie palidă și slabă; ar putea fi luată drept o fetiță. Lîngă ea stă băiețușul ei, în vîrstă de patru ani. Copilul este și mai palid decît măică-sa și are un chip bolnăvicios.

Învățătoarea iese pe coridor și bate cu o bucată de fier într-o șină agățată de unul din stîlpii coridorului. Copiii, îndată ce au auzit chemarea, năvălesc în clasă. Înainte de a intra, surprinzînd o privire a învățătoarei, își netezesc părul zbîrlit și spun cu voci răsunătoare: „Bună ziua!“.

Examenul merge repede. Copiii arată ce au învățat: citesc, scriu și socotesc. Pe tăblițele de ardezie ei desenează ce au văzut în timpul anului: avionul care zboară în fiecare dimineață la zece peste moșie, vaca lui don Nicholas care stă legată de un stîlp la marginea drumului, cu vițelul alături, școala cu steagul alb-albastru pe care l-a făcut învățătoarea și l-a înfipt în acoperișul de paie al școlii, biserica și cimitirul...

Școlarii stau aplecați deasupra tăblițelor. Veseli, toți cei treizeci de copii din clasă desenează.

După examen se duc cu toții în curtea conacului și arată domnilor de la oraș straturile mîncete de flori, găinile, cușca cu iepurași. Băiețușul bucătăresei — un copil tucuriu, cu burta umflată — fuge înainte să le arate porculușul pe care îl hrănește el cu resturile de la bucătărie. Fuge atît de repede, cu piciorușele lui strîmbe, încît ceilalți abia se țin după el.

Domnii de la oraș sînt mulțumiți și o felicită pe învățătoare, căreia de emoție i s-au îmbujorat obrazii.

Unul dintre ei spune:
— În procesul nostru verbal va trebui să aducem laude învățătoarei. Merită!...

Dar administratorul se apleacă și șoptește:

— Să nu faceți acest lucru!... Să nu-l faceți!... Moșierul nu vrea ca acești copii de țărani săraci să învețe!... Dacă un învățător se arată priceput și prea zelos, îl concediază pe loc!...

Domnii ripostează energic:
— Asta nu ne privește!... Munca depusă de această femeie merită toate laudele!... Merită o recompensă oficială!...

Administratorul dă din cap:
— Săraca!... A venit aici bolnavă de malarie... Acum, în sfîrșit, se simte mai bine și muncește cu tragere de inimă, ca să poată trăi ea și copilul ei... Dacă o veți lăuda, don Otto o va alunga imediat!...

— Asta nu-i cu puțință!... Dacă acest don Otto este un barbar, trebuie să i se atragă atenția că meritele angajaților săi trebuie să fie recunoscute!...

Administratorul aruncă o privire plină de milă învățătoarei, care nu a auzit nimic din această discuție și aranjază liniștită cazițele elevilor.

A venit vacanța. Într-o bună sosește de la oraș don Otto să vadă moșia. E un bărbat cu o față roșie, umflată și cu buze subțiri. Face ocolul moșiei pufînd dintr-țigară groasă de foi.

Don Otto întrebă aspru:
— Cum stăm cu școala?... Administratorul îi răspunde:
— Bine!... Totul este în ordine! Moșierul mîrșie:
— Dă-mi copia procesului-verbal al examenelor!...

Ia procesul-verbal, și-l aprop de ochi — căci e miop — și adîncește în citirea lui. Deodată ridică capul și strigă furios:

— Zdrentăroșii de copii de ieri dîni au învățat să citească? Ce salariu primește fata asta?

— Opt peso și întreținerea!...
— Cine a fost aici învățător an trecut?

— Don Mundo Garcia... Nu v-amintii?... Primea doisprezece pe și întreținerea!... Ajuta în birou și se prefăcea doar că învață copii!

Dar copiii nu-l puteau suferi! Era leneș... Și, afară de această nici nu se pricepea la învățătură

— Ce face acum?
— Trîndăvește prin sat...

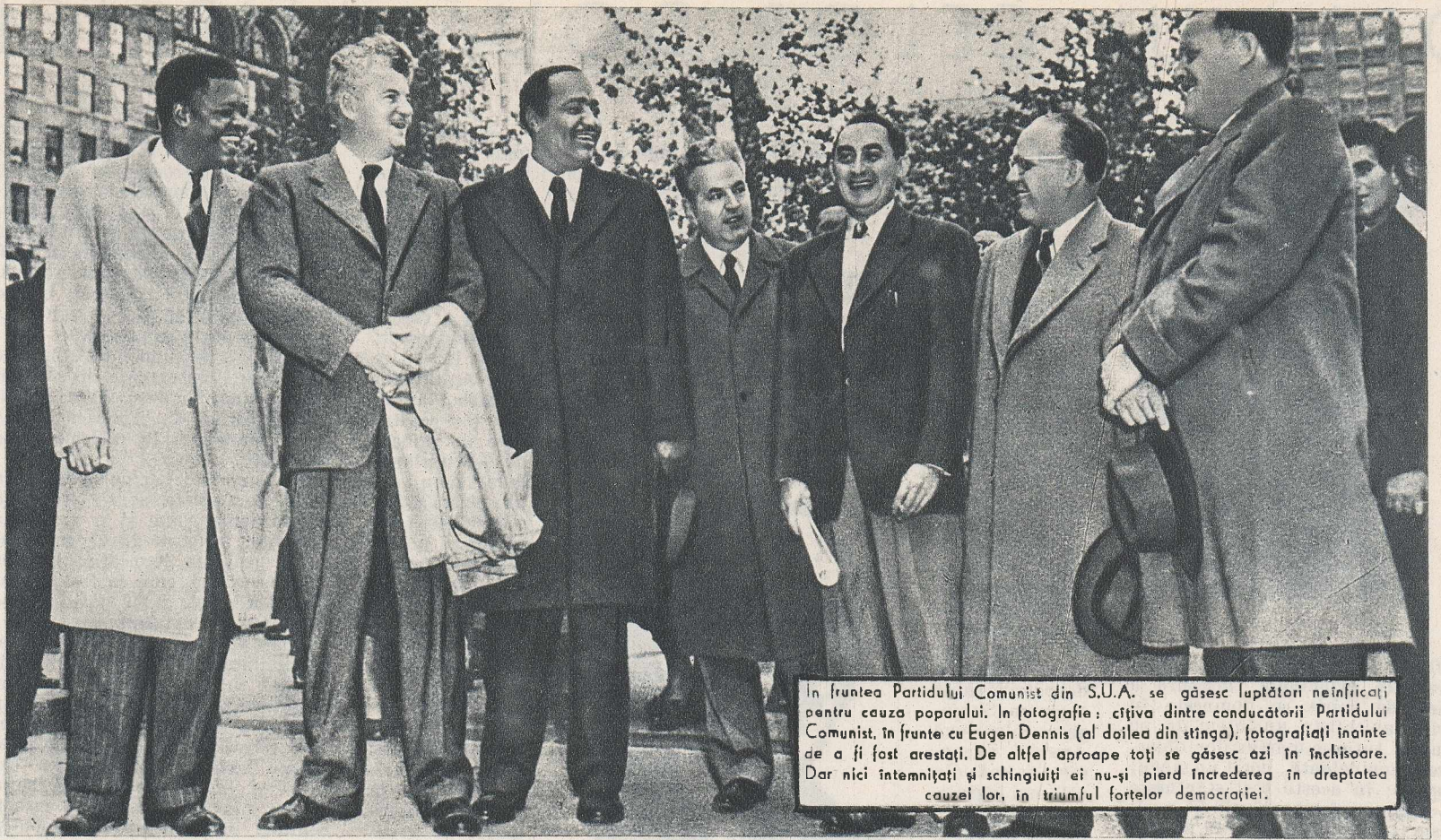
— Adu-l înapoi și dă-i un salariu de cînsprezece peso!...

Vacanța a trecut. Învățătoare se pregătea tocmai să reîncea lecțiile, cînd a aflat că a fost concediată.

Într-o zi cețoasă și umedă învățătoarea părăsi școala și moșia cu copilul bolnav în brațe. Ca nu moară de foame, ea se angajă să spălătorească la o moșie învecinată.

Cu ochii trîști privi pentru ultima oară școala și stegulețul alb-albastru ce flutura ca și cum ar fi să-și ia rămas bun de la ea...

În romînește
de Dinu MOISEȘ

În fruntea Partidului Comunist din S.U.A. se găsesc luptători neînfrigați pentru cauza poporului. În fotografie: câțiva dintre conducătorii Partidului Comunist, în frunte cu Eugen Dennis (al doilea din stînga), fotografiați înainte de a fi fost arestați. De altfel aproape toți se găsesc azi în închisoare. Dar nici întemnițați și schingiuiți ei nu-și pierd încrederea în dreptatea cauzei lor, în triumful forțelor democrației.

DIN LUPTA COMUNIȘTILOR AMERICANI

Se împlinesc, la 10 iunie, 35 de ani de la înființarea Partidului Comunist din Statele Unite ale Americii, conducătorul neînfricat al luptei poporului american împotriva exploatării capitaliste, împotriva fascizării și militarizării țării, pentru pace și împotriva reacțiunii imperialiste, care tinde să împingă întreaga omenire în prăpastia războiului atomic.

Aniversarea înființării partidului marxist-leninist din S.U.A., care de trei decenii și jumătate apără cu îndrăjire revoluționară cele mai vitale interese ale poporului american, este sărbătorită de către americanii cinstiți în condițiile terorii saltațice instaurate de imperialiști cu ajutorul gestapoviștilor de la Biroul Federal de Investigații, cu ajutorul Ku-Klux-Klan-ului și al huliganilor mccarthetaști.

Cei mai buni fii ai Americii contemporane, conducătorii Partidului Comunist, în frunte cu W. Z. Foster și Eugen Dennis, au fost arestați și întemnițați, iar președintele Eisenhower, îndeplinind voința poporului, a semnat rușinosul decret ce prevede scoaterea în afara legii Partidului Comunist.

Dar nici teroarea polițistă, nici urletele isterice ale mccarthetaștilor și nici decretul represiv nu au putut frînge alanul de luptă al comuniștilor, hotărîrea lor de a apăra pînă la capăt cauza păcii, democrației și progresului. Oamenii cinstiți din întreaga Americă salută programul Partidului Comunist, care prevede formarea unui larg front democratic al clasei muncitoare, al fermierilor, al populației de culoare, al tuturor celor ce iubesc viața, pentru zdrobirea monstruosului complot împotriva păcii pus la cale de cercurile agresive fasciste în S.U.A.

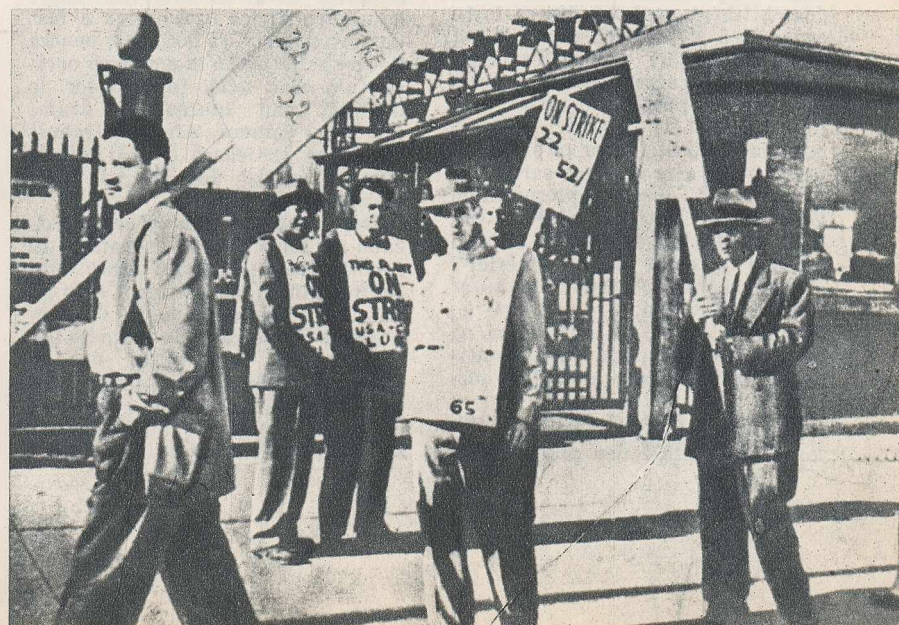
puternică demonstrație a populației new-yorkeze împotriva bombei cu hidrogen și a „politicii de pe poziții de forță”, dusă de cercurile cîrmuitoare ale S.U.A.

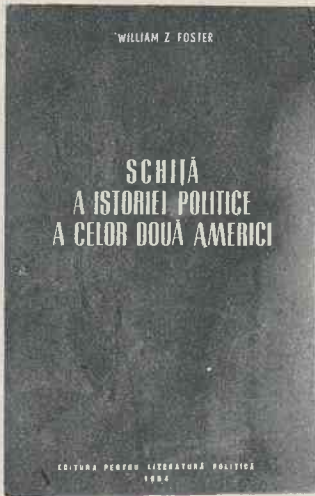
Nu o dată F.B.I.-ul recurge la serviciile gangsterilor de profesie pentru „lichidarea” comuniștilor din închisori. Unui asemenea bătaș plătit i-a căzut victimă și Robert Thompson președintele organizației Partidului Comunist din New-York, în timp ce se afla în temniță. În fotografie: Thompson, grav rănit, este transportat, pe targă la spital

În lupta grevistă pentru un trai mai bun, pentru pace, comuniștii se află în frunte. În fotografie: un pichet de grevă la intrarea uzinei din Chicago a lui „United Steel Corporation”.

DRUMUL CELOR DOUĂ AMERICI

Dacă ne punem întrebarea — care este principala trăsătură a stării de spirit ce domnește în țările capitaliste, nu putem da, pe temeiul tuturor mărturiilor obiective și competente, decât un singur răspuns: în aceste țări stăpânește un adevăr și foarte răspândit pesimism, o stăruitoare și fără de leac neîncredere în posibilitatea orînduirii capitaliste de a organiza economia, în capacitatea protagoniștilor orînduirii capitaliste de a aprecia uriașele schimbări petrecute în lumea în care trăim, și toate consecințele pe care aceste schimbări trebuie să le aducă pentru mersul omenirii. Iar dacă ne întrebăm mai departe, de unde provine această stare de spirit și care este cauza care o produce, trebuie să punem, în fruntea răspunsurilor pe care le putem găsi, următorul: opinia publică a țărilor capitaliste — care își dă seama că aceste țări au ajuns, în mai mare sau mai mică măsură, sub controlul economic și politic al Statelor Unite — nu are și nu poate avea decât o justificată aversiune față de monopolurile americane, născute în aventură și neputînd trăi decât în aventură. Sentimentul acesta predominant de îndrîjită aversiune față de direcția pe care monopolurile americane caută s-o imprime lumii capitaliste, își capătă o adevărată și completă explicație în lumina istoriei politice a continentului american, în lumina cercetării științifice a împrejurărilor istorice care au făcut din Statele Unite principala putere a lumii capitaliste, care au creat dezechilibrul profund dintre forța economică și politică a S.U.A. și a celorlalte țări capitaliste. Este explicabil, de aceea, interesul trezit în rândurile publicului cititor din țara noastră de analiza serioasă, multilaterală a acestor împrejurări istorice pe care o aduce cartea lui William Z. Foster, președintele Comitetului Național al P.C. din S.U.A., intitulată „Schită a istoriei politice a celor două Americi“.

Încercat conducător al clasei muncitoare din S.U.A., William Z. Foster se bizuie în expunerea sa pe aplicarea, în condițiile continentului american, a legilor dez-

voltării sociale și pe o documentare vastă. Cartea lui William Z. Foster reprezintă o istorie politică generală a numeroaselor popoare ce constituie populația celor două Americi, mai bine zis a celor trei Americi. În această carte, ne este înfățișată istoria emisferei occidentale — trecutul băștinașilor ei, descoperirea și exploatarea ei, dezvoltarea economiei capitaliste și seria neîntreruptă de lupte revoluționare duse de popoarele de aci.

Au trecut 463 de ani de cînd cele două continente americane, cu întinderile lor nesfîrșite, cu vastele și variatele lor bogății, au intrat în orbita istoriei moderne, au devenit o pradă ușoară pentru cuceritorii europeni care purtau deopotrivă sabia și crucea. Subjugarea celor două Americi a constituit una din cele mai îngrozitoare drame din istoria omenirii. Vechea societate și vechea cultură indiană au fost trecute prin foc și sabie, milioane de oameni au fost uciși în chinuri fără nume, o monstruoasă și înspăimîntătoare baie de sînge a însemnat boțelul Americii întru „civilizația“ vest-europeană. Un preot catolic, Las Casas, în cartea sa „Distrușterea Indiilor“, aprecia numărul indienilor exterminați numai în coloniile spaniole, între 1492 și 1514, la nu mai puțin de 15 milioane.

Acest sîngeros certificat de naștere n-a fost dezmințit de atestatele ulterioare ale capitalismului american. Cea mai acută dintre toate problemele cuceritorilor europeni ai emisferei occidentale, problema care avea să se pună secole de-a rîndul, arată W.Z. Foster, a fost aceea de a găsi milioane de muncitori necesari pentru a pune în valoare imensele bogății naturale ale „lumii noi“. Oamenii roșii, negri și albi, toți cei care nu aveau altceva de vîndut decât forța lor de muncă, au fost jertfiți poștei nesățioase de profituri a stăpînitorilor Americii. Din datele citate de W.Z. Foster, rezultă că numărul total al sclavilor negri aduși din Africa în America a fost de aproximativ 15.000.000; pentru fiecare sclav sosit în emisfera occidentală erau uciși în țara lor de băștină, sau mureau pe drum, alți cinci oameni. Africa a trebuit așadar să jertfească 60.000.000 de oameni pentru dezvoltarea capitalismului american.

Dar clasele exploatare americane au folosit forța brutală și în raporturile cu diferite state. Începînd din 1775, Statele Unite au dus, cu scopuri evidente de acaparare economică și de asuprire națională, nu mai puțin de 114 războaie, care au implicat 8900 de bătații și alte lupte armate. În această socoteală nu intră cele două războaie mondiale, care au

pūs adevărata temelie a bogăției trusturilor americane și care au schimbat radical raporturile între S.U.A. și restul lumii capitaliste. În cartea sa „Schită a istoriei politice a celor două Americi“, William Z. Foster ilustrează constatările de mai sus cu elocvente date statistice.

Primul război mondial a transformat statul yankeu, din debitor, într-un stat al celor mai înavușite monopoluri din lumea capitalistă. S.U.A. au intrat în război avînd datorii față de vechile țări capitaliste în valoare de 4,5 miliarde dolari și au ieșit din război avînd să primească din partea acelor țări, numai pentru împrumuturi de război, aproximativ 10 miliarde dolari. Din 1914 pînă în 1929 S.U.A. au exportat capitaluri în valoare de 27 miliarde de dolari.

Tendința de deplasare a centrului de greutate al capitalismului mondial înspre Statele Unite s-a accentuat și mai mult ca urmare a celui de al doilea război mondial. În timp ce majoritatea țărilor capitaliste își ruinau economia lor națională, pentru a duce un război îndelungat, costisitor și sîngeros, Statele Unite au profitat de pe urma acestui război pentru a deveni cea mai mare putere industrială și financiară a lumii capitaliste.

Un merit deosebit al cărții lui W.Z. Foster este acela că expunerea sa dovedește, în chipul cel mai convingător, un adevăr de importanță capitală. Hegemonia Statelor Unite, care este un rezultat al crizei generale a capitalismului, este totodată un factor serios al adîncirii acestei crize. Hegemonia Statelor Unite asupra restului lumii capitaliste nu „organizează“ și nu „dirijează“ economia ei, ci adîncește și mai mult dezordinea și anarhia, îi micșorează posibilitățile de manevrare, adîncește antagonismele dintre țările capitaliste și ridică noi și multe milioane de oameni ai muncii la luptă pentru apărarea drepturilor lor la viață, la independența națională.

S.U.A. și-au afirmat tendințele lor expansioniste în primul rînd împotriva popoarelor din America de Sud. Tocmai de aceea soarta acestor popoare, situația lor economică și politică, prăpastia care s-a căscat din cauza schimbului neechivalent de produse impus de S.U.A. țărilor sudamericane, pot constitui o oglindă a viitorului ce așteaptă țările care au intrat în orbita imperialismului american. Populația totală a țărilor Americii de Sud este ceva mai mare decât aceea a Statelor Unite: 150.000.000 de oameni. Dar produsul social al acestor țări este, din pricina înăpoyerii în care ele sînt ținute de monopolurile yankee, cu mult mai

mic decât cel al S.U.A. Bugetul S.U.A. este aproape de 30 de ori mai mare ca bugetele tuturor țărilor din America Latină. Productivitatea medie anuală în industria țărilor Americii Latine era în 1939 de patru ori mai mică decât în S.U.A. Ca urmare, țările Americii Latine au rămas cu o industrie slab dezvoltată și puțin productivă.

Sistemul latifundiilor, stăpînit în proporții însemnate de societățile străine, înăbușă viața economică a țărilor din America Latină și le condamnă la mizerie și la înăpoiere.

În America Latină există, în afară de această acută problemă agrară nerezolvată, și o problemă națională la fel de gravă, mai ales în ce privește populațiile indiene din aceste țări, care au fost supuse timp de secole unei politici per-severente de exterminare.

Toate acestea explică de ce masele populare din țările Americii Latine s-au ridicat de nenumărate ori împotriva regimului marilor latifundiași și a imperialismului yankeu, care este principalul sprijin al acestui regim. Toate acestea explică și instabilitatea guvernelor țărilor Americii Latine, și necontenitele intervenții ale monopolisților americani în afacerile interne ale acestor țări, intervenții care iau, de cele mai multe ori, forma de lovitură de stat, „pronunciamentos“.

Bolivia a avut 60 de asemenea lovituri de stat în 74 ani, Venezuela — 50 în 70 de ani, Panama — 54 în 50 de ani, Paraguay a cunoscut peste 100 de „pronunciamentos“ de cînd i s-a proclamat falsa „independență“ etc.

Concluzia la care ajunge W.Z. Foster este aceea că, „controlul Statelor Unite asupra restului emisferei occidentale se sprijină pe baze foarte șubrede... Situația din emisfera occidentală este încordată la maximum, în special în America Latină. Aici acționează aceleași forțe principale care dau naștere largilor mișcări de eliberare națională din Asia“.

Din întreaga istorie a celor două Americi, reiese că în aceste mișcări de eliberare națională, ca și în lupta pentru satisfacerea revendicărilor economice și politice ale clasei muncitoare și ale popoarelor americane, singura forță consecventă pînă la capăt sînt partidele comuniste. De aceea și întreg aparatul represiv al imperialismului yankeu și al guvernelor reacționare din țările Americii Latine se îndreaptă împotriva acestor partide. Pe întreg cuprinsul Americii, din Canada pînă în Chile și Argentina partidele comuniste sînt supuse unor crunte terori. Dar nu poate exista nici o îndoială — demonstrează în mod convingător W. Z. Foster — că atît în țările înapoiate ale Americii Latine, cît și în Statele Unite ultima mare fortăreață a lumii capitaliste, procesul istoric care a început cu debarcarea lui Cristofor Columb, acum peste 460 de ani, se va termina cu înfrîngere dominației monopolurilor — care au trăit și mai trăiesc încă prin războaie și pentru războaie prin profituri și pentru profituri, — se va termina prin instaurarea unui sistem care să-și închine eforturile dezvoltării pașnice a popoarelor

Dumitru HÎNC

William Z. Foster: „Schită a istoriei politice a celor două Americi“ — Editura pentru Literatură politică, 1954.

Trăiască

1 Junie

ZIUA INTERNAȚIONALĂ

a copilului

Un grup de copilași curăți, buclăți, veseli, mergând pe stradă sau jucându-se în parcuri sub atenta supraveghere a citorva educatoare; alții, de astă dată mai mărișori, ce se îndreaptă gălăgioși către lăcașurile lor de învățătură; și iar alții, mai gravi, cu cravata lor roșie la git, mergând spre Palatul Pionierilor; o mamă ducându-și copilul la controlul medical periodic; compartimente în trenuri, pe geamul cărora stă scris: „Rezervat pentru mame și copii”; camerele mamei și copilului din gări și marile magazine — toate acestea sînt aspecte cotidiene, cu care ești de mult familiarizat și, totuși, cite nu ne spun ele! Ele ne vorbesc despre viața fericită a copiilor ce cresc pe meleagurile patriei noastre, despre grija partidului și guvernului, despre grija întregului nostru popor pentru a le face viața cit mai frumoasă, pentru a face din ei cetățeni voinici, sănătoși și instruiți. Acestea, ca și altele, vorbesc despre faptul că în Republica Populară Română grija pentru copii constituie o importantă problemă de stat.

Pentru ca ei să se nască și să crească sănătoși, funcționează astăzi, în sute și sute de orașe și sate ale țării, maternități și spitale, policlinici speciale și puncte sanitare, case de nașteri și dispensare materno-infantile. Numai la sate, unde în trecut nu exista nici o casă de naștere, numărul acestora se ridică acum la peste 1400. Copiilor oamenilor muncii de la orașe și sate le sînt puse la dispoziție de 36 de ori mai multe creșe și de 43 de ori mai multe locuri în cămine de cit în 1944. Pentru educarea tinerei generații, au fost înființate în anii regimului nostru mii de noi școli elementare în limba română și în 15 limbi ale minorităților naționale. Pentru a-și petrece plăcut și folositor timpul lor liber, pionierii au la dispoziție case și palate ale lor, au diferite cercuri științifice, cu terenuri și săli de sport etc. În timpul verii, pentru copii sînt deschise sute de colonii de preșcolari, tabere de pionieri și școlarii. În cele mai pitorești regiuni ale țării. Anul trecut, 125 de mii de copii și-au petrecut vacanța de vară la munte sau la mare.

Pe drept cuvînt, putem spune despre copiii noștri: fericii copii!

...Dar în diferite capitale occidentale de dincolo și dincoace de ocean, cercuri din cele mai agresive uneltesc. Uneltesc împotriva popoarelor ce-și făuresc lor și copiilor lor o viață din ce în ce mai fericită. Planurile lor au însă aceeași soartă pe care o are valul spumegînd ce se îndreaptă către malul stîncos: ele sînt zdrobite de popoare, de milioanele și milioanele de oameni ce luptă pentru ca în nici un oraș din lume să nu se mai petreacă ce s-a petrecut la Hiroshima.

Sutele de milioane de mame de pe întreg globul pămîntesc vor ca fiii și fiicele lor să trăiască, să se poată dedica muncii constructive, pașnice. Ele își unesc glasurile, arătînd hotărîrea lor nestrămutată de a-și apăra copiii, mici sau mari, de toate nenorocirile pe care le aduc războaiele și pregătirile de război. Congresul mondial al mamelor, ce va avea loc la începutul lunii iulie, va fi tocmai o astfel de manifestare a voinței dirze a celor care constituie mai bine de o jumătate din populația globului, pentru pace, împotriva războiului.

De Ziua internațională a copilului, ce se desfășoară în acest an sub semnul pregătirilor în vederea Congresului mamelor, poporul nostru, milioanele și milioanele de părinți din patria noastră, își manifestă încă o dată hotărîrea lor de a lupta alături de toate popoarele lagărului democrației și socialismului, în frunte cu puternica Uniune Sovietică, alături de toate popoarele iubitoare de pace din întreaga lume, pentru apărarea cauzei păcii, pentru apărarea vieții copiilor.

Cine este mai harnică? (Imagine de la cîminul de zi din cartierul Viitor raionul 1 Mai-București).

București. Cărțile sovietice pentru copii sînt iubite și căutate de micii cititori, care vizitează des raionul cu cărți pentru copii al librăriei „Cartea Rusă”.

Berveni (regiunea Baia Mare). La staționarul de copii al gospodăriei agricole colective „Înainte”, doctorul și sora fac vizita de dimineață.

Tg. Mureș. Casa copilului. Cei doi „codași” ar vrea și ei să se joace. Ca și copiii harnici la mîncare. Dar pînă nu termină de mîncat totul...

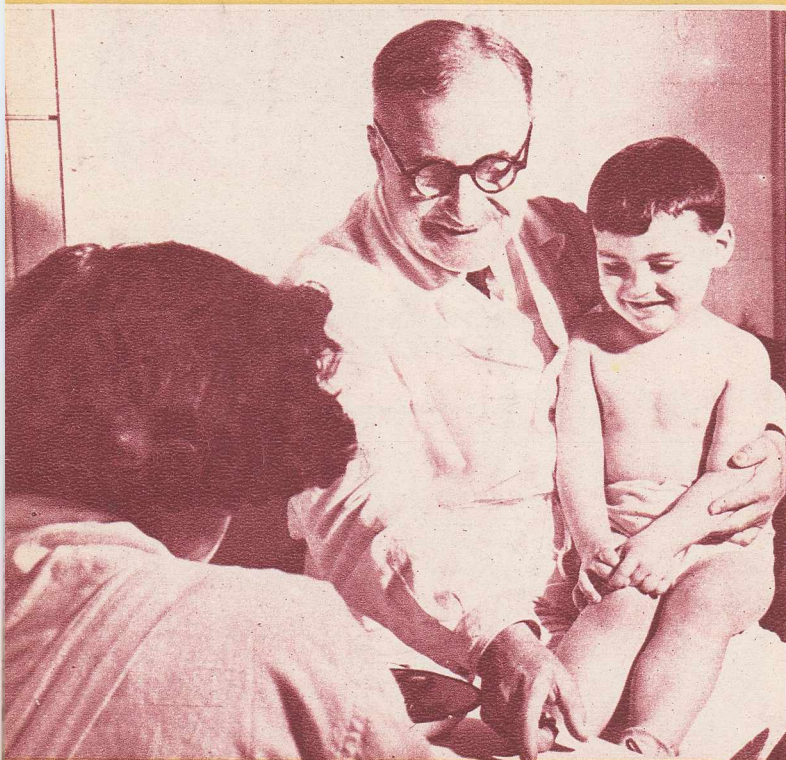
București. Atenție, dar și dragoste pentru profesoara lor, citești în ochii acestor eleve de la Școala de 7 ani nr. 121. Ea este cel mai bun prieten al lor!

1 ↗

3 ↗

2 ↙

In căminul uzinei

O clădire mare, luminoasă, în mijlocul unui teren întins, acoperit cu verdeață. Pe poartă, o tăbliță: Creșa și căminul Uzinelor „23 August”. Dar de fapt n-ai nevoie de această tăbliță, nici chiar atunci când plouă și curtea e pustie; glasurile vioaie, risetele zglobii ce se aud de dincolo de zidurile căminului — acest zumzet vesel, nu lasă niciodată loc îndoielilor; aici sînt copii.
Dar ce fac ei aici? Cum își petrec timpul? Să-i vizităm...

1 Iată-i cum își încep ziua. Primul grup de copii a intrat la spălător. Li așteaptă apa caldută, săpunul, prosopele pe care aproape și-e milă să le atingi de albe ce sînt și... privirile atente ale educatoarei care e gata să preîntîmpine orice încercare de bătaie... cu apă.

2 Apoi, tovarășul doctor. Consultînd cu regularitate copiii, el repetă din ce în ce mai des soarelui, pentru a nota în fișa fiecărui copil: sănătos!

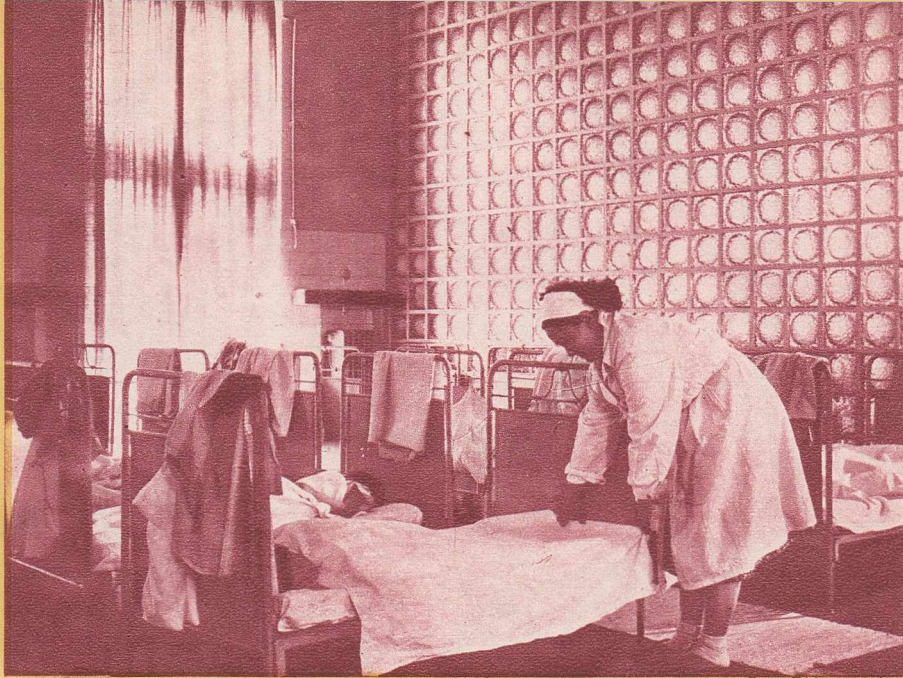
3 Ei, dar după o muncă atît de grea ca spălatul și trecurul pe la nenea doctoru', a venit și rîndul mesei de dimineață. Acum, vară, mîncarea le este servită în chioșcul din curte, recent construit. Cît despre poftă sau despre mîncarea la poftă, nu lipsește nici una, nici alta!...

4 Iar după aceasta, în sfîrșit, joaca mult așteptată. Unii preferă să se joace în camerele special amenajate. Altoro, însă, le place să facă puțin „sport” în aer liber, în spațioasa curte a căminului. Aceasta pînă cînd căldura va încinge bine Capitala. Atunci, întregul cămin va pleca în colonie.

5 Încetul cu încetul, copiii încep să obosească. De aceea înainte de prînz ei trebuie să se odihnească. La ora 11, la puțină vreme după ce copiii s-au culcat în pătuțurile lor curate, nu se mai aude nici un zgomot. Doar din cînd în cînd, cu pași ușori, infirmiera de serviciu se duce de la un pat la altul și are grijă să-i învelească.

6 Visuri fericite îi fac uneori să zîmbească în somn. Odihna dinainte de amiază nu durează însă mult; în curînd cu toții se vor trezi. Programul în cămin continuă cu aceeași grijă pentru cei mici: după odihnă urmează masa de prînz, apoi alte ore de joacă, de educație și somnul de după-amiază. Iar pe seară, mama, care toată ziua a lucrat la strung, în laborator, la registrele contabile, va veni să-și ia acasă pușorul...

...Cam așa trec orele și zilele la creșa și căminul de copii al uzinelor „23 August”. Iar dincolo de gardurile căminului, la numai cîteva sute de metri depărtare, în uriașele hale, în laboratoarele și birourile uzinelor, mamele acestor copii — muncitoare, tehniciene sau funcționare — muncesc liniștite, fără a le purta de grijă, știindu-i pe mîini iubitoare și grijulii. Muncesc pline de elan, de dorința de a face viața copiilor lor tot mai frumoasă, de a întări patria în care trăiesc și cresc acești copii fericiti.

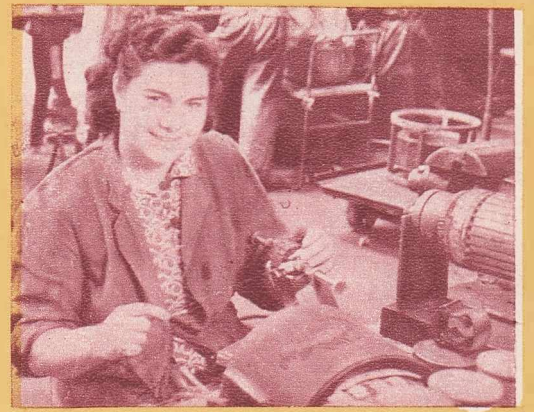
5

6

Veronica Cucu este miazuitoare la turnătorie. Fetita ei, Florica, se află de asemenea la creșa uzinelor.

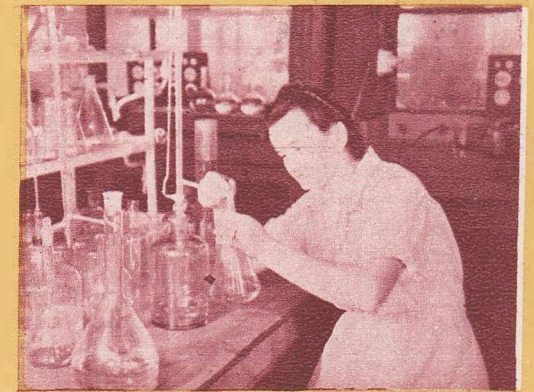
Și strungărița Hedviga Moisescu, din secția scularie generală e liniștită: Steluța este bine îngrijită în cămin!

Iată-o pe bobinatoarea frunză Ioana Cojocaru din secția de întreținere electrică, al cărei copil, Marian, este și el la căminul uzinelor.

În timp ce copilul său se joacă liniștit la cămin, frezoarea Stela Lazarovici, din secția de construcții mecanice, muncește cu sîrg pentru depășirea planului.

Laboranta Elisabeta Bica are doi copii. Și amîndoi, Elena și Constantin, sînt la cămin.

În creșa căminului se află și Dănuț, copilul funcționarei Paula Gurban, de la serviciul de lansare al uzinelor.

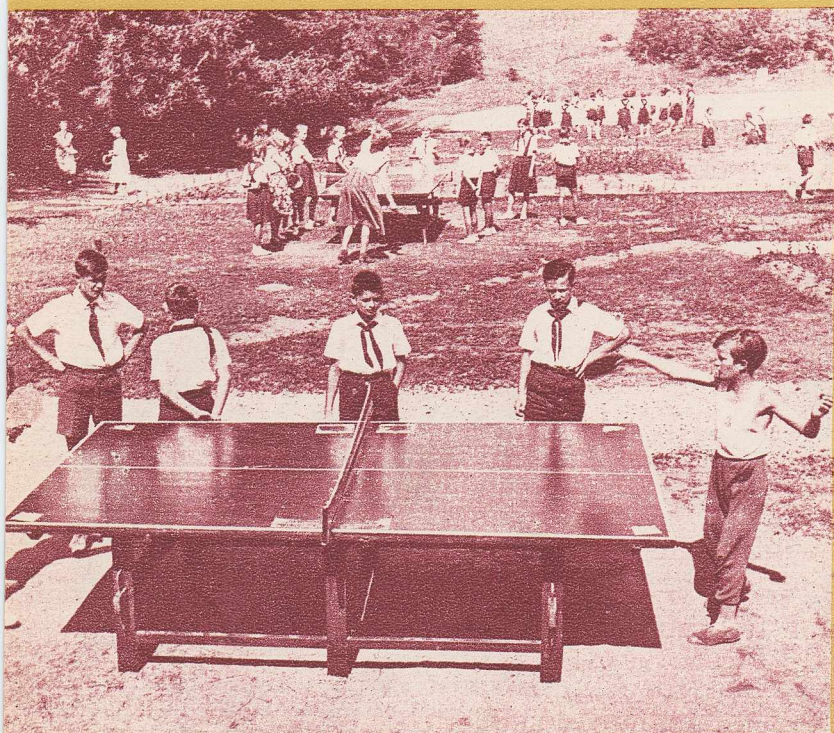

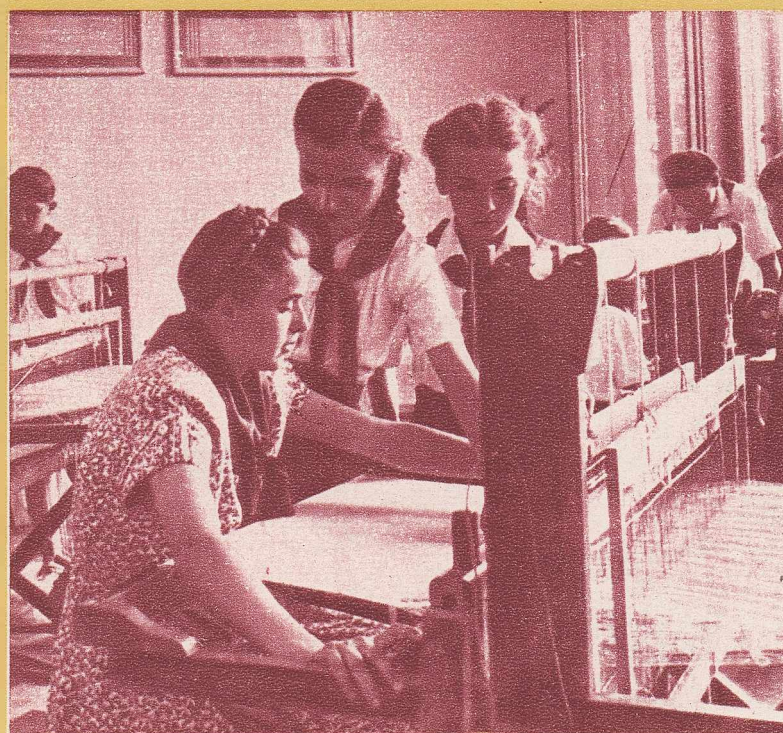
Craiova. Unele dintre aceste fetițe vor ajunge, desigur, balerine. La Conservatorul de artă populară, ele se pregătesc cu seriozitate.

Tg. Mureș. Comitetul de părinți de pe lângă Școala elementară nr. 7 s-a strâns la sfat. Aci se acordă mare atenție colaborării dintre pedagogi și părinți.

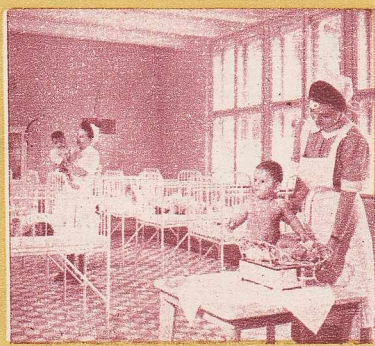
Zăbala. În mijlocul naturii, în această regiune pitorească din munții Vrancei, se află o tabără internațională de pionieri. Plimbările pe lac, excursiile, manifestările artistice, jocurile de tabără — toate acestea constituie farmecul vacanței.

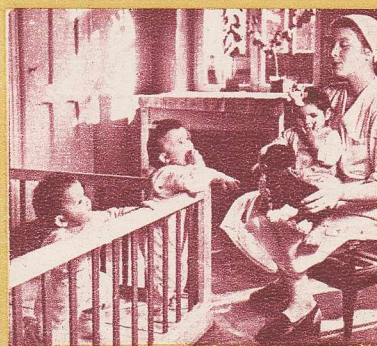
Arad. La Palatul Pionierilor îți poți petrece timpul făcând sport, citind, jucându-te sau învățând lucruri noi și interesante. Și cum Aradul e un oraș al industriei textile, nu puține sînt pionierile dornice să învețe arta țesutului.

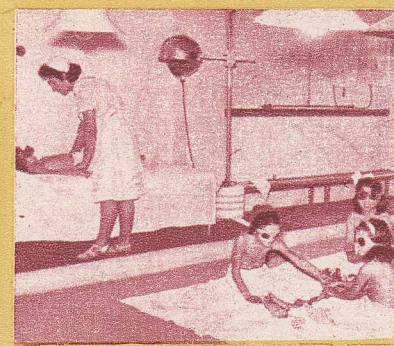
București — raionul 23 August. La răminul cultural pentru copii „Luminița copiilor”, echipa de teatru pregătește piesa „Albă ca zăpada și cei șapte pitici”.

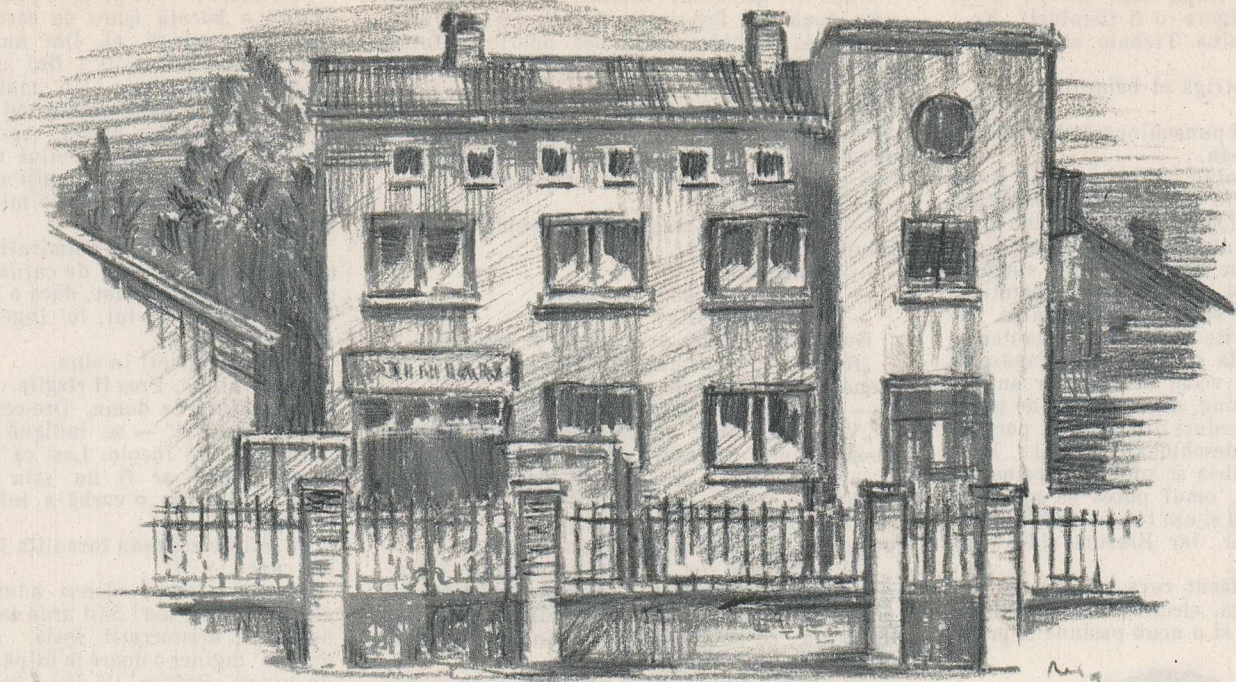
Sibiu. Cu cît a mai crescut în greutate? La Casa copilului, dezvoltarea celor mici este urmărită cu cea mai mare grijă, atât de personalul sanitar cît și de cel pedagogic.

Bușteni. Cui să dea cățelușul? În niciun caz, educatoarea de la creșa fabricii de hîrtie „1 Septembrie” nu-l va da celui care ține degetele în gură...

București. Numeroase instituții sanitare, modern utilate au grijă de sănătatea copiilor noștri. Iată un aspect de la cabinetul de fizioterapie al spitalului de copii „Emilia Irza”.

Nu se poate dormi...

Ilustrații de Violet RADU

— nouă —

de H. ROHAN

Casa avea un singur etaj. Era una din acele case lipsite de gust, despre care puteai spune sigur că fusese construită după cerințele nu știu cărui înavuțit dornic de originalitate. Pe afară era vinăt-roscată, cu pereții drepti, fără nici o podoabă arhitecturală, afară de vinele negre învrăstă de ploaie în carnea zidului, sub fiecare fereastră. Singur gârdulețul de fier, pe care se mai vedeau urme de vopsea verde, desena, în partea de jos, niște romburi neregulate. Două porți mari, cu clanțe în formă de șarpe, se deschideau în fața unui fost garaj care, de câțiva ani, fusese transformat într-un fel de prăvălie, pe geamul căreia scria: „Aici se pun petice la mașină urgent“. Dinăuntru se auzeau, câteva ore dimineața și câteva spre seară, ciocăniturile înfundate ale pantofarului.

Pe la patru după-amiază, pantofarul, un grăsun cu fața smeadă, cu ochi negri, adumbriți și păr alb, creț, tuns scurt, închidea încet porțile de fier, parcă temându-se să nu trezească pe cineva, apoi încerca încă o dată clanța prăvăliei și, urcând câteva trepte, dispărea tiptil în dosul ușii de la intrare, pe care o închidea încet, încet. Tot atât de grijuliu urca scara de piatră și pătrunzind într-un hol mare, semicircular, din care se desfăceau cinci uși albe, se îndrepta în virtul picioarelor spre apartamentul său, primul din stînga.

Ajuns în fața ușii, răsufla adînc, apăsa clanța cu mare băgare de seamă și fiindcă ușa începea deodată să scîrțieie, tresărea și-și mușca buza de jos.

„Deseară o ung!“ — își șoptea el de fiecare dată, parcă cerîndu-și iertare față de cineva. „Aduc niște ulei de la mașina de cusut și o ung“. Pe față-i apărea o încordare de om chinuit.

Pășind în casă, călca cu fereală pe pardoseala de piatră peștită, căuta în semiîntuneric clanța, pipăind tulburat luciul ușii și, după ce auzea închizătoarea intrînd la locul său cu un pocnet care-l făcea să tresară iar, își desprindea încet mîinile de pe metalul rece, se apleca, își scotea pantofii, își punea niște pîslari cafenii și, dintr-o dată ușurat, alerga ca un copil spre bucătărie, uitînd cu totul de scîrțitul ușii, de ulei, de pocnetul clanței.

„Sapristi!“ — bodogănea în apartamentul vecin, generalul în rezervă Manoilescu, de câte ori auzea scîrțitul ușii. Se uita încruntat spre peretele care-l despărțea de pantofar, continuînd să bodogănească încă multă vreme, în

timp ce se odihnea, acoperit cu un pled de campanie, într-un fotoliu uzat de piele verzuie. „Boul ăsta de Artinian!... Bou! Bou!... În fiecare zi îmi strică somnul... Poftim, domnilor, ce înseamnă să trăiești într-un bloc! Și în ce companie! În ce companie!“

Din cînd în cînd, scotea din buzunarul hainei de casă o oglinjoară și-și privea lung obrazul scofilit, cu mici pete cafenii, bărbuța albă, tunsă cu îngrijire, părul, alb și el, pieptănat într-o parte, își umfla fălcile să vadă cum ar arăta fără zbircituri, apoi strecura oglinjoara înapoi în buzunar, bodogănind întruna și trăgînd de marginile pledului pentru a-și acoperi mai bine genunchii ascuțiți.

Din celălalt apartament, în care locuia profesoara de științe naturale, se auzea un hălăcit ușor. Profesoara nu era acasă, dar de câteva zile avea în vizită pe fratele ei, popa Probozei, care, pe la ora două, își făcea apariția în capul scării, greoi, transpirat, strîmbîndu-se de durere și, în așteptarea soră-si, după ce intra în casă, se descălța, își vîra picioarele umflate în apă rece, începînd să-și respire arar barba castanie, cu o expresie de îngîndurare în priviri.

„Iar bodogănește maresalul — filozofa el în gînd. Are pe necuratul în el. Ba bodogănește, ba se plimbă de colo pînă colo. Parcă l-ar munci cugetul de ceva. Ori moartea-i dă tîrcoale și ei se scutură, se scutură, dar degeaba, nu-i scăpare de ce e rînduit.“

Apoi, din obișnuință, începea să țină în gînd predici înflăcărâte unei mulțimi imaginare: „Au nu stă scris, în evanghelia lui Marcu, că cel păcătos...“

Dar zgomotul unor pași grei, care se auzeau din apartamentul de alături, acum călcînd pe parchetul scîrțîitor, acum tăcînd cu blacheurile pe mozaicul din baie, îi dezlîna predica, îi tira gîndurile în altă parte.

„Și poetul e muncit...“ — cugeta el cu privirea în barbă. „Tot merge, tot caută... Au nu se aseamănă el cu acela din pilda cu slugile, care...“

Iar dincolo, poetul, un bărbat înalt cu ochi negri, sprîncene negre și păr negru, se plimba nervos, cu mîinile în buzunarele pantalonilor, întrebîndu-se intrigat: „Ce dracu' face popa acolo? Își spală ciorapii?“ — în timp ce prin mîinte-i treceau imagini și gînduri despre lume.

Semna Liviu Codrin. Dimineața lucra în redacția unei reviste literare. În jurul orei trei, venea acasă, întotdeauna cu un teanc de cărți sub braț, încruntat și tăcut. Străbătea din trei pași holul cel mare și, înainte de a intra în cameră, încerca dacă butonul difuzorului, rămas acolo încă de pe vremea cînd casa servise drept club, era deschis.

Difuzorul stîrnise multe discuții. Generalul cerea desființarea lui, iar Codrin și vecinul său, motoristul Brezina, care lucra la o uzină din apropiere, țineau să rămînă. Avea fiecare motivele lui... Codrin vorbise cu profesoara de științe naturale pe care existența difuzorului n-o supăra, deoarece în timpul emisiunilor era la școală, iar Brezina vorbise cu pantofarul care nu avea nimic împotriva fiindcă el atunci lucra, dar „ce-o să zică generalul: Că nu-i dă respectul... și asta... cum să-i explice?... Vezi... mai bine să nici nu spuie că a vorbit cu el... El vrea să trăiască în pace cu toată lumea“.

Nevastă-sa? Nu! Ea face ce spune el.

Mai era fiul generalului, Anatolie, inginer de poduri și șosele, dar acesta lipsea cu lunile, așa că de partea bătrînului militar rămînea numai noră-sa, Luciana, funcționară la telefoane, care-l susținea din principiu, fiindcă nici ea nu era acasă în timpul emisiunilor.

Codrin se mai plimbă de câteva ori cu aceeași încruntare săpată între sprîncene, apoi se așeză la masa de scris și deschise un caiet în care-și nota, ca într-un fel de jurnal, gîndurile și imaginile mai deosebite.

Cînd apropie penița de hîrtie, din apartamentul motoristului Brezina se auziră vag un fel de plescăituri înfundate. Prin pereții foarte subțiri, urechea obișnuită cu zgomotele casei, desluși sunetele caracteristice ascuțirii briciului, pe care cineva îl mișca ritmic de-a lungul unei fișii de piele, fixate cu un inel în tocul ușii.

„Brezina are ședință“ — remarcă el în trecut. Și scris în caiet:

„Ar trebui să scriu o dată un poem despre demnitatea umană. Uite, de pildă, motoristul Brezina, vecinul meu, consideră o împietate să se ducă la ședință nebărbierit. El se consideră om de stat și ca atare trebuie să aibă o înfățișare îngrijită. Un ministru vine șleampăt la ședință? Nu vine! Iată concepția lui Brezina“.

„E patru și Ica n-a venit“ — mormăi Brezina în fața oglinzii, auzindu-l pe panto-

far deschizând ușa. După asta începu să-și ascuță briciul. „Gligore o fi flămânzit. Nu-i nimic, n-o să-l ia naiba. Trebuie să pice și ea acum“.

— Radule! — își strigă el băiatul.

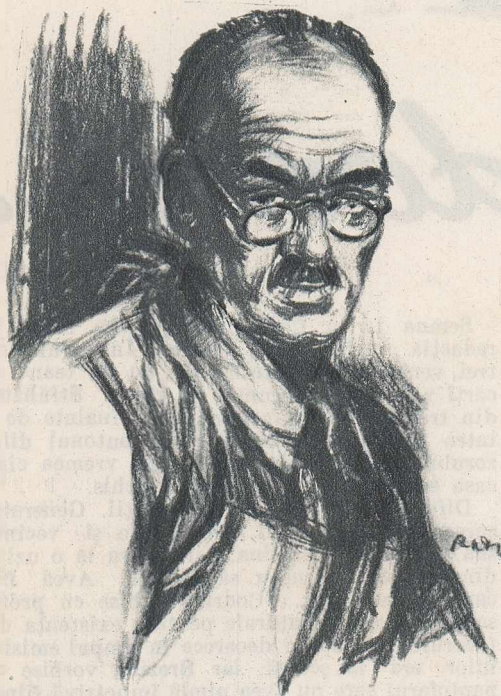
— Stai că viu.

— Aprinde focul și pune mâncarea la încălzit, că acuș vine mamă-ta.

— Da' unde-i pistolul? — dădu buzna Radu în baie, privindu-l în oglindă cu însuflețire. Îi plăcea să aprindă focul, fiindcă Brezina montase într-un pistol de alarmă o brichetă cu care-și aprindea țigările. De altfel nu era singurul lucru ciudat din casa lui Brezina. Pe pereți, se puteau vedea sîrme electrice, noaptea în fiecare încăpere ardea câte un becușor de lanternă, o ușă glisantă banală se deschidea la apăsarea unui buton, un ceas vechi de buzunar anunța orele prin bătăi de gong, dintr-o cutie de țigări se auzeau câteva acorduri din „Marșul partizanilor“ de câte ori îi deschidea capacul... Dacă vreun musafir se grăbea să plece și Brezina găsea că „nu se face“, omul putea să apese de o sută de ori pe clanță și ușa tot nu se deschidea, deși nu era încuiată. Iar Brezina rîdea și-și arăta mîinile goale:

— Zău dacă am făcut ceva...

De la o vreme însă, electricitatea începu să pălească în ochii lui și o nouă pasiune îl prinse

în mreje: energia atomică. Deocamdată nu făcea altceva decît să citească și să viseze.

În oglindă apăru obrazul arămiu, cu mustăcioară roșcată, al lui Gligore, frate mai mare care trăia la țară și care-l vizita acum „cu o treabă“.

Gligore deschise gura, dar Brezina îl opri, cu briciul în aer:

— Nu merg, mă.

— Păi ce, am zis eu ceva? — făcu Gligore pe miratul.

Din robinet se scurgea fără zgomot un firicel de apă. Gligore îi privea sclipățul argintiu, preocupat de întrebarea pe care voia să i-o pună „căpăținosului“ său frate.

„Cum să-l iau?“ — se încrunță el, ciupindu-și mustața cu vârful degetelor noduroase, cafenii și cu unghii late, crăpate.

De obicei, pe la patru și jumătate se stingeau ultimele zgomote și casa se cufunda în tăcere. Jos, erau birourile unei cooperative ai cărei funcționari plecau la ora trei, așa încît nimic nu mai putea tulbura orele de odihnă ale după amiezii. Toți locatarii ajunseră la o înțelegere tacită să respecte aceste ore. Fiecare din alte motive. Codrin era mulțumit, fiindcă putea lucra. Generalul voia să doarmă. Pantofarul Artinian mîncea în liniște. Profesoara de științe naturale, cînd era acasă, corecta tezele elevilor. Brezina se întindea în pat și citea sau lucra cu niște unelte minuscule la nu știu ce inovație.

Se întîmplă însă, o dată, ca ordinea aceasta să fie tulburată de două incidente.

După ce generalul adormi, nepotul său de vreo nouă ani ieși tiptil în hol. Peste cîteva minute se deschise încet ușa apartamentului lui Brezina și tot atît de tiptil se strecură afară Radu.

O vreme se jucară liniștiți, pe covorul moale care acoperea tot holul, vorbind în șoaptă. Apoi, nu se știe din ce pricină, Radu se făcu roșu la față și în liniștea adîncă se auzi deodată:

— Capitalistule!

— Dre-eepti! — strigă ascuțit nepotul generalului.

— Moșierule!

— Dre-eepti! N-auzi, soldat!?

— Clasă mucegăită!

Generalul tresări prin somn și se trezi.

„René“ — fu primul lui gînd. „Îl bate pe René, tîlharul ăla de copil!“.

— Moșierule! — auzi glasul „tîlharului“.

„Vai, vai, vai!“ — gemu generalul, punîndu-și papucii cu mîini tremurînde.

— Dre-eepti! — auzi ascuțit glasul lui René.

„Vai de mine! Îl omoară!“

Cînd deschise ușa, ștregarii o zbughiră pe scări în jos și de acolo în stradă.

„Îl strică de tot“ — oftă generalul, închizînd ușa. Se întinse în fotoliu, își trase pledul pe genunchi și deodată se indignă. „Poftim, domnilor, ce se învață astăzi în școli! Clase. Moșieri. Capitalism!“

Își scoase oglinjoara și se privi. Vîna groasă de la gît i se zbătea tare sub pielea zbîrcită.

„Tot sistemul de învățămînt e pus sub semnul revoluției sociale, al violenței, al dezbinării păturilor... Ce cruzime! Să tulburi mîntea fragedă a unor copii. Unde exista asta înainte? Copilul învîta muzica, religia, latina, greaca veche. La istorie se învîta despre Dragoș Vodă și zimbrii, despre Matei Basarab și Vasile Lupu. Istoria avea o poezie a ei... Și acum se descoperă că tot trecutul acestui popor e plin de răscoale și de revoluții. Naiba s-o mai înțeleagă de istorie, dacă poți s-o întorci așa, cu capul în jos. Acum istoria e plină de Doja, de Rakoczi, de Tudor Vladimirescu, de Horia, Cloșca și Crișan și își se vorbește de ei tot atît de mult ca și despre Ștefan cel Mare sau Mihai Viteazul, acești giganti ai artei militare romînești!“

Degetele lui subțiri și zbîrcite trăgeau nervos de marginea pledului.

Ceva îl făcu să se mai liniștească. Mînia i se mai potoli și pe față i se întipări o undă de nedumerire, amintindu-și cu un ciudat amestec de bucurie și mîndrie că de curînd, într-un manual pentru cadrele de ofițeri, au fost folosite citate din lucrările lui despre „acești doi giganti ai artei militare romînești“.

Această întîmplare îl dezorienta ori de cîte ori își amintea de ea, îi zdrăcina logica. Nu mai înțelegea nimic. Cum puteau să-l citeze pe el, un general din armata veche? La care, numaidecît, se adăuga altă întrebare: de ce-i dădeau pensie? Asta ascundea probabil ceva.

Anatolie, fiul său, îi explica: „Tu n-ai slujit nici pe Antonescu, nici pe Hitler și asta nu-i puțin lucru. Afară de asta, ești cunoscut ca patriot. Crezi că altfel mi-ar fi dat mie un asemenea post în minister? Cît despre istorie... Ce vrei, tată, lumea nu stă pe loc. E epoca materialismului, a atomului!“.

Cînd îl auzea vorbind așa, se înfură și începea să bodegănească, lipînd nervos, cu papucii lui de pîslă neagră, pe parchetul gol.

„Te-ai muțat! — îi striga el. Nu-mi semeni de loc. Cauți explicații: Materialism! Atom! Există o singură lege în viață. Să-ți faci loc spre ferice cu pumnii, cu ghearele, cu dinții. Cînd începe să-ți pese de alții, ești pierdut. Pe cîmpul de luptă, nu mă interesează că dușmanul e om ca și mine. Trebuie să-l nimicesc. Altfel mă nimiceste el pe mine. Asta-i legea supremă. Eu sînt prea bătrîn, ca să mai lupt. Dar tu, de-abia ai înflorit. Ce-i materialismul ăsta? Un bărbat e un soldat. M-ai înțeles? Soldat.“ Nemaigăsind cuvinte, strîngea pumnul pe care se întindea, lucioasă, pielea străvezie, uscată, pătată de boala de ficat:

„Mîm! Mîm!“

Și hătea din picior, străpungîndu-l cu o privire albastră, încețoșată.

După ce se gîndi iar la toate acestea, zîmbi deodată și-și mingiea visător bărbuța albă.

„René îmi seamănă... Ce ton, domnilor! Ce ton! Dre-eepti! Nepotul bunicului, viteaz... Dre-eepti! Dre-eepti!“

Cu acest gînd ațipi.

„Un mucos“ — se indignă pantofarul Artinian, băgînd o bucată mare de carne în gură. „Un mucos!“ — repetă el. Dar nu se hotăra încă cine să fie „mucosul“: fiul motoristului, sau nepotul generalului. „Un mucos“ — repetă el pentru a treia oară, mestecînd zdravăn bucata de carne cu piine multă. Apoi își miji ochii într-un zîmbet. „Al dracului copil! He, he... De unde o fi auzit-o? Copiii din ziua de azi! Le trîntesc citeodată, de te miri de unde atîta desteptăciune!“.

„Hm!“ — făcu el admirativ, înfigînd furculița în altă bucată de carne. „Probabil că-l cam strînge pe galonat, dacă a auzit. Să-i spuie așa lu' René al lui, lu' îngerașu' bunicului. He, he...“

Artinian chicoti în sine.

„Nu-i nimic. Prea îl rîzgîie. Nu-l vezi? Gata cu apucături de domn. Dre-eepti!“.

„Un mucos!“ — se indignă el de-a binelea. „Zi-i mă, dă-l încolo. Las' că și așa te privește de sus, parcă ar fi nu știu cine. He, he! A fost“. (Asta era o vorbă a lui Brezina, care-i plăcea).

Și înfipse zdravăn furculița într-o altă bucată de carne.

Parcă-l răcoarea ofensa adusă nepotului de general. „Așa, mă! Să-i ardă la ficaiți pe boierii ăștia, pe aristocrații ăștia. Pe cucoana lui domnu' inginer o doare la talpă, dacă are branț de pînză. Poftim! Că de ce nu-i pun de piele, dacă-mi plătește atîta. Crede că m-au pricopsit. Și ai dracu', nu pot veni la prăvălie. Trimîț servitoarea să mă cheme, să le iau lucrul de acasă. Le pute să vină singuri. He, he... Poetul, cît e el de poet și tot vine, dar ăștia, galonați! Cu nasu-n sus“.

Mesteca repede, trimițînd în gură mereu bucăți de carne și multă piine.

Nevastă-sa strigă ceva din bucătărie. Artinian holbă ochii, îngrozit. Se ridică iute de la masă și, călcînd în vîrfurile picioarelor, se apropie de ușa bucătăriei, șuierînd furios:

— Ssst!

Și încă o dată:

— Ssst!

După care adăugă printre dinți:

— Ești nebună?

Cu respirația oprită, ascultă o clipă dacă nu se aude vreun zgomot dinspre peretele generalului și murmură în șoaptă:

— Doarme generalul...

Apoi se așază din nou la masă și continuă să mînce.

— He, he... — zîmbi el.

„Căci de acum înainte, de vor fi cinci într-o casă, vor fi dezbinăți: trei contra a doi și doi contra a trei“ — murmură popa Probozei în barbă, auzînd cearta dintre copii. „Va fi bogatul contra săracului și săracul contra bogatului, hainul contra milostivului și milostivul contra hainului, nedreptul contra dreptului și dreptul contra nedreptului“.

Își rășchiră degetele picioarelor și le privi lung în apă, oftînd.

„Și iată, a venit și veacul acela — cugetă el. Căci azi chiar și acei ce sînt nevîrstnici și neștiutori, trăiesc în învrăjbiere. Oamenii s-au înrăit, s-au lepădat de cele sfinte. Odraslele nu și le mai cresc în frica lui Dumnezeu, fiii aceluiași neam se înstrăinează unii de alții.“

Dar ca și în alte dăți, simtea ceva subred în gîndurile acestea. Îl rodea viermele îndoielii. Dintr-o anume clipă a vieții, parcă s-a zămislit în el, în afund, un ochi care din cînd în cînd fulgera în negura cugetului său tulbure, cum fulgeră în noapte ochiul pisicii.

Pînă nu s-au împărțit pămînturile moșierilor, viața lui a fost lîmpe de ca apa de izvor. Și deodată s-a tulburat totul. A pierdut din puterea asupra oamenilor. Lumea în biserică s-a împușinat și glasul-i răsună ca într-o mitropolie...

Ochiul acela zvicnește citeodată cu o tresărire de fulger parcă pentru a-l ajuta să vadă lîmpe, dar tulburarea stîrnită atunci e atît de groasă, de neguroasă, că și lumina lui se tulbură și nu mai înțelege nimic.

După un îndemn lăuntric, simte nevoia să le spună oamenilor cu glas de tunet: „Luați seama! Nu fiți lacomi la bunurile acestei lumi, căci veți pierde viața veșnică“.

Dar ochiul cel din afund fulgeră scurt: „Acum, cînd pentru flămînzi se deschid porțile belșugului, nu-i putere să-i oprească“.

Iar în predicile de duminică, rostea ca și în urmă cu douăzeci de ani, cu aceeași înflăcărare profesională: „Nu căutați bogăție, căci gheena va mistui în flăcări și pucioasă pe cei ce se-nfruptă din bunătațile acestei lumi și uită de Dumnezeu. De-a pururi și în vecii vecilor va fi supus chinurilor. Amin!”

După care auzea pe unii în drum spre casă, luându-l în deridere:

— Moș Nichita, Dumnezeu o să arzi la scaraotchi, că prea ai multe zile-muncă...

Dar așa cum era, Moș Nichita mai aducea câte-o pulpă de miel înaintea paștilor... niște prune... o ploscă cu rachiu...

Și trebuia să se potrivească după viață.

„Or acestea toate se petrec întru împlinirea, sfintelor scripturi?” — își respiră el barba, privindu-și degetele lungi cu unghii albe (încerca o predică „pe înțelesul vremurilor de azi”). „Au nu e evanghelia bună pentru toate veacurile?... Și nu zice mîntuitorul: „Iubește pe aproapele tău, ca pe tine însuși”? Dar ce fel de aproape este pentru muncitor acela care trăiește în lux și trîndăvie pe spinarea lui de trudnic? Acela nu îi e aproape, ci fur. Dar pentru trudnicul țarinei, ce fel de aproape poate fi acela care nici nu-și poate număra avuțiile și-și trimite slugile cu biciul să-l bată, și trimite jăndari să-l omoare? Au pentru bogați și fățarnici propovăduia mîntuitorul? Nu, ci pentru mulțimile cele multe și obidite.”

Ochiul cel din afund fulgeră scurt și predica se topi. Căci și el îl slujise pe bogat și propovăduise de la altar ca săracul să asculte de poruncile asupritorului și să muncească pentru el. Și nu înțelegea cum fusese cu puțință să facă așa... Înțelegea că venise o vreme de dreptate pentru săraci, dar nu înțelegea „de unde atîta învrăjpire?” Și iar se înflăcăra, ca în fața unei mulțimi imaginare: „Oare bogatul nu e ca acel neguțător care l-a întrebat pe domnul cum să se poarte ca să moștenească viața veșnică și care gata ar fi fost să facă tot ce-i va cere, dar cînd mîntuitorul i-a spus: „Mergi și vinde cîte ai și dă la săraci”, el s-a întristat de acest cuvînt și s-a dus mîhnit, fiindcă avea avuții multe? Bogatul nu dă de bună voie săracului. De aceea el nu-i e aproape. Dar acum, cînd el nu mai are avuții, nu-i este el aproape?”

Se gîndi lung la această descoperire și încheie în gînd: „Săracul nu-i iartă bogatului, fiindcă s-a lepădat de cele sfînte. A uitat de învățătura domnului: „Și iartă tu pe vrăjmașul tău.”

Și nu zice domnul: „Mulți dintre cei dinții vor fi cei de pe urmă și cei de pe urmă vor fi cei dinții”? Au nu e azi vremea celor de pe urmă? Acelora care au fost cei dinții nu li-e îngăduită supărarea. N-a fost proovocit așa de domnul? Dar de ce se supără aceștia? Fiindcă și ei s-au lepădat de cele sfînte. Iată, de aici vine izvorul învrăjbirii.”

Popa Probozei își ridică privirea, inspirat.

Într-un tîrziu, obosit și sătul, înconjurat de liniște, adormi cu capul în piept.

„Bătrîn ipocrit!” — izbucni Codrin, plimbîndu-se cu pași mari prin toate încăperile. „Iată fructul poveștilor tale cazone. În vinele copilului mai curge încă sînge curat, neștiutor, dar în sufletul lui a și început să picure otrava spirituală a manoiștelilor”.

Ochii lui aruncau fulgere. De cîte ori ajungea în dreptul ferestrei, privirea îi aluneca în trecut pe strada goală. Își aștepta nevasta.

„De trei ori ipocrit și nerușinat! Îi spui „îngerășul” și în același timp îi pervertești sufletul. Iar mîine „îngerășul” va otrăvi totul în jur cu concepția lui despre viață. Va călca în picioare tot ce e frumos, va fi cinic și tiranic și va semăna în multe privințe cu un bătrîn maniac și răutăcios care-l legăna pe genunchi în copilărie, susurîndu-i în ureche tot felul de povești neghioabe. Și va suferi. Va suferi groaznic, fiindcă mîine nu-și va găsi nicăieri locul. Există oare cruzime mai mare?”

Părea că abia așteptase un prilej ca să poată izbucni. Îl ușura de un chin mistuitor care ardea tot timpul înlăuntrul său, un chin născut încă din adolescență. Era sensibil la cea mai ușoară miasmă a cruzimii, a egoismului și meschinăriei, a murdăriei morale, a aroganței și individualismului, a lingușirii și fățarniciei. Era ca un cer senin pe care apar deodată nori de păcură și care-și dezlanțuie vînturile cele mai aprige, ca să-i alunge, să-i sfîșie, pînă la pieire. I se potriveau foarte bine cîteva versuri pe care le scrisese mai demult:

Să nu mai lași vreodată cerul
De nori smoloși să se minjească,
Spre a-l feri — scoate jungherul!
Cu sînge-a fost spălat el, cerul!
Deci, brațul tău nu șovăiască!

Nu mai vedea generalului, a părintelui Probozei, a unui fost agent de burșă al cărui nume apărea înaintea în toate ziarele și care acum și-a deschis o fructărie în colț, a unui fost industriaș care vinde pe ascuns stufe „aduse din străinătate” și de pe al cărui chip n-au dispărut încă îmbuibarea și zîmbetul triumfător al stăpînului, îl revoltau cu o putere de nestăpînit. În schimb, încerca o bucurie răzbunătoare, plină de satisfacția puterii, cînd îl vedea pe fostul negustor de covoare și argintărie, ducîndu-se în duminici ploioase cu bocceluța la Talcioac.

Aceștia erau cei care-l umiliseră și-l disprețuiseră, de răceala cărora s-au zdrobit toate elanurile generoase ale tinereții, toate visurile. Cei care-l țînuseră la uși cu inima tremurînd de emoție și care trecuseră pe lingă el fără să-l bage în seamă. Cei care-l batjocoriseră în presă. Ei erau. Iată-i! N-au pierit o dată cu regimul. Trăiesc alături de noi, în aceeași casă.

La gîndul acesta revenea adeseori. Și el îi aducea parcă în nări mirosul ațîțător al luptei, îi smulgea din suflet o șoaptă gîtuită, pătimașă.

„Da! Pe ruine din care mai iese fum, din care se mai înalță praful molozului aruncat peste umăr, pe ruinele acestea care abia acum cînd curățim locul dau la iveală cîte găuri de șerpi și de vipere ascunde blestemata casă pe care am dărîmat-o, pe ruinele acestea și nu alături, trebuie să muncim și în același timp să ne ferim cotul de mușcătura șarpelui”.

Pașii lui răsuna apăsător.

„Muncim cu ochii scoși din orbite, ca să vedem în toate părțile cînd ridicăm mistria și nu ne îngăduim o singură clipă de răgaz, o singură clipă...”

Codrin se opri.

„Dar e generalul dușman de clasă?”

Era o întrebare pe care nu și-o pusese pînă atunci.

„Nu știu”, porni el iar. „Nu pun mîna-n foc. Orice e cu puțință. În orice caz, nu ne iubește. Nu poate exista iubire acolo unde interesele sînt potrivnice. Dar nici nu poți judeca lupta de clasă raportînd-o la cutare sau cutare individ — se împotrivi ceva în el. Doar nu distrugerea indivizilor o urmărim noi, ci a clasei.”

Se opri în fața ferestrei. Lelia nu se vedea încă.

„De ce o fi întîrziînd atîta?”

Lelia era la doctor. Își doreau un copil. De

ani de zile îl așteptau, cu înfrigurare și emoție. Și acum se pare...

„Dacă l-am avea...” — își spuse el, gîndindu-se cu bucurie cum va arăta casa lor cînd vor avea un copil. De atîtea ori nădăjduise în felul acesta și tot de atîtea ori deznădăjduise. „De ce nu vine o dată?”

Și ca orice om care nu are copii, se simțea atras spre copiii altora. Se gîndi iar la René și la general.

„Păcat că copiii nu pot fi despărțiți de ei, smulși din mlaștina lor otrăvită. În orice caz, pe măsură ce vor crește și vor deveni stăpîni pe soarta lor, își vor da ei singuri seama de adevăr. Dintre aceștia vor mai ieși și oameni cumsecade.”

Multă vreme se mai auziră pașii lui pe parchetul scîrțîitor și pe mozaicul din baie, dar popa Probozei dormea...

„Al dracului copil!” — mîrși Brezina, întreprîndu-se din citit. „Tot ce aude în casă, aia spune.”

Stătea pe pat cu o carte în mîna, în timp ce mîna cealaltă se odihnea pe genunchii nevestii care-i cosea o nasture la mîncă.

— Ei și ce dacă! — șuiera ea arțăgos, dînd din umeri și trîgînd tare de ață, pînă zbirnii.

Brezina o privi tăcut, puse cartea pe piept, mîna sub cap și-și ridică ochii spre tavan.

Dintr-o dată i se făcu cald. Se răsuci cu un fel de îndîjire ascunsă, ca și cum ar fi vrut să arunce ceva de pe piept, de pe umeri, de pe brațe.

Dar acel ceva era înlăuntrul lui.

„Adică ce m-am gîndit eu?” — îl trecu o fierbințeală din tălpi pînă-n creștet. „Să nu-l supere pe jupîn? Adică să tacă? Adică să-i lingă scuipatul?...”

— Da! stai, omule, la un loc și nu te mai tot trage așa — îi smuci mîna nevastă-sa, aruncîndu-i o privire supărată.

„Adică asta am vrut?... No-ooo! No-ooo, jupîne...”

Nu asta a vrut. Vorbele au ieșit așa, de la sine.

„Încă mai sîntem proști, mă” — gîndi el cu ură. „Adică ce vreau să fac din copil?”

Clătîna capul.

„Greu, mă... greu...”

Voia să fie om. Și în sufletul său mai pîlpîia ceva din umilința slugii. Asta îl tulburase. Simțise din care izvor otrăvit țîșniseră vorbele acelea.

Cînd avea șase ani, copiii boierului l-au poreclit, „varză-acră”, fiindcă l-au văzut într-o zi la gardul conacului mușcînd dintr-o jumătate de varză acră. La școală, învățătorul îi spunea: „Bă! varză-acră, bine ți-a zis cine ți-a zis. Du-te, bă, la oi, că școala nu-i butoi”.

După asta auzea pe uliță:

Du-u-te la o-oi

Școala nu-i bute-oi...

Taică-său fusese cantaragiu la un morar care avea și atelier mecanic. Cînd a terminat școala, l-a băgat ucenic. Mai erau vreo cinci băieți.

Morarul venea dimineața în atelier și striga din ușă cu o voce groasă, ca la armată:

— Bună dimineața, băteți!

Iar băieții care unde se găseau, luau poziție și strigau:

— Să trăiți!

Ceva în el se împotrivi acestui „să trăiți”! Morarului nu-i scăpase.

— Băă! Varză-acră! — urlă el într-o dimineață, tu de ce maiu' mă-ti nu saluți? Ești trufaș, bă? Da, bă? Băă! scot eu trufia din tine...

Și-a scos-o. Într-o zi l-a chemat în casă, i-a poruncit să se dezbrace și, gol, l-a adus în fața unor musafiri pe care-i avea la masă, primarul, jandarmul, notarul și încă vreo doi chiaburi, toți sătui și beți.

— Băă, varză-acră! — i-a spus morarul — auzi colea, strigă după mine... Băă! Nu te smuci... strigă, când îți spui: „Sint slugă, să trăiți!”

N-a vrut să strige. Morarul i-a dat o palmă. I-au turnat vin în cap, l-au scuipat. Era totuși un copil. N-a mai putut și printre lacrimi a început să spună:

— Sint... slugă... să... să... trăiți!

— Inc-o dată!

— Sint slugă... să... trăiți!

— De o sută de ori să spuie! — a răcnit primarul cu frenezie.

Iar morarul urla, însoțindu-și poruncile cu bătăi din picior:

— Inc-o dată!

— Inc-o dată!

— Inc-o dată!

— Se pune gura! — a strigat el triumfător, pleznindu-l cu bucurie peste pîntecele gol.

— De o sută de ori... de o sută de ori să spuie... — răcnea primarul. Una... a început el să numere. Nu, am greșit. Acu' e una... Nu, nici acu'... Acu'...

— Nu e dom' primar, nu e... — a prins jocul jandarmul. Acu' e una...

— Mai tare, bă! — striga morarul.

Se-nserase și el tot mai spunea cu limba grea, cleioasă, cu ochii injectați:

— Sint slugă... să... trăiți!...

De a doua zi a început să strige în rînd cu ceilalți:

— Să trăiți!...

Pînă cînd taică-său s-a îmbolnăvit și a murit din bătaia care s-a iscat la vreo săptămînă între el și morar. Atunci a fugit și s-a angajat în uzină, la motoare. Nu se știe cum, porecla a dus-o cu el. În prima zi, maistrul l-a întreat:

— Băă, varză-acră, tu știi să te iscălești?

— Știu.

— Ia iscălește-te!

Și i-a întins o măsură cu coada lungă. „A se iscăli” însemna a mătura toată hala de montaj, urmărit de rîsul maistrului care-i spunea în batjocură:

— Punctu' pe i, băă, punctu' pe i...

„Domnule varză-acră — avea obiceiul să-i spună un inginer cînd venea pe la motoare

dumneata ai să devii motorist cînd mi-oi pupa eu tălpile. Ha... ha... ha...!

Fără nici un motiv. Numai ca să ridă ceilalți. După asta îl bătea pe umăr:

— Glumesc... glumesc...

„În zece ani m-au domolit” — povestea el cîteodată cu glas scăzut.

Voia să fie om. O dorință grozavă de a i se prețui munca, de a i se recunoaște agerimea, o foame sfișietoare de a fi respectat, de a trăi omeneste, pusese stăpînire pe el și viața îi umplea sufletul de dulceața răzburării pentru tot trecutul lui amar. Voia să fie om. Dar în sufletul lui mai pilpăia ceva din umilința slugii...

„Adică asta am vrut?” — se întrebă el încă o dată. „No-ooo! Jupîne!”

Își înalță bărbia și se-nținse mai bine în pat.

„Da — și ce dacă? Las'că-i bine. O să se supere, n-are decît (se gîndea la general). Pe copil nu trebuie să-l bați decît pentru fapte rele. Dar asta, pe cinstea mea, dacă-i o faptă rea... Las'că-i bine. Să învețe să se descurce singur. Nu să crească în umilință și oricine să-l calce pe coadă. Și pe alălalt îl vezi? Degeaba îi trimiți la școală pe gratis și-i dai învățătură ca lumea. E lege; ce naște din pisică, șoarece mîncîcă. De mic îl învață să ne dușmănească, să se uite la noi ca la slugi. Ei — numai generali, noi — niște ăia, niște pîrliți de soldați proști. Nu ne înghit că stăm în același bloc. Ei care stăteau altădată într-o casă și mai mare ca asta, singuri!”

În camera cealaltă. Gligore era culcat pe jos, acoperit cu cojocul de oaie, dar nu dormea. Se uita pe sub cojoc la picioarele numai în cio-rapi ale lui frate-său, care se vedea pe pat, prin ușa deschisă și se gîndea cum să-l înduplece. Nu voise în ruptul capului să se culce în pat. Așa era el învățat, de-acasă. Să doarmă pe jos, acoperit cu cojocul.

„A fost. A fost” — își urmă Brezina gîndul.

Se întoarse spre frate-său:

— Gligore!

— Aă!

— Nu merg, mă.

Gligore deschise gura să spună ceva, dar se opri: „Lasă-l acum. O fi visat urît...”

„Copilul, ce-i el vinovat?” — gîndi mai departe Brezina. Părinții, rudele, bunicii... Ei strică. Și toate vin de-acolo că nu se lucrează bine cu comitetul părinților. De ce să facă parte din comitet generalul, cu ideile lui învechite și n-ar veni la ședințe inginerul sau nevaslă-sa? Doar ei sînt părinții. Ce, ăsta e comitetul bunicilor? Păi, zău așa! Asta — una. Pe urmă, ar trebui făcute niște schimbări pe acolo. Bătrînul Ojac o fi el cumcade, o avea el „trecut”, dar ca președinte e slab. Asta — două. Pe urmă trebuie hotărît o dată ce facem: Makarenko sau Pestalozzi? Prea multe discuții pe chestia asta. Să știm. Asta — trei. Pe urmă, ar trebui schimbată secretara comitetului. Prea e ocupată cu gospodăria ei și prea nu ține la curent scriptele. Și nici să întocmească un proces-verbal că lumea nu știe... Asta — patru!”

Nevastă-sa rupse ața în dinți, și lăsîndu-i mîna pe pat, se ridică grăbită.

— Mai rupe-l și altă dată că ți-l coase dracu' spuse ea și se ridică în vîrfurile picioarelor să pună pe dulap piulița de alamă în care ținea nasturii, acele, ața.

Dincolo, Gligore se uita la ciorapii lui frate-său și se întrebă dacă cearta copiilor nu i-ar putea sluji cumva să-l înduplece. Să-l ia dinspre partea asta, cu copilul. Să-l aducă pe Radu cu el cînd o veni, să-l mai îngrașe, că-i cam slăbuț...

„Slăbuț... slăbuț... — alunecară gîndurile lui, nimic de zis, dar ăsta cînd s-o face mare o să fie leit taică-său. Tot căpăținos și mîndru și otrăvit la limbă. Deștept foc. Tît! are și de la cine... În neamul nostru toți sînt deștepti... Are, de ce să n-ai bă? Vrea să-l facă inginer. Să-l facă. Nimic de zis. De ce să nu-l facă? Ce stă taică-su în casă frumoasă, dar ce-o să stea el! Și puștiu-ăla, cine-o fi, nepot de general sau ce mă-sa o fi, să nu mi-l ia așa peste gard, că mi-i nepot” — se burzului el sub cojoc.

„Ei, lasă-i că-s copii”, răsări de undeva un gînd blînd. „Copii, copii, nimic de zis, dar cînd s-o face mare, ăla să nu l se uite în cap, că acum nu mai e ca înainte: „Să trăiți, domnișorule, cuconășule!”. Și „cuconășul”, „domnișorul”, o scîrbă de asta de nici n-a termenat școala primară, scotea limba la tine, om în toată firea cu copii ca el. Să nu-i croiești una cu sapa în fundul pantalonilor de catefea? Și p-ormă „domnișorul”, „cuconășul”, țîștea! urlînd la boier.

Și te lua boierul la rost:

— Bă! Vită încălțată!

Și jart! își rupea vreo două. Ba mai înainte, cînd trăia alde tata, îi dădeau nădragii jos, îl întindeau pe o bancă și-l înnegreau cu vergile. Pentru cîte-o spîrciitură ca asta. Ptiu! Las'că-l atingă nepotu'... vangheia mă-si de moșier. Cînd i-o da una, îl lasă lat...”

Căscă și se scărpină în cap.

„Înghiți și-ar ponunca! Eu am spus: tot răul vine de la trîndăvie și îmbuibare. Din asta se învață și poruncitul. Mă, fă aia... Bă, fă ailaltă... Stai! Drepti! Hai, ce-astepti? Nimic de zis. Mai e destulă trîndăvie, că nici după ce i-am belit n-au sărăcit ei atîta ca să nu mai trîndăvească. Și mai adună ei și-acuma, știm noi... ăștia ar trebui strînși toți și trimiși acolo unde se fac pîinea și mălaiul... Să ni-i dea nouă pe mîna, să-i învățăm noi ce-i aia muncă... Atunci o să le iasă o dată cu lenea și poruncitul din ei. Să nu mai fie unul care să nu muncească... vangheia mamei lui...”

Și se gîndi ce muncă îl așteaptă pe el în gospodăria colectivă și ce muncă pe pămîntul de lîngă casă, unde cultiva legume.

„Barem dacă mi-ar repara Constantin motorul să am cu ce uda — își spuse el. Adică tu te gîndești întîi la grădină?” — parcă-l muștră careva dinăuntru.

Se încurcase rău de tot. Aruncase o vorbă într-o ședință că dacă tot e să vină muncitorii la țară, el se face luntre și punte, se duce la București, la partid și-l aduce pe frate-său și acum Constantin nu vrea nici mort.

„Și dacă nu vrea el, nici partidul” nu-l silește. Parcă poți să-i silești pe căpăținoși din ăștia de alde frate-su? Nimic de zis...”

Și totuși simte că va pleca fără Constantin și colectivității o să-l judece erunt...

„Vangheia mă-si de motor! Cu ce uzi grădina, mă?”

— Constantine! strigă el de sub cojoc.

„În viață trebuie să știi să te aperi — filozofa Brezina... Iar ca să te aperi, trebuie să știi să organizezi, să pu oamenii potriviți la locul potrivit, să pregătești totul, să alegi momentul și pe urmă să acționezi tare, fără milă...”

— Nu merg, mă — se adresă el lui Gligore. Ți-am spus.

„Să luăm chiar și sfatul popular. Și acolo ar trebui schimbat cîte unul. În locul șefului serviciului comercial care acum...”

Gligore îl întrerupse iar:

— Nimic de zis, mă, dar ce să fac cu colectivității, Constantine?

— Nu merg, mă, ce naiba.

Și-și continuă gîndul:

„Nu prea le plac lor scuturători din astea. Dar numai așa poți să te aperi. Altfel te doboară. Nu vezi ce e în inima lor; dușmănie, boierie. De mici crește așa. Ei — numai generali, noi soldați proști: Ce dracu' o fi în capul lor? Ei nu văd că s-a schimbat lumea?”

Pe piept, mîinile lui răsuceau în neștirc cartea pe toate fețele și în fața ochilor îi apărea mereu titlul ei, tipărit cu alb pe coperta albastră, „Imperialismul atomic”... „Imperialismul atomic”... „Imperialismul atomic”...

— Dacă citești „atomic” pe dos, ce iese? întrebă el pe neașteptate, cu o sclipire copilăroasă în priviri.

Ica întoarse capul, surprinsă:

— Ce-ți veni?... Ca un copil, zău...

— Ce pierzi, mă tu? — rîse Brezina, ia vezi, ce iese?

— Ci-mo-ta — silabisii ea încă nedumerită. (Unde vrea să ajungă?).

— Asta pe ungurește înseamnă odraslă, exclamă Brezina bucuros de cunoștințele sale.

— Da, bună odraslă... de capul dușmanilor!...

— Poa'să fie și odraslă, ce crezi tu? Ce tu crezi că n-o să fie și motoare atomice? Eu m-am gîndit la asta... Mă! — strigă el, adresîndu-se lui Gligore — ai vrea să ari cu tractoare atomice!

— Aș vrea.

— Da' fără tractoare ai vrea?

— Du-te-ncolo...

— Mă, vorbesc serios — rîse Brezina. O să arăm cu unde electrice. Adică fulgerul care e în stare să spintece un stejar, n-ar fi în stare să are pămîntul? Ai? Ce crezi tu?

— Și faci tu fulgere?

— Dacă am centrale atomice, fac cît fulgere-mi place.

Și rîse.

(Urmare în numărul viitor)

Directoarea

—Pagini dintr-un carnet de creație—

Dintr-un carnet în care-mi notez fapte și întâmplări despre oameni, desprind aceste pagini despre un om al vremii noastre. Le public așa cum le-am surprins, păstrându-le caracterul de note care presupun o închegare viitoare. Omul despre care scriu este într-adevăr deosebit și mă tem că o prea grăbită prelucrare a însemnărilor să nu alunece la suprafață.

10 noiembrie

Ora 7 dimineața. Printre vehiculele care se grăbesc în zarva începutului de zi, iată și camioneta aceea mică de culoare verde. Pierdută între masivele autocamioane și autobuse, îmi pare și mai puțintică la trup, o bătaie abia auzită a inimii puternice de oraș mare. Totuși, când o văd, milițienii aprind în calea ei culoarea ce deschide drum liber, tramvaiele și autobusele își încetinesc mersul, parcă temătoare să nu-i facă vreun rău, iar pietonul, surprins la jumătatea drumului și silit să se întoarcă, se supune zimbând. Căci la ferestrele camionetei se ivesc nenumărate căpșoare cu zulufi de aur sau negri ca abancsul, strălucește în ochi nesfârșita nedumerire a copiilor în fața pasionatei simfonii a vieții.

Iar pe geamul din spate, parcă întregul popor a scris avertismentul pătruns de o părintească prevedere: „Atenție copii!”...

La ora în care oamenii muncii își încep activitatea, zeci de camioane asămănătoare își culeg prețioasa încărcătură din toate colțurile orașului.

Mamele își mai sărută o dată fetița sau băiețașul, apoi îl îndreptăzesc însoțitoare. În curînd vocea lui se va adăuga corului vesel al colegilor și după puțin timp o vor saluta pe aceea care vreme de câteva ore le va înlocui mama: „Bună dimineața, tovarășă educatoare”.

În noianul ocupațiilor de fiecare zi, mașina aceasta cu prețioasa ei încărcătură îmi apăsă mereu în față, purtîndu-mi de fiecare dată gîndul, spre minunatele lucrătoare pe tărîmul creșterii oamenilor. Așa mi s-a ivit dorința de a afla unde și cum se formează aceste educatoare.

19 noiembrie

Pe o stradă liniștită din centrul Bucureștiului se află Școala pedagogică de educatoare. Înăuntru, atmosfera de prospețime obișnuită locurilor unde trăiesc mulți oameni tineri. Decor simplu: gazele de perete, fotografii, vitrine cu diverse obiecte. Cu demnitatea unui adevărat brigadier de serviciu din coloniile lui Makarenko, o elevă cu un clopoțel în mîină mă întrebă ce doresc. A, cu tovarășă directoare? Să aștept o clipă, se duce s-o caute.

În așteptare, mă opresc în fața gazetei de perete. Îmi atrage atenția un articol în care se spune că tovarășă directoare, însoțită de membrele „comisiei sanitare”, a făcut un control în dormitorul unuia dintre anii superiori, anchetă care a dat la iveală felul în care elevele din sus-pomenitul dor-

de Alexandru ȘEN

mitor înțeleg să respecte curățenia. Cu minuțiozitatea unui statistician autorul enumera tot ce se găsește sub pat, pe mese, pe scaune.

Stînd în fața gazetei de perete mi-am evocat fără să vreau figura necunoscutei directoare, care nu lerta nici cel mai neînsemnat fir de ață uitat pe o cuvertură. Mi-am amintit lecturi vechi și am auzit de departe un zumzet de chei zăngănite cu autoritate. Mi-am închipuit o față severă, o privire tăioasă. În timp ce desfășuram triste încercări de reconstituire, eleva de serviciu a venit să mă anunțe că tovarășă directoare mă roagă s-o aștept în cabinetul ei, unde va veni îndată. Ciudat lucru! Modul în care rostea cuvintele „tovarășă directoare” și acel în care m-a poftit în camera directoarei, mi-au dărîmat de la început presupunerile pesimiste ce le formulasem în fața gazetei de perete. Căci dacă este adevărat că oamenii se reflectă în ceilalți oameni — și de asta sînt încredințat — apoi niciodată o elevă a ipoteticei mele directoare n-ar fi putut rosti cuvinte obișnuite cu atîta căldură.

„Cabinetul” directoarei este o cameră simplă: un birou, dulapuri, nimic deosebit. Dar, sub sticla biroului, nenumărate fotografii de copii și mame tinere.

Peste puțină vreme, intră și tovarășă directoare. Imbrăcată simplu, legată la cap cu un baris. Ai spune — dac-ei vedea-o în altă parte — că e o țărancă colectivistă. Ochii ei, însă, trăiesc o viață proprie. Uneori sînt plini de o nesfârșită curiozitate pentru omul care le stă în față, de îndemn de vorbă, de prietenie, de interes. Și alteori par ironici, neîncredători, sau compătimitori.

Îi spun în câteva cuvinte ce mă aduce: lucrez la un poem despre educatoare și aș vrea să mă documentez, să aflu cum sînt crescute viitoarele educatoare, să trăiesc o vreme viața școlii.

Am văzut o flăcăruie jucînd în privirile directoarei.

— Vă așteptam de mult, tovarășe! mi-a spus cu simplitate, dar nuanțînd astfel cuvintele ca să le înțeleg sensul mai larg (adică: pe toți scriitorii). Nu m-am pregătit însă pentru asemenea vizită și în afară de asta mai am unele treburi. Dacă vrei să mă așteptați încă puțin, o să putem sta de vorbă.

M-am tras la fereastră dorînd să par interesat de peisaj.

Tovarășă Elena Matei, directoarea școlii pedagogice de educatoare, a deschis ușa, chemînd pe cineva. A apărut o elevă, îmbrăcată de drum.

— Vasăzică, știi ce ai de făcut. Fără camioane vom rămîne în frig. Trebuie să obținem neapărat mijloace de transport.

— Dar cărbuni s-au dat? s-a informat eleva ca despre o treabă care o privea personal.

— Da, îi avem mai de mult, i-a răspuns directoarea pe același ton, ca și cum într-adevăr eleva ar fi fost îndreptățită să fie pusă la curent cu o asemenea treabă.

Dar n-am avut mijloace de transport.

— Lăsați că nici comisia economică nu s-a omorît cu treaba! — constată eleva cu oarecare asprime la adresa acestei necunoscute „comisii economice”.

— Tocmai de aceea te-am ales pe tine să te duci — a zîmbit directoarea. Să vedem ce faci practic la fața locului, că, așa, să dai vina pe comisia economică e ușor. Parcă fetele n-au criticat comisia de ordine-disciplină pentru chestia aceea cu anul III? Și era, totuși, o problemă grea.

Fata lăsă capul în jos cu o expresie vinovată, dovedind astfel oarecare legături cu acea atît de misterioasă „comisie de ordine-disciplină”, altă componentă a „guvernului” care se pare că are atîtea rosturi în școala aceasta.

— Atunci să vedem ce treabă faci! a încheiat directoarea. La cooperativă știi ce ai de făcut.

Au venit apoi o membră a „comisiei sanitare”, care voia să rezolve cu directoarea problema curățirii ghețușului din fața porții și cerea permisiunea să mobilizeze un număr de eleve la lucru; o membră a comisiei administrativ-economice, care cerea instrucțiuni pentru organizarea descărcării cărbunelui; un părinte chemat de directoare pentru a discuta planul de muncă al comitetului de părinți; secretara de U.T.M. Am descoperit că încă nu cunoșteam întreaga componentă a „guvernului” local. Din discuția cu o elevă cu cozi înfășurate în jurul capului, am dedus că mai exista o comisie, și încă foarte importantă: comisia de frecvență și învățătură. Fata venise să se

sfătuiască privitor la apariția cîtorva note „doi” într-una din clase. Se pare că această tristă întâmplare îngrijorase mai sus-pomenita comisie, care hotărîse că se impuneau măsuri severe. Însă frecvența merge din ce în ce mai bine.

În sfîrșit, tovarășă Elena Matei și-a adus aminte și de mine. I-am repetat, de astă dată mai amănunțit scopul vizitei mele. Am văzut lucind în ochii ei aceeași flăcăruie care mărturisise interes pentru planul meu. A hotărît, cu siguranța unui om obișnuit să organizeze și să planifice.

— Ai nevoie de cel puțin o săptămînă. Să asisti la ore, la Consiliul pedagogic, la practica elevelor. Încearcă să stai de vorbă cu ele, să participi la ședințele comisiilor, să le cunoști. Altfel poți să pîștești ca unii dintre colegii dumitale...

Am ridicat o privire mirată, dorînd să aflu ce-au pățit acești colegi nefericiți ai mei a căror evocare aprinsese un zîmbet poznaș pe fața Elenei Matei.

— Ei, n-am să dau nume. Pot să-ți spun însă că am citit unele lucrări despre viața de la sate care m-au nedumerit.

Aci, Elena Matei începu să rîdă de-a binelea. Văzînd-o, mi-am lămurit și altă particularitate a ei — rîsul acesta pe care-l ține ascuns nu prea bine și care, fiind mereu gata să izbucnească, trebuie ținut în hățuri. O veselie firească, nesilită, colorează întreaga atitudine a Elenei Matei. Ai spune că, lucrînd 30 de ani cu copiii, a căpătat ceva din voioșia și seninătatea lor.

23 noiembrie

Elena Matei m-a invitat să asist la o oră de pedagogie. S-a aplecat pe orar să aleagă clasa.

— Avem două profesoare de pedagogie în școală, dar nu putem merge decît la una — a spus directoarea. Cealaltă așteaptă un copil și prezența noastră ar emoționa-o

prea tare. Mai bine să-i evităm emoțiile, nu-i așa? Și a zîmbit ea o mamă grijulie.

Tovarășa Elena Matei n-are copii. Și totuși are foarte mulți...

24 noiembrie

Astăzi tovarășa Elena Matei mi-a arătat școala. Populația școlară e mare și spațiul e destul de redus. Peste tot, însă, curățenie și ordine. Clasele, gospodărite cum se poate mai bine. Îi comunic însoțitoarei mele aceste observații.

Directoarea deschide ușa unei clase mici. Elevele ne salută și dau să se strîngă în jurul nostru. Se opresc însă la jumătatea drumului.

Neînțelegînd ce s-a întîmplat, mă uit la tovarășa Elena Matei. Directoarea pare schimbată. Privirea ei trece parcă deasupra elevelor, băncilor, catedrei și se pironeste pe tablă, care este plină de mîzgălituri. Privește fix tablă, ca și cum ar vrea să pătrundă în intimitatea materiei din care e făcută. Deși clasa e plină de eleve, directoarea pare că nu le vede. Mă simt și eu ca într-o cameră goală.

O elevă ia buretele și iese repede din clasă, căutînd să nu ne întîlnească privirile. Directoarea se întoarce. Ieșim din clasă. Nu se aude nici o suflare.

Tovarășa Elena Matei simte nevoia să-mi dea o explicație:

— Probabil te-ai întrebât de ce atîta dramă pentru o tablă murdară. La noi, asemenea lipsuri, care par mărunte, nu sînt niciodată trecute cu vederea. Cu asemenea „mărunțișuri“ începe de obicei delăsarea, lipsa de respect față de tine însuși, dezordinea, indisciplina. Sînt gata oricînd să mă arăt înțelegătoare față de greșeli cît de mari (sînt unele situații mai complicate, în care un copil se poate afla uneori fără voia lui). Dar cu lipsuri ca cea pe care ai văzut-o nu sînt indulgentă niciodată. În educație nu există amănunte. Fiecare lucru e important.

— Și acum ce se va întîmpla?

— O să vină comisia sanitară și o să le tragă o muștruluială cum numai fetele mele știu. Apoi o să apară și un articol la gazeta de perete, poate cu propunerea să se desființeze tablele, constatîndu-se că „e greu să fie ținute curate“.

26 noiembrie

O prietenă care lucrează în presa pedagogică și care a aflat că mă documentez la școala Elenei Matei a ținut să-mi povestească un episod pe care-l socotesc interesant. La sfîrșitul anului trecut, directoarea Elena Matei și întreg colectivul pedagogic al școlii au trimis scrisori secțiilor de învățămînt ale regiunilor unde fuseseră repartizate absolventele. Îi rugau pe tovarășii din toate colțurile țării să ușureze primii pași în viață ai elevelor pe care le creșuseră patru ani. Trebuind să se despartă de ele, directoarea nu se hotărîse totuși să le părăsească nici dincolo de zidurile școlii.

I-am amintit tovarășei Elena Matei această scrisoare. Mi-a răspuns:

— De seamă nu este faptul că am scris, ci că ni s-a răspuns. Eu cînd m-am dus la post, cu treizeci de ani în urmă, am avut parte de o alt fel de însoțire: un cererist, pe care l-am rugat să-mi spună cum

Eugen FRUNZĂ

SUS, PE PUNTE

Sus, pe punte-abia de-l vezi —
Mersul îl invadează,
Uite-l: puil de chinez,
Cît o mogîldeață...

Lungă-i puntea, pasul șui...
Ei și dacă? Las' că
Are grijă-n urma lui
Mama, să-l păzească...

Geme riul în zadar,
Tulbure de foame-i;
La examen, temerar,
Trece puil mamei...

OMUL, iață-l! De pe-acum
Umple universul
O, vageheați-i primul drum,
Ocrotiți-i mersul!

PRIETENIE

Amicul meu mai are un amic —
Amicul meu e un poet de seamă —
Celalt: amicul său la cafaramă,
Dar, ca poet, e mic și e peltic...

Ci iață cum sîrșește-o melodramă:
Pe-amicul meu l-au criticat, să zic —
Și-a zis atunci amicul său: „Imi stric...
Ce-mi trebuie asemenea reclamă?“

Să se fi stîns văpaia chiar de tot?
N-aș crede, nu. Propun s-avem răbdare
O' laudă-i de-ajuns, așa socot,

Și-atunci reînvie focul și mai tare!
Eu însă aș plezn-o peste bot
Pe vulpea-n două labe umblătoare.

să iau trenul spre Budăi, m-a întrebât cu compătimire în glas:

— Ce treabă ai la Budăi?

— Sînt dăscălița.

— Apăi ferește-te fată că acela e un budăi*) fără vin, într-o vale fără apă.

Tovarășa Elena Matei zîmbește amar amintirilor culesse în anii petrecuți prin satele lipsite nu de vin, ci de pîine. Elevele ei au astăzi altă soartă.

30 noiembrie

N-am descoperit încă secretul a ceea ce profesorii numesc „procesul instructiv-educativ“. După numele său lung și respectabil, mi se părea ceva deosebit de grav, care trebuia să iasă în evidență.

Dar la școala aceasta, ai impresia că nu se întîmplă nimic deosebit. Viața întregii școli se desfășoară armonios și simplu.

Acum, fiind de mai multe zile în școală, observ unele fapte care pot scăpa unui vizitator grăbit. Ca, de pildă, atitudinea personalului de îngrijire.

O elevă din anul I mîzgălea cu degetul geamul de la intrare, vădit amuzată de caligrafia fantastică ce rămînea în urma improvizatului condei pe „fila“ aburită.

Am văzut cum s-a apropiat de ea tovarășul care pusese lemne pe foc în biroul directoarei. A privit fără să spună nimic, ba se părea chiar că la parte la amuzamentul fetei. Apoi i-a pus mîna pe umăr spunîndu-i:

— Acu' trebuie să-l ștergem ca să fie curat.

Fără să se împotrivească, eleva s-a întors cu o cîrpă și a început să ștergă geamul. Treaba nu mergea însă așa cum trebuia.

— Vezi că e greu? a observat cu aceeași voce liniștită tovarășul. Geamul se șterge bine cu hîrtie.

Eleva a plecat iar și s-a întors cu o pagină de ziar. Geamul a fost șters.

Tovarășa, a spus nu demult bucătăreasa Postolea unei profesoare care întîrziase elevele de la masă, n-ați auzit de regimul pedagogic? Orele de masă trebuie și ele respectate.

*) budăi = butoi în Ardeal.

mi-am imaginat-o de minune, în noaptea pădurii, ținînd calea dușmanului. Cred că nu mi s-ar părea nepotrivită imaginea ei nicăieri unde este vorba de o treabă grea.

15 decembrie

Din tot ce am văzut azi notez numai scurta înflînire cu Elena Matei pentru cuvintele pe care mi le-a spus.

— Comisia de ordine-disciplină vrea să sancționeze cîteva eleve care au depășit ora învoirii.

— Și ce veți face?

— Desigur, n-am să mă opun unei ordini pe care am introdus-o. Apoi după o mică pauză: Dar sînt tinere... și, totuși, regimul de internat poate deveni greu de suportat uneori.

A făcut cîteva clipe.

— La ce vă gîndiți?

— La ziua cînd au întîrziat. Fusesse o zi nespuse de frumoasă. Credeai că a venit primăvara. Copiii s-au plimbat o jumătate de oră mai mult... Era în glasul ei și duioșii și multă, multă căldură!

17 decembrie

Azi am aflat ceva din ceea ce a numi tristețile tainice ale pedagogului. Tovarășa Elena Matei mi-a vorbit despre seria care va absolv...

— Fete bune! Ca mîine zboară și lasă cuibul gol.

— Este o serie mai bună decît altele?

— Nu ți-aș putea răspunde. To deauna ultima serie mi se pare cea mai bună. Le crești patru ani și tocmai cînd te-ai apropiat mai mult de ele, cînd începi să le cunoști, te părăsesc. Și a mereu, în fiecare an...

— Așa este firesc.

— Sigur, știu asta. Nu mi-e ni teamă pentru ele; drumul lor viață este mult mai ușor decît fost odinioară al nostru. Și totuși nu mă pot împiedica să mă întîrtez cînd îmi pleacă fetele.

Ascultînd-o pe tovarășa Elena Matei îmi spuneam că sînt nemărate asemănări între pedagog și artist. Despărțindu-te de opera ta, ai impresia că pierzi pe cine drag. Totuși, trăiești, te prelugești oarecum în fiecare operă. După cum tovarășa Elena Matei trăiește în elevele ei. Iar ele i-dus chipul unele pînă în îndepărtatul Șaratov, la Moscova, Leningrad, unde studiază în institutele de învățămînt superioare altele pe băncile școlii de literatură sau ale altor facultăți, altele zeci și zeci de cămine, grădini școlii. Scrisori cu pagini mulțise scriseseră, grăiesc cu nesfîrșit dragoste către profesoara neuită.

18 decembrie

La sfîrșitul acestor zile petcute în Școala pedagogică de ecatoare, continui să mă întîrtez în ce constă forța Elenei Matei.

S-a mai scris despre oamenii muncii. Erau zidari sau metalgiști care pășiseră în primele rînduri printr-o biruință pe care o vedea întregul popor. Aici este vorba însă de altceva.

Victoriile Elenei Matei sînt gde se zisat dintr-o dată. Ele nu elocvența marilor acte de eroi. Nu sînt însă mai puțin sublimă dacă au devenit fapte de care zi. Cea mai neînsemnatrăsătură pozitivă cu care pedagogul îmbogățește personalitatea educatoarei de mîine va da de care se vor bucura generații generații.

Am văzut INSULELE DACEN

de dr. Fritz JENSEN

Publicăm în aceste pagini ultimul reportaj scris de eminentul ziarist austriac Fritz Jensen, care a pierit în catastrofa aviatică pusă la cale de agenții spionajului american în ajunul deschiderii Conferinței de la Bandung a țărilor Asiei și Africii.

Se știe că pe bordul avionului indian „Prințesa Kașmirului”, care efectua zborul Hongkong — Djakarta, se aflau membri ai delegației R. P. Chineze la Conferința de la Bandung, precum și o serie de zariști, printre care și F. Jensen, corespondentul ziarelor „Neues Deutschland”-Berlin și „Osterreichische Volkstimme”-Viena.

Născut în 26 decembrie 1904 la Viena, Fritz Jensen a intrat în rândurile Partidului Comunist Austriac la vârsta de 26 ani. Munca sa vie, lupta sa plină de abnegație în rândurile Partidului, au stîrnit furia reacțiunii și nu o dată el a fost arestat și întemnițat.

În 1936 a plecat în Spania, încadrîndu-se ca medic-chirurg în rândurile Brigăzii Internaționale. Mai tîrziu, împreună cu un grup de medici progresiști, Jensen a plecat în China, unde timp de mai mulți ani, pînă în zilele victoriei istorice din 1949, a servit ca medic în Armata Populară de Eliberare Chineză. Acestei perioade îi corespunde apariția cărții lui F. Jensen: „China învinge”.

Republica Populară Chineză a devenit a doua patrie a lui Jensen, care s-a căsătorit aici cu Wu An-wang, o luptătoare dîrză din rândurile Armatei Populare de Eliberare.

Poet și ziarist pasionat, Fritz Jensen a călătorit în multe regiuni ale Asiei de sud-est, iar în urma popasurilor sale în Vietnamul liber a scris o serie de interesante reportaje, precum și o carte cu impresii din această țară.

El și-a întrerupt lucrul la ultimele capitole ale acestei cărți, pentru a putea vizita, în calitate de corespondent de presă, insulele Dacen, eliberate de forțele armate ale R. P. Chineze.

În reportajul „Am văzut insulele Dacen”, Fritz Jensen zugrăvește zguduitoarele orori și distrugerii săvîrșite aici, în retragerea lor rușinoasă, de către bandele ciankaiștice și flota și aviația de război ale S.U.A., înainte de eliberarea insulelor de către forțele armate victorioase ale R. P. Chineze.

Vizitînd insulele Dacen, situate în preajma litoralului provinciei Cekiang, am avut prilejul să văd ceea ce n-aș putea numi altfel decît efectele unui război atomic fără bombe atomice. Aici, pe insulele Dacen, generalii americani au arătat ce se întîmplă cînd, fie și numai timp de o săptămînă, li se lasă libertate să-și facă de cap. Insulele Dacen au acum aspectul unui pînut în care a fost pus în aplicare armătorul principiu, produs al ideologiei războiului atomic: „dacă nu putem subjuga — distrugem!”

Punctul cel mai important al

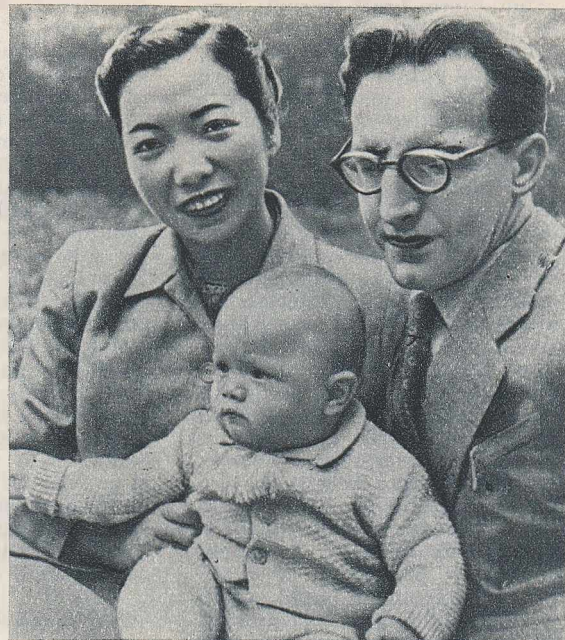
acestui plan de distrugere este evacuarea forțată a tuturor locuitorilor. Lucrul acesta a mai fost încercat în Coreea de Nord și în Vietnamul de Nord, dar a eșuat în ambele țări, deoarece generalii americani s-au lovit de o dîrză rezistență din partea poporului. În schimb, a reușit pe insulele Dacen, niște insule cu o suprafață mică și cu o populație de circa 17.000 de oameni, care nu au putut să opună rezistență flotei a 7-a a Statelor Unite. Și iată rezultatele puterilor discreționare exercitate timp de o săptămînă de flota a 7-a, pentru

care Eisenhower l-a felicitat pe amiralul acestei flote: pe insulele Dacen nu mai există în momentul de față*) aproape nici o viețuitoare; peste tot vezi bărci de pescari distruse cu o cruzime sistematică — și asta într-o regiune maritimă în care mișună peștii

— ogoare lăsate în paragină și ruinele afumate ale uncr așezări omenești pustiite de foc. Pe lîngă satele rase de pe suprafața pămîntului, pe lîngă depozitele de orez făcute scrum, mai găsești ici, colo, cîte o locuință rămasă în picioare, în care dacă intri vezi masa așezată ca pentru prînz, cu scaune împrejur și resturi de mîncare în ceștile pentru orez, ca și cum deasupra insulelor s-ar fi abătut deodată cine știe ce urgie, făcîndu-i pe toți cei din case să sară în sus și s-o rupă la fugă. Sau, ca și cum ar fi căzut o bombă atomică.

Ce s-a întîmplat pe insulele Dacen? Istoria evacuării forțate a populației acestui grup de insule, care din vremurile cele mai îndepărtate au fost locuite și cultivate, poate fi pe deplin reconstituită

*) Autorul se referă la momentul eliberării insulelor. În prezent, datorită măsurilor luate de puterea populară, pe insulele Dacen viața și-a reluat cursul normal. (N. R.)

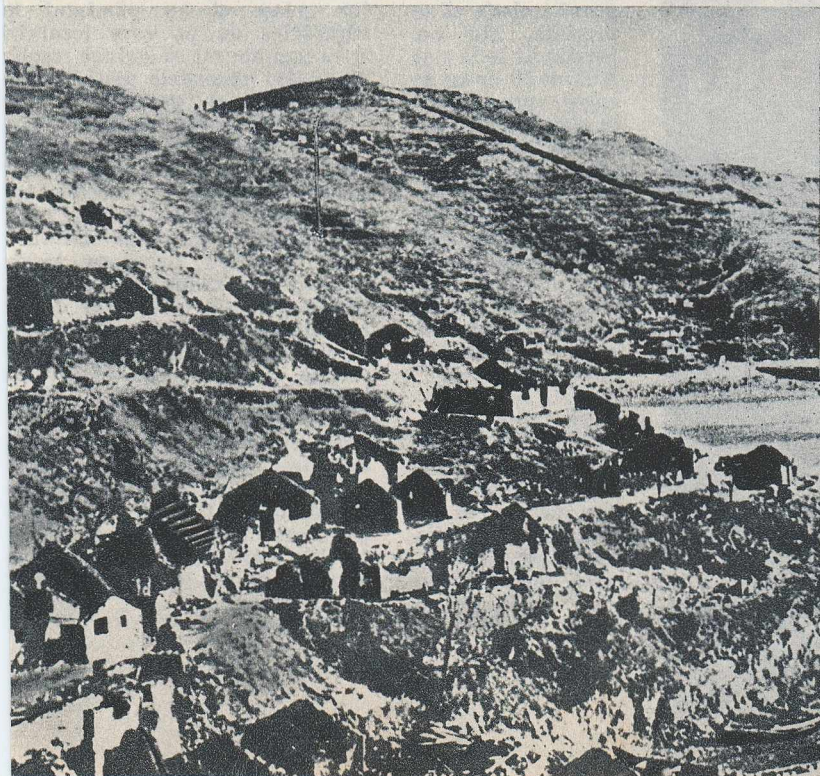

Fritz Jensen, împreună cu copilul și soția sa, fotografiat cu puțin înainte de catastrofa aviatică, provocată de agenții americani și ciankaiști.

după vestigiile rămase în urma distrugerii, după materialul scriptic și documentele găsite și după mărturiile deținuților politici ai cicii ciankaiștice, care au fost descoperiți pe o insulă învecinată, transformată în lagăr de concentrare, și care au fost, în sfîrșit, eliberați.

Statul major al lui „Western-Enterprises”

Insulele Dacen au stat ani de-a rîndul sub dictatura lui „Western-Enterprises” (Întreprinderile apusene). Sub această firmă, serviciul secret american a dus ani de zile un război împotriva provinciei chineze Cekiang, împotriva bărcilor pescărești și a satelor de pe continent. „Western-Enterprises”, al căror cartier general se afla în insulele Dacen, au organizat și sprijinit grupe de pirați care operau în regiunea de coastă a provinciei Cekiang.

Și aceste bărci de pescari au fost socotite de americanociankaiști „obiective militare”.

Iată ce a mai rămas din așezările omenești de pe insulele Dacen, după evacuarea forțată organizată sub comanda generalilor yankei.

Unul dintre foștii deținuți politici, proaspăt eliberat, care — după ce fusese înrolat cu sila în rândurile acestor piraiți — fusese internat în lagărul de concentrare pentru că o dată fluierase, fără să-și denșeama, un cîntec revoluționar, a povestit:

— Hrana piraiților, armele, instructorajul, totul a fost pus la dispoziție de ofițerii americani din serviciul lui „Western-Enterprises”. Ofițerii aceștia purtau uniforme americane, cu diferența că șepcile lor erau ca ale trupelor lui Cian Kai-și. Ei i-au instruit pe piraiți în mînuirea mitralierelor americane, a grenadelor de mîna, a proiectilelor luminoase, și i-au învățat tehnica debarcării în secret și atacării prin surprindere a coastei, cum să folosească bărcile de cauciuc și materialele explozive și care este modul de funcționare al posturilor de emisiune. În timpul expedițiilor pirateresti pe continent, ei stăteau în largul mării, pe vasele de război americane, și dirijau prin radio operațiunile de debarcare a bărcilor noastre cu motor, de răpire a pescarilor din apropierea litoralului și de distrugere a bunurilor. Odată am făcut o încercare nereușită de a cuceri o mică insulă și am pierdut, în timpul acestei operații, un număr de 200 de oameni. Ofițerul de la „Western-Enterprises”, care ne comandase tot timpul de la o distanță prudentă, a spus după aceea, cu un aer indiferent, că în defini-

tiv expediția aceasta ne-a prins bine „ca exercițiu”.

Vastele clădiri ale lui „Western-Enterprises” de pe insulele Dacen, cu toată aparatul lor complicată de război și spionaj, cu posturile lor de emisiune, încăperile luxoase și instalațiile de baie, au fost distruse în modul cel mai sistematic. N-au mai rămas intacte decît tăblițele care interziceau chinezilor să se apropie și să atingă ceva. În grămezile de cenușă am găsit teancuri întregi din formularele în limba engleză pe care orice agent secret era obligat să le completeze după intrarea în serviciu, cuprinzînd: numele real, alături de 3-4 nume fictive, data la care a fost folosit pentru prima oară, profesiunea inițială — de pildă, comerciant — și profesiunea în care este utilizat — să zicem pescar; o rubrică era completată cu o serie de litere și cifre din codul respectivei organizații secrete americane.

Washingtonul ordonă evacuarea

Războiul pe care această organizație piraterescă americană instalată pe insulele Dacen l-a purtat timp de trei ani împotriva continentului, a luat sfîrșit în mod brusc. Eliberarea insulei învecinate, Ikianșan, o insulă bine fortificată, cucerită în numai două ore de către forțele armate ale R.P. Chineze, a convins pe cei de la „Western-Enterprises” că nu mai au ce căuta pe insulele Dacen. Washingtonul a ordonat atunci evacuarea.

S-a găsit pe insulele Dacen un

ordin în care, la cererea insistență a lui Cian Kai-și, se spune că nu mai trebuie să rămînă nici o ființă vie pe aceste meleaguri. Chiar și bătrînii și bolnavii, care nu sînt în stare să se deplaseze singuri, să fie transportați cu tîrgile pe vase. Generalul gomindanului se lauda că pe insule nu vor rămîne decît morții și șobolanii.

Imediat după eliberarea insulei Ikianșan, populația insulelor Dacen a fost invitată să se prezinte pentru a se înregistra la cele mai apropiate sedii ale autorităților.

Singurii care au dat curs acestui ordin au fost latifundiarul fugiți de pe continent și funcționarii legați pe viață și pe moarte de aparatul gomindanului, adică numai o mică parte a populației. Pescarii și țărani din Dacen nu s-au prezentat la înregistrare. Încercarea de a da evacuării insulelor cît de cît aparența unei măsuri luate cu asentimentul populației, a dat astfel greș cu totul.

Acte abuzive

Gomindanul a înștiințat atunci pe localnici că înregistrarea nu este obligatorie. În schimb, pentru a-i constrînge să se evacueze, s-a creat un sistem de control în care familiile, împărțite în grupuri de cîte trei, trebuiau să garanteze unele pentru altele. Printre documentele pe jumătate arse, găsite pe insule, s-a dat și peste un act de garanție alcasei cu nr. 7 din Hoping, pe care se deslușesc amprente digitale și sigilul a trei capi de familie, cu mențiunea: subsemnării se obligă să se controleze reciproc și să facă tot ce trebuie pentru descoperirea nesupușilor.

Fiecărei familii i s-a cerut să depună actele personale ale membrilor săi. Fiecare membru de familie a primit un număr de evacuare. După aceea, locuitorii au fost convocați la niște adunări în cadrul cărora, după ce s-a controlat dacă toată lumea e prezentă, s-a comunicat ordinul de evacuare, fixîndu-se locul și momentul cînd fiecare grupă trebuia să se prezinte. Nu s-a permis să se ia mai mult de 30 de kg de bagaj. Spre a se evita sinuciderile, nimeni n-avea voie să schimbe cu altcineva din proprie inițiativă locul ce i s-a fixat pe vapor, nici să aibă prin bagaje vreun cuțit. Dat fiind că aveau să asiste și observatori străini, s-au... interzis cu strictețe lacrimile și bocetele. S-a ordonat, sub amenințarea pedepșelor pe care urmau să le suporte familiile respective, prezența punctuală și

denunțarea oricărui locuitor care ar fi refuzat să părăsească insulele.

Deportarea copiilor

A început apoi teroarea evacuării. Un bătrîn paznic de templu a fost arestat pentru că ar fi declarat: „nu mă duc eu în Taiwan; ce să caut în acea insulă, cînd nu știu nici cum se cerșește acolo”. Patru moșnegi care s-au rugat să fie lăsați să moară pe Dacen, au fost amenințați că vor fi împușcați pe loc. Iar unei băbuțe care nu voia în ruptul capului să se despartă de pămîntul ei, i s-a spus că dacă nu se supune o să-și vadă nepoții ucii sub ochii ei.

Cînd a sosit flota a 7-a, au fost urcați pe vapoare, în primul rînd, copiii de școală. „Era noapte și plouă” — povestește unul dintre foștii deținuți politici, care a urmărit toată scena dintr-un adăpost fortificat. Copiii țipau și plîngeau, în timp ce părinții alergau în urma lor, jeliind în gura mare. Micuții au fost luați cu sila și, ca să nu se despartă de ei, părinții au fost nevoiți să plece și ei în Taiwan.

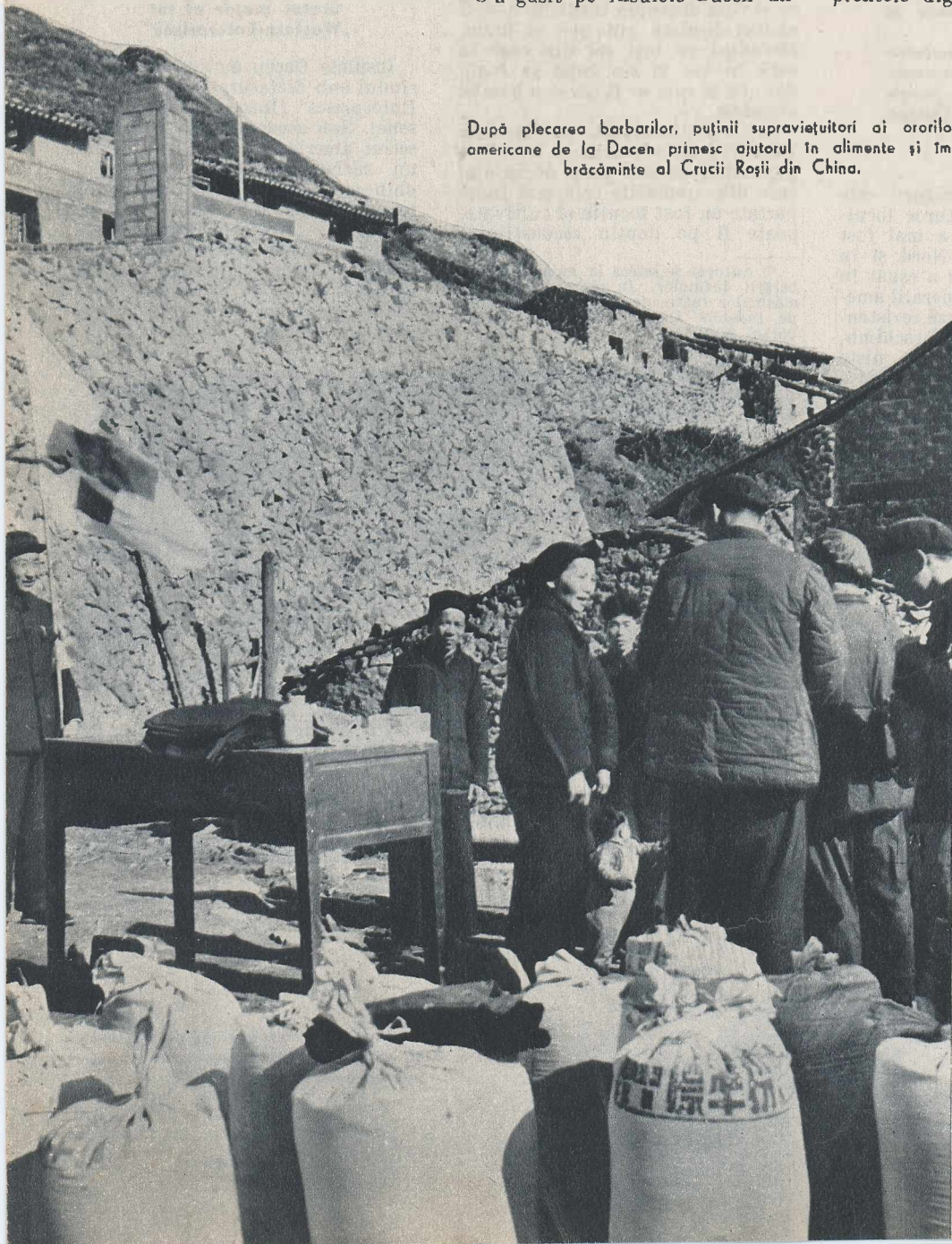
O raită prin sate ne-a arătat că în ciuda măsurilor de constrîngere, majoritatea locuitorilor nu se pregătiseră de plecare, ci fuseseră ridicați cu forța. Ceștile pe jumătate pline cu orez, de pe mesele din casele rămase în picioare mărțurisesc, în mod neîndoios, că poliția și armata au pătruns în locuințe la ora prînzului, cînd familiile se aflau adunate la masă și i-au escortat pe toți cei din case pînă la vapoare.

Banțele gomindaniste au dat foc la tot ce au putut, au minat piețele, străzile, potecile de pîmpuri și terenurile sportive. Pe alocuri, fusese pusă cîte o mină la fiecare jumătate metru pătrat. Din ceea ce au lăsat în urmă, n-putem da seama ce panică a domnit în ultimele zile pe insulele Dacen. Lîngă bărci pescărești distruse, zac lăzi pline cu muniții stocuri întregi de baionete noi și grămezi de mine nefolosite. Pescarii și țărani au fost siliți să părăsească în colibele lor, hîntuit de o cumplită mizerie, merind și diferite obiecte casnice care probabil constituiau singura lor avere și de care se simțeau legați cu toată ființa lor. Toti martori oculari ai terorii au fost lichidați, în schimb au rămas unele documente, pe care focul le-a mîntuit numai pe jumătate, și el povestesc multe. Insulele se înalță acum severe și reci, cu sfîncii lor golașe și cu pămîntul lor sărăcăcios de po care localnicii n-au mai apucat să strîngă recolta. Pe plajă, năvoadele pescarilor zarupte, grămezi, grămezi.

Prin eliberarea insulelor Dacen s-a pus capăt unui război singerc purtat timp de cinci ani, cu toate mijloacele, împotriva coastei continentale din această parte a Chinei.

Eliberarea insulelor Dacen adus, în sfîrșit, pacea pe țărmul provinciei Cekiang. Dar cu ce preț! Starea actuală a micului arhipelag Dacen constituie un exemplu plin de tîlc pentru lumea întreagă. Aceste insule, cu desăvîrșit pustii, la data eliberării, inaccesibile atunci din cauza minele puse de flota a 7-a americani oglindesc ideologia americană războiului atomic. Pe Dacen, americanii au făcut în mic, cu mijloace „convenționale”, ceea ce vor să facă în mare cu bombe atomice dacă lumea nu le va opri brațul

După plecarea barbarilor, puținii supraviețuitori ai ororilor americane de la Dacen primesc ajutorul în alimente și îmbrăcăminte al Crucii Roșii din China.

Gheorghe IVANCENCO

Cartierul Ferentari (acuarelă).

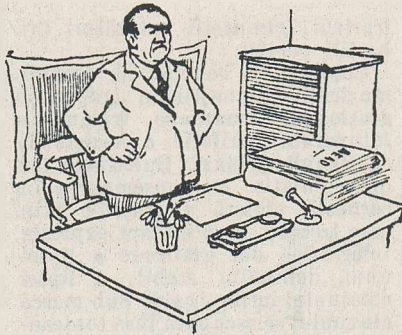
Traian SFINȚESCU

Teatrul de vară „23 August” (acuarelă).

Confuzie

— schiță umoristică —

de Emil ROBOY

Azi dimineață, funcționarul Ivan Simeonov, de la Ministerul de Finanțe, s-a trezit rău dispus. Nu-i venea să se scoale, dar nici să doarmă nu mai avea poftă și dracu' stie ce voia și ce îl apăsa pe inimă. Din obișnuință, își plecă urechea spre peretele în dosul căruia locuia o tină pereche, ascultă, oftă și se uită cu jale la pereții goi ai camerei sale de celibatar. Dar se vede că tic-tacul ceasornicului îi aminti de ceva și el începu să se grăbească. Se lovi cu coatele de rama de fier a patului și începu să înjure patul, și meșterul care l-a făcut, ba chiar și pe acela care l-a învățat pe meșter să facă asemenea paturi. Bărbierindu-se, se tăie în două locuri. Își puse cămașa pe dos și, voind s-o dezbrace, rupse un nasture și iar începu să înjure. Apoi, începu să arunce hainele în toate părțile, pînă găsi un ac. Puse atî în ac și își cusu nasturele.

Ivan Simeonov sosi cu întîrziere la minister, întunecat și prost dispus, dar încă de la intrare simți că îl așteaptă ceva deosebit, plăcut. Funcționarul de la autorizații, un bătrîn zbîrcit și mereu supărat, care pînă ieri abia răspundea la salut, de data aceasta, cum îl văzu, se ridică și, zimbînd, își scoase capul prin ghișeu:

— Tovarășe Simeonov, tovarășe Simeonov, să-ți fie de bine!

Simeonov îi făcu un semn cu mîna, destul de mirat de această atenție, și se grăbi spre biroul său.

— Simeonov! — fugi pe scări după el un coleg — oprește-te nițel, lă-mi voie să-ți strîng mîna! Uitați-vă la el ce important este astăzi! Ai și de ce! Ai și de ce!...

Simeonov făcu o grimasă amabilă și-i dădu mîna, dar tot nu înțelese nimic.

În birou la el, îl aștepta o nouă surpriză — masa lui era aranjată cu grijă, călimara ștersă, în toc peniță nouă, sugativă înlocuită cu una nouă și lîngă ea, într-un pahar cu apă, un buchetel de ghiocel.

„Dar ce s-a întîmplat? — se miră Simeonov. De ce această atenție entru el, un simplu funcționar?” Trivi întrebător spre masa din față, iar tovarășul său era plecat undeva.

Telefonul sună. Simeonov ridică receptorul.

— Felicitările mele, tovarășe Simeonov! — îi sună în ureche o voce cunoscută. Eu sînt, dragă Tencio de la administrativ... Vezi, că nu mă uita, sînt doar omul tău! Simeonov își dădu deodată seama că, se înțelege! Cum de nu i-a venit în minte?! Desigur că a fost avansat, altfel de ce toate aceste politeți și floricele... De mult se vorbește că va fi ridicat un om la șef al secției administrative și, desigur, norocul a căzut pe el.

— Bine, bine! — îi răspunse grăbit Simeonov lui Tencio, și închise aparatul.

„Ah, cine-mi ești tu! răsuflă el. Mi m-ai freat două ore pentru testea de hîrtie, iar azi vii să mi te dai ca om al meu... Și numai ? Ala de jos era gata să dărîm drama cînd m-a văzut. Vla-mirov era să-și scrintească picioarele pe trepte, ca să mă ajungă... Udată, nu m-ar fi văzut chiar dacă i-aș fi băgat degetele în ochi... Dar nu e nimic!... Alergați, liniștiți-vă, Simeonov a fost avansat!”

— Tovarășe Simeonov, pot să intru? — întrebă o voce feminină, plăcută, din coridor. Și, înainte ca el să răspundă, ușa se deschise ușor și în cadrul ei se ivi simpatica dactilografă Magda. Simeonov o privi bănuitor și se încrunță. „Asta pînă ieri purta ciorapi de bumbac, iar astăzi i-a pus pe cei de nylon?! Desigur că și asta tot cu ocazia avansării mele. Noul șef e celibatar, s-o fi gîndit ea, așa că... Oho, le știm noi pe astea”.

Magda își așeză mașina pe masă. „Uite, acum îmi cade în brațe!” — își zise el și se grăbi să-și steargă de pantaloni mîna umedă.

— Felicitările mele! — îi zise ea, întinzîndu-i mîna, și se așeză la mașină, în fața lui. Ieri mi-ați cerut să viu cît pot mai devreme, voiati să-mi dictați ceva urgent. Toți șefii se grăbesc, dar dvs. aveți precădere astăzi! — spuse Magda cu glasul ei subțirel, cîntător, și îi zîmbi.

„Toți șefii... repetă în gînd Simeonov. Toți șefii... Cît de frumos sună! — dar imediat se încrunță și privi cu ostilitate către ciorapii

de nylon. Astăzi s-a grăbit, îmi dă înțietatea, dar înainte cu cîteva zile mă duceam s-o rog de zece ori și tot nu venea. Se ducea la directorul Danailov... Lingușitoarea! Dar la mine nu le merge cu de-alde astea. Am să le dau o lecție bună!”

— Nu, nu! — răspunse Simeonov cu răceală, privind fix către călimară. Astăzi n-am nevoie de dumneata! Du-te la Danailov, el o să se bucure văzîndu-te.

Magda se înroși și își împinse afară mașina, pe măsuta ei cu roțile. Simeonov o urmări cu coada ochiului.

„Ce oameni! Suflete mici! Burghezi!”

Telefonul sună cu insistență.

„Nu te grăbi, frățioare, ai tot timpul să mi te lingușești”, clătină din cap Simeonov și nici nu atinse receptorul.

După puțină vreme, în birou năvăli directorul Danailov.

— De ce nu răspunzi, bre, la telefon!? — strigă el supărat, dar Simeonov observă după zbîrciturile de lîngă nas, că zîmbea. De un ceas te sun!

Și pe neașteptate îl apucă de ureche.

— Felicitările mele, să îmbătrînești și să albești ca munții Balcani!... Ia te uită, a și început să-ți ningă în cap... Simeonov își liberă cu demnitate urechea și căută cu trufie înspre director.

„He, he — își zise el în gînd — ia te uită la el cum se grăbește să se împrietenească cu mine! A venit la mine în birou, e „perțu” cu mine

și mă și apucă de urechi. Ar vrea să zică, noi amîndoi sîntem șefi, așa că... Așa este, frățioare! Simeonov nu mai este un oarecare, Simeonov este avansat!...

— A cîta onomastică îți serbezi astăzi? — îl întrebă rîzînd directorul.

— Ceeeeee! Simeonov căscă gura, zăpăcit, și privi în gol.

— Ești un flăcău zdravăn! — îl împunse cu degetul directorul. E timpul să te însurăm...

Simeonov mișcă buzele, dar nu putu răspunde nimic — gîtul îi era uscat. Directorul mai stătu puțin cu el și apoi se duse.

„Așadar, nici o avansare, ci numai onomastică” — înghiți cu greu Simeonov și privi întunecat în jurul său. Pentru asta au fost toate, iar el, prostul, ce și-a închipuit!

Îi venea să plîngă: să se bucure atît și la urmă, nimic.

Dar?!... Simeonov sări speriat de pe scaun. Dar el ce a făcut?! De ce nu s-a arătat mai amabil față de Tencio, de ce a fost brutal cu dactilografa, iar cu directorul s-a purtat urît?... Ce o să creadă toți aceștia despre el? Hai să spunem, colegii, colegi. Dar directorul!... A venit omul la mine în birou să mă felicite, iar eu... Doamne, dar asta e groaznic!... Nu, nu, trebuie să se ducă imediat la el să se scuze, să-l lămurească, să spună că nu prea se simte bine, că are temperatură, că n-a dormit toată noaptea de dureri de burtă... Da, da, imediat, imediat!...

Și Simeonov o porni în fugă spre biroul directorului.

În romînește de S. SCHREIBER
(din „Strigai” — Sofia)

Dan SOLOMON

NEMURIRE

Desen de Constantin BACIU

Prin geamul oblonit raza de soare
A săgetat tenebrele-ncăperli
Și-n ea pornesc fire de praf puzderii —
Un danț, cinstind această sărbătoare.

De ce poetul, pradă disperării,
Astupă ochiul de lumină oare?
El scrie azi comori nemuritoare
Și se vrea rupt de ale vieții mici mizerii.

„Lin mă cufund în apele visării —
Nu văd nici umbră, nici lumină-n zare,
Nu-i nici o undă, nici o frămîntare
Oricît privesc în cerul depărtării.

Mășेत्री codri sînt în fundul mării,
O caracatiță la pîndă crezi că-i floare —
Și-auzi? Orchestre de privighetoare
Îmi cîntă simfonille tăcerii.

Pe fundul apei nu-i nici o cărare...
Comorile sînt date-ncet uitării!
În legănarea blîndă-a nemîșcării,
Nu simt nici timpul sîngerînd cum moare...”

Se lasă mîlul lin, fără-ncetare,
Peste poet... Sorțit e nemuririi!
Cîndva l-or dezgropa mirași mîrierii,
Fosilă într-un strat steril mai mare...

POEMUL ȘI BASMUL

În trapul calului, jongleria cere mai multă artă, mai multă atenție și precizie a mișcării. Lidia Kratayl, amazoană de înaltă ținută, se dovedește și un îndemnatăc jongler.

uminitile circului s-au stins una câte una. Peste arenă s-a lăsat întunericul. Liniștea mi s-a părut ca atât mai adâncă și grea, cu cât ea s-a întins dintr-o dată, violentînd parcă peisajul acela alcătuit din rotunzimi și sfere strălucitoare: maneaj și cupolă, loji așezate în cerc perfect, staluri și galerii conformate aceleiași geometrii euclidiene. Fiindcă nimic nu e mai nefiresc decît liniștea circului după spectacol. Așa cum scoicile adună în pîlnia lor de sidof vuetul neistovit al furtunilor mării, (chiar cînd

marea e departe), în scoica uriașă a circului, după spectacol urechea e îndemnată să vibreze încă la furtunile de aplauze și la cascadele de ris.

...La vremea copilăriei, oricărui dintre noi, circul a însemnat totdeauna o lume feerică. Strigătele recomandierului: „Ce-l afară zugrăvit, înăuntru e viu și natural“, confereau arenei tulburătoarea strălucire a basmelor orientale din „O mie și una de nopți“. Mi-amintesc că pentru copilul ce eram cu ani în urmă n-a fost altă descoperire mai amară și mai surprinzătoare ca aceea a „sirenei“ false, pe care, după executarea numărului „senzațional“ în arena cu rumeguș de lemn, am văzut-o pregătind o mîncare de cartofi într-o căsuță pe roate, la o lampă de gătit cu petrol. Pe urmă, am înțeles că lumea corturilor de pînză și scînduri era tot atît de îndepărtată de lumea celor „o mie și una de nopți“, pe cît nopțile acestea de realitate. La sosirea unui nou circ în piața din orașelul natal, sute de copii ne adunam în preajma stivelor de scînduri umede, a căruțelor și a baloturilor care ascundeau pentru noi închipuita lume de ațîțătoare minuni. Vedeam niște oameni îmbrăcați în maiouri decolorate, lovind cu baroasele în țărșii ce aveau să susțină uriașă ciupercă de pînză cu mirifica ei cupolă. Și întrebam: „Artiștii n-au venit încă?“ Nu ne-am fi dus nici în ruptul capului cu gîndul că salahorii aceia, leoaică de nădușeală și lihniți de foame la care răcnea „directorul“ și „administratorul“, puteau să fie îndrăzneții

icarieni, gimnaștii cutezători ori hazlii comici.

Copilul de cauciuc și clovnii muzicali, gimnaștii la trapez și grațioasele amazoane trăiau la întunecata periferie a societății, ca țigani nomazi. Buletinele lor de populație, cu consemnarea în cerneală violetă a orașelor prin care treceau, erau de fapt expresia telegrafică dar grăitoare a lipsei unui domiciliu stabil, a lipsei căminului intim și cald. Sub masca clovnului se ascundea însă totdeauna un OM și în risul lui, ca un stigmat, un rictus amar, de îndelungate febre și neistovite tristeți.

...Socot că nu sînt împotriviți la afirmația că există o poezie a circului. Dar abia acum cîtva vreme poemul acesta a fost reintegrat și la noi basmului și realității. În piața Bălcescu, în spatele unui șir de cofetării, librării și tutungerii, întîiul Circ de Stat a început să primească seară de seară valuri de spectatori. Echipe numeroase de zidari și electricieni, mecanici și instalatori mai lucrau la înfățișarea cea nouă a circului. Seara, spectatorii pătrundeau în lojile tapisate cu pluș, ori în staluri, pășind printre stive de cărămizi, albiu cu mortar și scînduri amirosind proaspăt a rășină și pădure. O vreme, intrarea era de șantier, după cum înăuntru impresia era de febrilă întinerire și surprinzătoare schimbare, ca într-o lume a basmelor.

★

Ce se petrece aici ziua, cînd reflectoarele circului stau cu pleoapele lăstate jos? Ești îndemnat să întrebî ca în anii copilăriei:

„Artiștii n-au venit încă?“
Cititorule, te iau de mîină: urmează-mă în lumea care abia acum trăiește, la înalta tensiune a basmului, scînteietoarea viață a realității.

...Pe lîngă mine și tine, cititorule, trece gălăgios un stol de copii. Par să fie elevi de școală. Au ghiozdane ca toți școlarii; unii au cravate roșii pionierești. Ți se pare că pe fetița de colo ai văzut-o aseară nu în stal, între sutele de oameni, ci sus, în cerul rotund al cupolei, ca pe o originală și adolescentă constelație vie. Dar, trecînd pe lîngă tine, o auzi vorbind despre o problemă de școală, despre matematici și geografie. Cu toate acestea nu te-ai înșelat. În maneaj, o vezi urcînd, cu agilitatea unei veverițe, o scară marinărească de frînghi. Și-a lăsat ghiozdanul în fotoliul unei loji, alături de ghiozdanul celorlalți elevi. Școala pe care o urmează în oraș, ca toți copiii de vîrsta ei, e prelungită aici firesc de o altă școală, aceea a curajului. De jos, maestrul ei îi explică mișcarea în volute și, sub cupola înaltă, trupul parcă își adaugă îndrăzneții noi și aripi de prigorie.

Cutezătoarea gimnastă e Ildiko, iar de jos o privesc prietenele ei de școală: Maricica și Cecilia, Lidia și Aurica. Alături de ele, în pauza dintre două repetiții, părinții lor — și ei gimnaști — vorbesc despre lucruri obișnuite. Au la ei sacoșe cu cumpărături și discută despre casa lor. Într-un cartier li s-au ridicat acestor foști nomazi cîteva locuințe prefabricate, provizorii. Glicinele și mușcatele s-au și apucat să zîmbească în ferestrele noi, ca niște semne neîndoelnice ale căldurii domestice, stabile, nesupuse marilor și răscolitoarelor vînturi ale pribegiilor de pînă mai ieri.

Însă pragul tinerelor locuințe nu alcătuieste singurul și cel mai edificator semn al vieții lor noi. Acei care pe nedrept au fost socotiți odinioară doar niște saltimbanci, au cîștigat acum un început

Sub mîna dresorului Toth, ursulețul Pepi e ca un adevărat copil cuminte...

După primele momente de emoție, risul micilor spectatori izbucnește puternic și molipsit

CELOR CURAJOȘI

de adîncă prețuire. Slujitorii acestui sector al Thaliei, considerat în trecut ca o cenușareasă a artei, simt astăzi gustul nou al demnității și al prețuirii, cu care sînt inconjurați.

Oameni — dintre care unii, pînă nu de mult, nu cunoșteau din literele alfabetului decît pe acele care închegau numele lor — zăbovesc astăzi ore întregi asupra paginilor „Cursului scurt de Istorie a P.C.U.S.” Vagabonzii de odinioară studiază astăzi învățătura lui Stanislavski și încep să deslușească limpede, cu mîndrie, miezul adînc și marea rumusețe a artei lor. La cursurile în care se dezbate problemele specifice ale artei circului, ei află despre umitoarele realizări ale artiștilor ircularului sovietic și se frămîntă pentru a ridica și ei calitatea artei lor.

Într-o clădire din spatele circului, a amenajat o sală spațioasă de gimnastică, înzestrată cu toată paratura necesară. La această riginală bază sportivă, noile generații de artiști învață, în condiții

zvicnit de la un trapez la altul, complicat cu un salt răsucit ca o elice, conferă parca acestor îndrăzneți cuceritori ai spațiului aerian atribute noi și totuși vechi de poezie epică și de basm. Îi vezi, înaintea de repetiții ori după spectacol, îmbrăcați în haine obișnuite ca mine ori ca tine. Se numesc simplu: Paul și Maria Mastacan, Ganea Traian, Petrache Carolina... Dacă i-ai vedea, ca în trecut, umblînd cu farfuriu de la om la om, basmul ar fi sfîșiat cu amară cruzime și dezamăgirea ar fi adîncă. Dar așa, basmul cîștigă un adaos de neîntrecută mîndrie și de autenticitate. Și asta tocmai prin dovada concretă că icarienii din cupola circului de azi sînt oameni ca și noi, oameni liberi și demni.

La Curtea Veche a domnilor, ale cărei ruine se mai văd undeva prin actuala stradă Covaci, ori în temeliiile caselor de pe strada 30 Decembrie, istoria spune că erau aduse la scumpele zafeturi nu numai molatice dăntuitoare indiene, ci și jongleuri înzestrați cu agilitatea felinelor și cu repeziunea păstrăvilor din apele reci ale munților. Și atunci cînd îl vezi pe Ovidiu Bocan, jonglînd cu un pumn de bile ori cu cerulețele fosforescente, parca a avea răsună, alături de suspinul alăutelor arăpești și al tamburelor orientale la demult cotropita, în iedera și colb, Curte Veche, ritmul sacadat, îndrăcit, cu care își acompaniau arta străbunii jongleurilor de azi.

Gimnaștii cocoțați pe bicicletele lor înalte de cîțiva metri ne amintesc vremea apusă a trăsurii cu imperială ca o casă cu etaj pe roate, vremea înfielilor folosiri a roții, nu numai la chesoanele de tunuri, ci racordată cu pedale la curioasele velocipede. Tocmaisus, la nivelul unei streșine de case, cuplul Lupașcu pedalează vehicule ciudate, cu o singură roată, într-un echilibru perfect, aproape statuar.

Ceea ce nu se poate trece cu vederea e faptul că în circ specialitățile se împart pe familii, se învață și se moștenesc din tată-n fiu. Tradiția cîștigă în aceste împrejurări caracteristicile unei originale universități, deopotrivă de artă și de sport. Familia Augustin e neîntrecută în numere de echilibristică la catargul ținut pe umăr ori la scara rezemată pe tălpile picioarelor. Familia Maximilian, la aparatul bazat pe mecanica simplă a pîrghiei basculante, se prinde, din salturi, pe umeri, cu ușurința cu care noi trecem de pe un trotuar pe altul. Familia Kratyl învață caii, poneyi și cămilele să-și transforme pașii obișnuți în mișcări de balet, ca într-o lume a fabulei, unde animalele necuvîntătoare capătă înțelepciune.

În aceeași atmosferă de fabulă și basm ne duce lumea vietăților fără grai. Ca într-o modernă arcă stau în grajdurile din spatele circului, într-o umitoare bună

vecinătate, cele mai felurite viețuitoare: cămilele care-ți sugerează foridele și înfricoșatoarele mări de nisip (cămile ce se numesc, paradoxal, Fetița și Mititica); caii, „repezi ca vîntul și iuți ca gîndul”, ursuleții și poneyi coboriți parca din vitrinele magazinelor de jucării, porumbeii, cîinii și vulpile, caprele și măgărușii cu urechile lor de sensibilă catifea. Aici, legile care guvernează zoologia par să fie nesocotite, ca și legile fabulei, așa cum le-am învățat din cărțile de școală. Porumbeii se dau în „roata lumii” și în scrînciob, iar ursuleții, după ce-și beau cu biberonul porția de lapte, se dau pe tobogan ca oricare copii duși de părinți la parcul de odihnă și cultură. Capra Hedy își are locul în iesle lîngă măgărușul Rigolo. Dacă o muți mai încolo, plînge și nu se oprește pînă nu o aduci iar lîngă prietenul ei.

Chiar și într-un poem în proză — cum pretinde a fi acesta — există un „dar” și un „însă”. Condeii poetului are și ascuțimea unui vîrf de săgeată, iar cerneala, în chimia ei, pe lîngă trandafir are și usturimile urzicii. Unele din numerele înfiului spectacol au oferit încă lipsurile începutului. Cu tot talentul lor, de pildă, clovnii Tonino, Ciacanica, Georgică nu pot da tot ce le stă în puteri din pricina lipsei de texte satirico-umoristice valoroase, mulțumindu-se a repeta aceleași și aceleași „bancuri albe”, destul de ieftine, cunoscute de atîta amar de vreme. Indemnul se adresează, așadar, în aceeași măsură și scriitorilor. Miile de spectatori așteaptă să aplaude zeci de glume scilpitoare, momente comice și satirice cu conținut și interpretate la un înalt nivel artistic.

Același lucru se poate spune și despre textele de satiră și umor din „Carnavalul Circului”, cel de-al doilea spectacol, care marchează, totuși, un progres vădit.

Pe manejul așternut cu rumeguș de lemn și sub cupola cu trapeze, o artă milenară începe a fi și la noi reintegrată poeziei și basmului...

Petru VINTILĂ

Un grațios monument viu; familia Augustin — mama și cele trei fete.

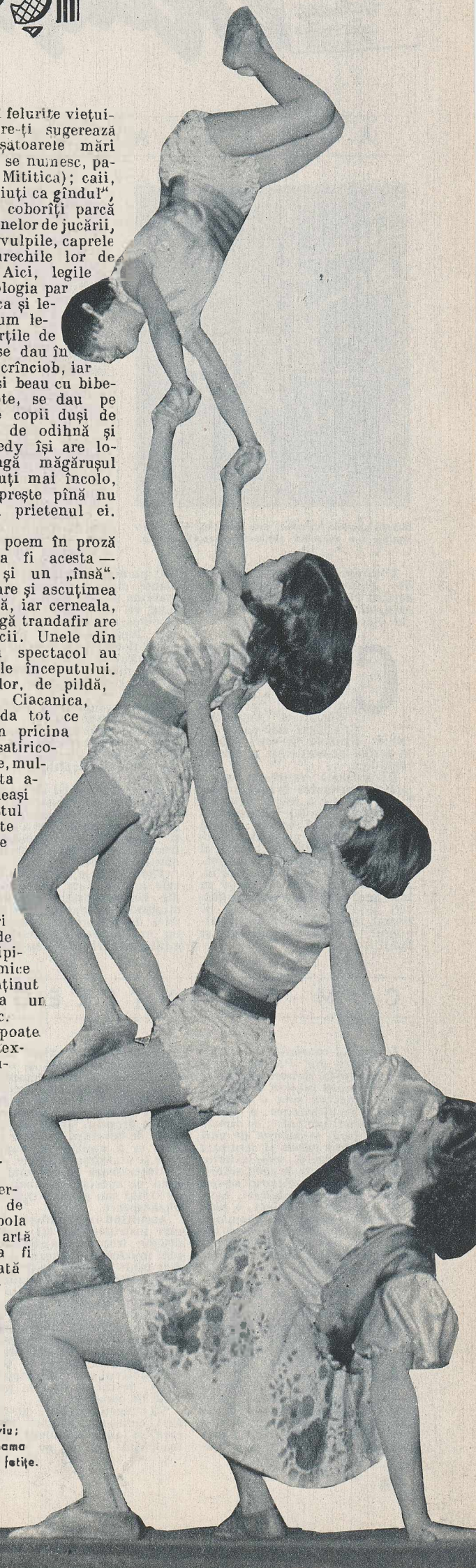
Duet pe biciclete (soții Lupașcu).

revisate de înaintașii lor, cu profesori adevărați și după un orar de oală adevărată.

Toate acestea ar putea fi exprimate, laconic, într-o singură frază, a cum este poate trecută în anul de activitate a Circului nostru de Stat: „Ridicarea nivelului ideologic, cultural și profesional al colectivului.”

Dar în spatele acestor cîteva vînte se deschide, largă și luminoasă, perspectiva dezvoltării Circului nostru, drumul drept, greu atate, dar înălțător, de la nomadul inuit și disprețuit de ieri, la artistul cult, avînd conștiința meninței sale.

...Și iată-ne la repetiții. Ridicați zece metri deasupra pămîntului, icarienii nu-și adaugă aripi de ară ca Icar, miticul zburător slăvitul lor înaintaș. Dar zborul

Răspundem cititorilor

ABHAZIA SOVIETICĂ

Suhumi, capitala Abhaziei, este în același timp port maritim și o minunată stațiune balneo-climaterică.

Tovarășul Ștefan I. Ceampuru din Alexandria ne scrie că ar dori să citească în „Flacăra” un material documentar despre Abhazia Sovietică.

Cuprinsă între masivul principal al munților Caucaz și Marea Neagră, cu o suprafață totală de 8.700 km². Republica Sovietică Socialistă Autonomă Abhază face parte din R.S.S. Gruzină și este situată în partea de nord-vest a acestei republici.

Diversitatea reliefului și a climii, varietatea faunei, neasemuita bogăție a florei, peisajele incantătoare fac din Abhazia una dintre cele mai bogate și mai pitorești regiuni ale Uniunii Sovietice, preferată de turiști și oamenii muncii aflați la odihnă. În timp ce creștele Caucazului, atingând aici pînă la 4000 m înălțime, sînt acoperite de ghețari și zăpezi vesnice, jos, pe litoral, cresc eucaliptul și palmierul, se coc mandarine și lămii.

Acest pămînt bine-cuvîntat de natură a avut un trecut zbuciumat. Amenințată de sultanii turci, care rivneau de secole cucerirea și subjugarea ei, Abhazia a cerut încă din 1810 alipirea la Rusia. Adevărată ei viață liberă începe însă abia la 4 martie 1921, cînd intră în marea familie a republicilor sovietice frățești. La 17 aprilie 1930, Abhazia a devenit republică autonomă (în cadrul R.S.S. Gruzine).

În anii Puterii Sovietice Abhazia cunoaște o mare dezvoltare economică și culturală, devenind și o importantă regiune de cultură subtropicală.

O dată cu dezvoltarea plantațiilor de tutun — singurele care existau și înainte — locul paștilor l-au luat plantațiile întinse de ceai, plante citrice, plante producătoare de uleiuri eterice, arbori de fructe: mere, pere, prune, gutui, pierșci, rodii, smochine, migdale și altele.

Pe restul suprafeței arabile este cultivat porumbul. Un rol important îl ocupă creșterea vitelor, predominant vitele cornute mari. Au căpătat o mare dezvoltare agricultura și sericicultura.

Agricultura fiind strîns legată de dezvoltarea industriei, în anii cincinalelor au fost create fabrici și uzine de prelucrare a cealului și tutunului, de conserve de fructe și pește, fabrici de uleiuri eterice și altele.

Pădurile dese, cu esențe dintre cele mai variate, care îmbracă din belșug coastele de jos ale munților, au dat naștere industriei de prelucrare a lemnului, iar exploatarea bogatelor zăcăminte de cărbuni — în regiunea

Tkvarceli — industriei extractive.

Creșterea economiei a creat necesitatea construcțiilor de termocentrale și a unei hidrocentrale, izvoarele principale de energie fiind riurile și cărbunii.

O uriașă importanță pentru economia țării a avut-o construcția Căii Ferate Transcaucaziene, care străbate Abhazia, înainte vreme lipsită de linii ferate.

De unde înainte Mării Revoluției Socialiste din Octombrie în Abhazia nu au existat decît două instituții de învățămînt mediu, azi funcționează o rețea întinsă de instituții de învățămînt și culturale. Au luat ființă institute de cercetări științifice în domeniul biologiei și al culturilor subtropicale.

Literatura abhază a cunoscut de asemenea o înflorire fără seamăn. Fondatorul literaturii abhazice este poetul popular abhaz D. I. Gulia, care cu atîta măiestrie a știut să folosească folclorul abhaz în poeziile sale. Fiul său, G. D. Gulia, scriitor sovietic, este autorul povestirii „Primăvara la Saken” pentru care i s-a decernat Premiul Stalin.

Cei care au văzut versiunea cinematografică a acestei povestiri au avut ocazia să admire natura pitorească a Abhaziei, țară plină de soare, cu vegetația luxuriantă, scaldată de mare și străjuită de zidul uriaș al munților, unde riurile repezi curg înspumate printre stînci abrupte, iar lacurile alpine, de o rară frumusețe, au culoarea cerului.

Cu drept cuvînt, Abhazia poate fi numită țara stațiilor climatice. Pînă și capitala ei, Suhumi, importantă centru industrial și cultural, este în același timp o vestită stațiune climaterică. Pe întinsul republicii sînt presărate peste 80 de izvoare de ape minerale, cu minunat efect terapeutic. Oamenii ai muncii din cele mai îndepărtate părți ale U.R.S.S. vin aici să se bucure de bogățiile naturii. Numărul sanatoriilor și al caselor de odihnă, elegante și confortabile, crește mereu.

Puterea Sovietică a transformat țara înapoiată de odinioară într-o republică înfloritoare în continuă dezvoltare.

Exprimă starea sufletească într-un mod mai nuanțat, mai amplu; să ne gîndim la tema marșului funebru din simfonia „Eroica” de Beethoven, sau la patetica nr. 2 a finalului din Concertul nr. 2 pentru pian de Rahmaninov, în care compozitorii ne dezvăluie nuanțe sufletești atît de adînci.

Uneori, o temă poate exprima chiar stări sufletești deosebite: în tema inițială a Sonetel în do minor pentru pian de Mozart motivul dur, în care sunetele înaltează aspru și amenințător, alternează cu motive ce exprimă implorare, suspine. Exemplul acesta mai dovedește însă și altceva: între motiv și temă există o strînsă legătură, temele fiind de cele mai multe ori alcătuite din motive pregnante care, deși adesea fiecare din ele posedă o individualitate expresivă, se încheagă într-o imagine complexă, unitară. Analizînd, bunăoară, tema care-l caracterizează pe Manfred în simfonia cu același nume de Ceaikovski, cercetătorul sezează cu ușurință cîteva motive cu un sens emoțional foarte clar: motivul suferinței și singurătății, intonat amenințător de fagot și clarinet-bas; motivul deznașdării, exprimat printr-o linie melodică coborîtoare ce se oprește la un moment dat într-o prelungă nemiscare; motivul suspinului, constînd din scurte elanuri melodice care se frîng; motivul revoltei, caracteristic prin profilul său energetic, prin mersul său ascendent. Aceste motive se leagă organic într-o temă pe care ascultătorul o percepe ca pe un tot unitar și în a cărei repetare (Integrală sau parțială) el va recunoaște ori cînd prezența eroului. Iată, așadar, că printr-o temă muzicală se poate contura portretul sufletec complex al unui erou.

Tot așa cum acțiunea unei opere dramatice se bazează pe un număr limitat de personaje, desfășurarea muzicală a unei com-

poziții are la baza sa cîteva teme dintre care unele au o însemnătate primordială, iar altele un rol secund. Relațiile care se stabilesc între aceste teme sînt determinate de conținutul de idei pe care compozitorul urmărește a-l înfrunghia. Între principalele două teme pe care este clădit fantazia „Romeo și Julieta” de Ceaikovski, tema colțuroasă a urii și tema luminoasă a dragostei, există un puternic conflict. Alteori, însă, deosebirea dintre teme îmbracă caracterul unui simplu contrast, în cadrul cărui temele, deși diferite, nu se opun una alteia, ci se întregesc contribuind la realizarea unei imagini unitare; în prima parte a concertului pentru vioară de Kabalevski, închinat comsolubiilor, tema inițială exprimă latura impetuoasă, agitată a sufletului de tînar, în timp ce celelalte te fac să te gîndești mai ales la aspirațiile avîntate la puritatea morală a acestui.

Între temele unei compoziții muzicale poate exista o evidență înrudire, exprimată de obicei printr-unul sau mai multe motive care reapar aproape neschimbat în diferitele teme ce stau la baza lucrării. (Așa se întîmplă în temele simfoniei de Franck ale simfoniei a patra de Ceaikovski). O astfel de înrudire tematică pune cu deosebită pregnanță în lumină unitatea conținutului ideologic al lucrării realizatează totodată o remarcabilă unitate de stil și expresivitate muzicală.

Sfera temelor unei creații o prinde doar în germene conținutul de idei și sentimente al acesteia. Numai procesul dezvoltării temelor, care ne permite să vedem temele de acțiune, pune în lumină acest conținut, făcînd ca germele să se transforme în stejar fâlcuț cu care s-ar putea asemăna capodopere ale muzicii simfonice sau de cameră. Aceste probleme fi va fi consacrat articolul următor.

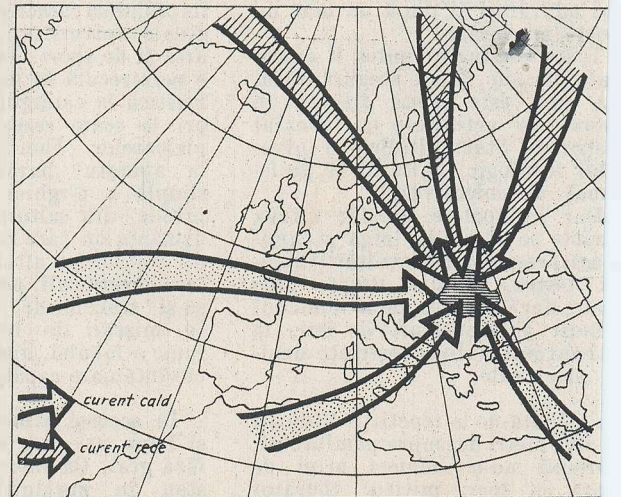
DESPRE ULTIMA IARNĂ

Prin acest material răspundem tov. Ghitta Tenenhaus din Buzeni, care ne-a rugat să arătăm care sînt particularitățile ultimei ierni și care sînt cauzele lor.

După iarna excepțională din 1953-1954, în care straturile de zăpadă au atins înălțimi rar întîlnite în țara noastră, am așteptat iarna lui 1954-1955, luînd măsuri de preîntîmpinare a unor noi „surprize” neplăcute. Dar iarna lui 1954-1955

ne-a jucat un renghiu — ca spunem așa — nouă, celor ce trăim în fundul oceanului aerului. A fost cu totul alt fel decît iarna ei înalță. Prin ce caracterizat în fond această perioadă? A fost o iarnă timpurie dar blîndă, care, însă, s-a pîlungit mult în primele două luni ale primăverii. Din această cauză primăvara a avut un pînuțat caracter rece. Să ne amintim: noiembrie 1954 a fost general umed și ceros, bo în precipitații. După data 17, temperatura a scăzut brusc

Orișinea și direcția curenților calzi și reci, ce pătrund mai frecvent în țara noastră

CUM SĂ ÎNȚELEM MUZICA

În cadrul consfătuirii cu cititorii noștri din Ploiești, ca și prin numeroase scrisori primite la redacție, mulți iubitori ai muzicii ne-au arătat că sînt o anumită greutate în urmărirea și înțelegerea muzicii simfonice, de cameră sau de operă — numită de unii „grea” — care adesea îi derutează prin amploarea și complexitatea procedeelelor folosite de compozitori. Pentru a veni în ajutorul acestor cititori ai noștri, publicăm, începînd cu numărul de față, o serie de materiale consacrate prezentării celor mai importante laturi ale limbajului muzical. Materialele sînt redactate de criticul muzical George Bălan.

Despre motiv și temă

Se vorbește adesea despre acțiunea muzicală. Mulți au comparat sonata cu o dramă instrumentală. Muzicologii cercetează în lucrările lor dramaturgia muzicală a unei simfonii. Asemenea aluzii la genul dramatic nu sînt de loc întîmplătoare în analizele muzicale; ele izvorăsc dintr-o asemă-

nare reală care există între o compoziție muzicală și o piesă de teatru. La un spectacol dramatic, urmărîm cum evoluează pe scenă diferite personaje, fiecare avînd un caracter individual, un destin propriu. Urmărirea procesului de devenire a acestor personaje și a multipleror raporturi care se stabilesc între ele — lăta ce interesează în cel mai înalt grad pe spectatorul unei drame de Gorki sau al unei tragedii de Shakespeare.

Ascultînd o simfonie sau un concert instrumental, ați observat, desigur, frecvența cu care anumite idei muzicale revin în forme mai mult sau mai puțin schimbate, alternînd, suprapunîndu-se sau ciocnindu-se cu alte idei muzicale, întocmai ca niște personaje vii, cu caracterele și destinele lor. Aceste idei muzicale care stau la baza unei compoziții, tot așa cum și personajele stau la baza unei piese de teatru, sînt motivul și tema despre care citiți, destul de des, în programele de concert.

Vă aduceți, desigur, aminte de acel cunoscut crîmpeț melodic care se aude obsedant atît la începutul cît și pe parcursul

simfoniei a V-a de Beethoven, sunînd ca o forță amenințătoare căreia omul îi va opune irezistibilă sa hotărîre de a lupta și a învinge. Acesta este ceea ce în muzică se numește motiv. Deși se caracterizează printr-o extremă conciziune (motivul amintit din Beethoven nu însumează decît patru sunete), el este capabil să sugereze o idee, un sentiment; s-a putut vedea cum la Beethoven el contribuia chiar la exprimarea unei idei filozofice. Începutul cunoscutei simfonii a II-a de Hacıaturian este de asemenea marcat de un laconic motiv al clopotelor, imagine a chemării, plină de îndurerată măreție, la lupta pentru apărarea patriei. Motivul este, așadar, cea mai mică unitate expresivă ce poate avea o semnificație de sine stătătoare într-o operă muzicală.

Structura foarte concisă pe care o are motivul muzical limitează desigur, posibilitățile de expresie ale acestuia. Caracterizarea adiucită a stărilor sufletești revine temei — idee muzicală mai largă, mai dezvoltată — care coincide într-o foarte mare măsură cu ceea ce, în mod obișnuit, se numește melodie. Tema muzicală

au început să cadă lapoviță și ninsoare. Decembrie a fost o lună caldă dar posomorită, umedă și cețoasă. În unele localități, temperaturile cele mai ridicate au atins și +17°. Nici ianuarie nu a fost aprig la noi. Dacă în prima parte a lunii, țările din Europa apuseană au fost hntuite de cicloni, de ploii și zăpezi abundente care au pricinuit mari pagube, apoi la noi vremea a fost în general caldă și au căzut precipitații chiar sub formă de ploaie. Deși februarie a prezentat două intervale reci, a fost totuși o lună caldă, având perioade când temperaturile au atins ziua și 22° peste zero, în cimpia Dunării.

Primele două luni de primăvară au fost și ele neobișnute. Cu excepția anumitor perioade de încălzire, martie a rămas o lună friguroasă, cu ninsoare, lapoviță și viscol moderat. Timpul rece, cu ploii dese, foarte abundente și lapoviță, a continuat și în primele 21 zile ale lunii aprilie.

Asa s-a prezentat — foarte pe scurt — vremea, în perioada de care vorbim. Cărora cauze se datorează aceste anomalii sau abateri în mersul vremii, care, în trecut fie spus, nu constituie de loc o excepție, având în vedere datele scriptice despre multe ierni din trecut care au prezentat asemenea caracteristici?

Ele se datoresc circulației generale atmosferice, care permite uneori să pătrundă în regiunile noastre aer rece din regiunile nordice, iar alteori, aer cald din regiunile sudice sau vestice.

Până aci, am arătat felul în care s-au prezentat diferitele luni din perioada ce ne interesează. Să arătăm acum de ce s-au prezentat astfel. Să luăm, bunăoară, noiembrie. Faptul că prima jumătate a lunii a fost caldă și ploioasă se explică prin pătrunderea la noi a unor curenți de aer cald și umed veniți din Oceanul Atlantic și din Marea Mediterană; răciră dintr-o doua jumătate a lunii s-a datorit unei invazii de aer rece din regiunile siberiene. Să luăm și aprilie. După 20 martie, se produsese o încălzire simțitoare; vremea avea aspectul de vară; temperatura se ridicase pînă la -1-27° în cimpia Dunării. Și deodată temperatura scăzu; între 1-5 și 16-21 aprilie, în locul masei de aer cald existentă năvăliră mase de aer rece.

De unde veneau ele? Curentul de aer rece a pornit din nordul Canadel, a trecut peste mările polare înghețate și peste ghetari Groenlandei, a pătruns în Europa prin peninsula Scandinavică, a măturat partea de mijloc a Europei și, după ce a trecut peste țara noastră și peste peninsula Balcanică, a ajuns pînă în Marea Mediterană.

Cunoscînd aceste lucruri, ne putem da acum ușor seama de ce am găzduit în aprilie, iarna. Cu toate acestea, căderea zăpezii în această lună de primăvară nu e de loc excepțională. Statisticile meteorologice arată că în 1902 a nins la București la 30 aprilie, iar în 1909 a căzut lapoviță în ziua de 7 mai.

depășit cu mult prin conținutul lor educativ, prin desenul lor, prin coloritul lor minunat și execuția lor artistică impecabilă, cele mai frumoase timbre ale țărilor cu un trecut filatelic îndelungat.

Nici o țară de pe glob nu a reușit să redea pe timbre cu mai multă artă și putere de sugestie marile înfăptuiri ale omului. După un an de la apariția primului timbru în Rusia, se emit și în țara noastră, în Moldova, primele timbre postale (1-13 iulie 1858). Cele patru valori ale acestei prime emisiuni, 27, 54, 81 și 108 parale,

sînt cunoscute în istoria filateliei sub numele de „cap de zimbru” sau „cap de bou” și constituie unele din cele mai rare și valoroase piese filatelice din lume, sînd cu cînte alături de celelalte rarități mondiale ca: Guiana-Engleză, Mauritius, 3 sk (galben) Suedia etc.

Viața filatelică pătrunde încet și pe meleagurile noastre. Astfel, în 1881, apare la București „Timbrophilu-jurnal filatelistico-romin”. Cu zece ani mai tîrziu, în aprilie 1891, la filință, sub denumirea de „Societatea Romînă de Timbrologie”, prima asociație filatelică la București.

În același an, la 6 mai, în casa lui Butculescu, anul din primele filateliști din țara noastră, se deschide prima expoziție filatelică.

Din acea epocă se mai cunoaște existența societății filatelice din Iași, care în 1893 edita revista „Romînia filatelică”, și alte două grupări filatelice la Focșani: „Moldova” și „Mercur”, care în 1895 editau revista „Ecoul Mărilor”.

Deși nu are o vechime mai mare de un secol, totuși filatelia a cunoscut în acest timp o largă dezvoltare, timbrele postale constituind astăzi obiectul de colecționare și cercetare a milioane de filateliști.

BOGĂȚIILE DELTEI DUNĂRII

La întrebarea tov. Chivu Gheorghe din Caracal despre flora, fauna și alte bogății ale Deltei Dunării, ne răspunde tov. prof. univ. Raul Călinescu.

Navigînd cu vaporul pe Dunăre la vale, și trecînd de Isaccea, ajungem curînd la „ceatalul” sau „furca” Chiliei. Aici fluviul se bifurcă, iar brațele sale se îndepărtează unul de altul, închizînd la mijloc o suprafață triunghiulară, care, amintînd de ltera grecească delta, a primit acest nume. Brațul nordic se numește Chilia — iar cel sudic, Tulcea. Puțin mai jos de orașul Tulcea, brațul cu același nume se desparte în două noi brațe: Sulina și Sf. Gheorghe. Toate duc apele Dunării la mare.

Aceste brațe, ca și gîrile ce traversează delta în lung și în lat, curg între maluri țesute, de aluviuni, numite grinduri. Pe grindurile fluviiale cresc zăvoaie de sălcii și plopi, iar pe marile grinduri maritime Letea și Caramorman, păduri amestecate de stejari, frasinii și plopi, pe care se catără perdele de liane ca vița sălbatică, carpenul, periploca etc. Tot pe grinduri aflăm așezările omenești, culturile și pășunile.

Restul deltei, dincolo de grinduri, îl constituie o baltă imensă, care provine dintr-un vechi golf al Mării Negre. Ea este acoperită, în cea mai mare parte de o saltea de stof plutitor, numit „plaur”, ce crește începînd de la marginea grindurilor, de care e fixat. Bucății rupte de plaur formează insule plutitoare, ce sînt purtate de vînt în toate direcțiile pe luciurile de apă

— ochiuri de baltă neacoperite de saltea de plaur, numite de localnici ghioluri.

De pe grindurile umbrite de sălcii ptoasoase, aceste lucruri de apă ale ghiolurilor și gîrile deltei se zăresc scîlpind în depărtări, ca niște cîmburi de sticlă în marea de stof.

Animalele deltei sînt variate și de mare importanță econo-

gîrile ei, precum și cu bălțile și lacurile situate la miazăzi de ea, constituie un izvor nesecat pentru producția piscicolă. La gîrile Dunării se face un pescuit intens de specii migratoare, care pătrund din mare în Dunăre, pentru reproducere. Așa sînt sturionii (morunul, nisetur, păstruga) și scrumbiile de Dunăre, precum și speciile de pești care pătrund din mare în lacuri, pentru hrană, cum sînt indeosebi chefalii.

Aici, la gîrile Dunării, se pescuiesc anual 90 la sută din sturionii; aici se prepară 90 la sută din icrele negre și tot aici se pescuiesc 80 la sută din scrumbiile de Dunăre care se prind în apele teritoriale ale Mării Negre.

Tăcuta și părăsita Delta de ieri a devenit azi un uriaș șantier al muncii. La Tulcea s-a amenajat în anii regimului nostru o

fabrică de stufiț (plăci izolatoare făcute din stuf), un șantier de reparat vase pescărești, instalații de frigiferare pentru industria alimentară și, indeosebi, pentru produsele de pescărie, un combinat alimentar de conserve de pește cu o fabrică pentru extragerea unturii de pește, pentru prepararea făinii furajare de pește, (hrană pentru unele animale domestice etc.). Delta Dunării este o sursă nesecată de bogății. Și poporul nostru muncitor, astăzi stăpîn pe soarta sa, o valorifică în măsură din ce în ce mai mare.

Pelicanii în Delta.

mică. Aici găsim cele mai prielnice condiții de viață pentru păsări și indeosebi pentru cele de baltă. Sînt atît de multe și de variate, încît delta apare ca un adevărat domeniu al lor, ceea ce a făcut pe unii scriitori să o numească „paradisul păsărilor”. Pe sub zborul tuturilor gîngănilor mărunte de baltă, sub tipătul ascuțit ori cîrîitul păsărilor din stof, alunecă în pe apă pelicanii și lebade albe, iar pe crengile copacilor se zbat cormorani negri, în timp ce pe grinduri pîndesc nemișcați stîrcii de diferite soluri.

Delta Dunării, cu brațele și

ISTORICUL FILATELIEI

Tov. Mircea Pop și Ion Murgulescu, tehnicienii la fabrica de bere „Grivița” din București, doresc să cunoască începuturile filateliei.

Transmiterea regulată a corespondenței își are începuturile în secolul al XV-lea. La începutul secolului al XVII-lea se utilizează, din inițiativa academicienilor francezi Jean Renouard Villayer, „bilețul de porto plătit”, strămoșul timbrului postal de astăzi.

Multiple reforme sînt încercate în diferitele sisteme postale, toate tinzînd la o simplificare a încasării taxelor pentru transportul corespondențelor. Încercările unui piemontez anonim la 1818, mai tîrziu ale suedezului Traffenberg, în 1836 ale slovenului Lovrene Kosir, rîmin însă numai încercări.

Paternitatea primului timbru postal este atribuită lui Rowland Hill, un modest învățător englez, care în 1835 pornește o acțiune împotriva tarifelor postale exagerat de ridicate, preconizînd o taxă unică redusă pentru toate corespondențele ce au greutatea de mai puțin de ½ ounce (5 gr.). Propunerea acceptată duce la o creștere apreciabilă a traficului postal, care face necesară introducerea timbrilor postale, creația aceluiași R. Hill.

Și astfel la 6 mai 1840 apare în Anglia primul timbru postal. În primii 10 ani următori abia 47 timbre văzura lumina zilei: între 1850-59 numărul lor se ridică la 778; între 1860-69 apar 1851 timbre; iar între 1870-79 apar 2616 timbre noi.

Între 1900-1910 apar 20.628 timbre, iar de atunci și pînă astăzi cîteva sute de mii.)

Născerea filateliei, (philos = amic și ateleia = francare — din vechea limbă greacă), adică a colecționării și studiului timbrilor postale, coincide cu născerea primului timbru.

În 1852 are loc prima expoziție filatelică la Bruxelles, după ce cu 3-4 ani înainte în revistele și zărele belgiene, engleze și franceze apăruseră anunțuri de cumpărări, vînzări și schimburi de timbre.

În 1861 apare prima listă de timbre, începuturile unui catalog, tipărită în 12 pagini, cu 973 numere, editată de un colecționar, Oscar Berger-Levrault din Strasbourg.

1) N. R. Cifrele de timbre indicate reprezintă tipuri diferite, nu bucățile imprimate.

La Liverpool apare în 1862 prima revistă filatelică. În același an apare la Bruxelles prima lucrare filatelică, un studiu despre falsuri în filatelia, al lui I. B. Moens. Tot în 1862 apare primul catalog filatelic în Franța, editat de E. de Lohand, Berger și Potiquet. Primul album filatelic, apărut în 1863, aparține francezului Justin Lollier. În anul 1856 ia ființă la Nevers, prima societate filatelică de schimburi, iar prima licitație filatelică are loc în 1865, la Paris.

În Rusia primul timbru a apărut în 1857, valoarea de 10 kopeici, culoarea brun și albastru, înfățișînd stema țaristă și o goarnă postală, într-un format oval. În total în Rusia țaristă s-au emis 128 de timbre diferite.

În afară de timbrele statului, în Rusia au circulat multe emisiuni cu valabilitate locală, care au servit pentru francarea corespondențelor în interiorul regiunilor. Există 2427 asemenea timbre ce au circulat în 164 regiuni. Între anii 1866-1877 se menționează și existența timbrilor telegrafice.

Secția filatelică a Muzeului „A. S. Popov” din Leningrad, înființată în 1885; este unică prin proporțiile și varietatea timbrilor sale. Astăzi ea depășește chiar colecția Muzeului Filatelic al Uniunii Postale Universale.

Prima revistă filatelică din Rusia, „Marki”, apare în 1896. Primul timbru sovietic a apărut în 1921 și a fost imprimat prin sistemul gravurii în oțel. În același an s-au emis timbre și în Armenia Sovietică, iar Gruzia Sovietică emite primul timbru în 1922.

Emisiunile de timbre sovietice, nu numai că au egalat dar au

„Cap de zimbru”, primul timbru apărut în țara noastră.

CUM DECURG PREGĂTIRILE PENTRU CEA DE A XVI-a OLIMPIADĂ

Tov. Maria Serbănescu, membră a colectivului sportiv I.T.B. Ducești din București, dorește să știe cum decurg pregătirile pentru cea de a XVI-a Olimpiadă.

Presa de specialitate din diferite țări relatează cu îngrijorare faptul că pregătirile pentru cea de a XVI-a Olimpiadă, ce va avea loc în 1956 la Melbourne, merg greu, deoarece Australia nu posedă experiență în organizarea unei competiții de mare amploare.

Într-adevăr sarcina luată de orașul Melbourne este uriașă. Întregul continent australian are o populație de numai 9 milioane de locuitori și va avea sarcina de a primi între 22 noiembrie și 8 decembrie 1956 aproape 6.000 de sportivi din 83 de țări. De pe acum, presa australiană își exprimă teama în ce privește reușita organizării.

Cele mai mari greutăți constau în încadrarea turștilor care vor sosi la Olimpiadă. Organizatorii au de gînd ca turștii să fie cazați pe vapoarele special amenajate, care vor staționa în rada portului Melbourne. Sportivii, în schimb, vor fi cazați în satul olimpic care se va construi special pentru aceasta, în cartierul Heidelberg. Satul olimpic se va afla la o distanță de 10

km de stadionul pe care se vor desfășura principalele competiții. Trebuie să se reconstruiască în întregime stadionul „Melbourne Cricket Ground”, care se află așezat în apropierea centrului orașului. Aici, vor avea loc solemnitățile de deschidere și închidere a Jocurilor Olimpice, vor avea loc întrecerile de atletism, semifinalele și finala turneului de hochei pe iarbă, meciurile de fotbal. În apropierea stadionului urmează să se construiască „Parcul Olimpic” în interiorul căruia se vor afla velodromul, bazinul de natație și o hală de sport.

În clădirea „Exhibition Building” (Hala Expoziției), se vor desfășura meciurile de box și întrecerile la gimnastică. În sălile clubului sportiv „Town Hill”, din cartierul St. Kild, se vor desfășura întrecerile de scrimă, iar în golful Filip, aflat în imediata apropiere, se vor desfășura întrecerile de regate. Întrecerile de canotaj vor avea loc pe lacul Leatmouth de lângă localitatea Ballarat. În localitatea Williams-towne vor avea loc întrecerile de tir.

Alte competiții urmau să aibă loc pe Stadionul de Est. Iată însă că la 24 ianuarie 1955 stadionul, construit din lemn, a ars în întregime. Urmarea: s-a hotărît ca, pe locul vechiului stadion, să se construiască un

„Palat al Sporturilor”, tot din... lemn.

Sînt însă multe lucruri care se cam incurcă. Astfel, deoarece legile statului Victoria interzic intrarea cetățenilor străini cu arme și muniții, trăgătorii ori vor accepta armele ce le vor fi puse la dispoziție aci, ori se vor întrece în altă parte. O altă incurcătură este cea privitoare la pista de ciclism care, în conformitate cu regulamentul olimpic, ar trebui să fie de ciment. Or, organizatorii vor s-o construiască din lemn. Dacă regulamentul va fi respectat, și această competiție va trebui să se desfășoare în altă parte.

Se pare că aceste lucruri nu-i deranjează prea mult pe organizatori, care și-au făcut planul ca, în primul rînd, să se aleagă cu beneficii grase. Ei au și tipărit bilete a căror vînzare ar urma să le aducă o sumă aproape de două ori mai mare decît cea mai costisitoare dintre investiții: reconstruirea stadionului „Melbourne Cricket Ground”.

De asemenea după Olimpiadă, casele din „satul olimpic” vor fi vindute la licitație, astfel că organizatorii vor avea cîștig destul de frumos. Și acesta este cel mai important lucru: pentru ei, problema financiară joacă un rol mai mare decît întrecerile sportive.

— INSEMĂRILE UNUI ZIARIST —

„Ah, cât e de fanatic!”
M-am răscuit pe locul meu, mirat de aceste cuvinte rostite în franceză și pe care, ca spectator obișnuit al jocurilor de rugbi de la noi, nu le mai auzisem niciodată. Aveam în față două fete cu ten curat, atrăgător, cu dantura albă și ochi mari, care râdeau deopotrivă de tinerește. De atunci, aveam să le întilnesc cu regularitate în tribuna stadionului Dinamo când se juca rugbi, deși tentațiile Bucureștiului celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului ar fi putut să le atragă cine știe unde în altă parte. Și cum publicul de la rugbi formează o familie de entuziaști, am legat repede prietenie cu aceste tinere. Astfel, am ajuns să aflu că sînt olandeze și studiază în Franța, și că „fanaticul” despre care le auzisem vorbind era jucătorul cu nr. 13 din echipa țării noastre, maestrul sportului Dumitru Ghiuzelea.

„Am vrea să-l cunoaștem pe fanaticul dv.,” îmi spusese ele într-una din zilele în care pe teren se aflau din nou față în față două echipe de rugbi.

...Alergînd cu trunchiul mult aplecat în față, cu gîtul bine întins și dinții înclistați, cu toate fibrele mușchulare încordate în plin efort, cu ochiul mereu ager, căutînd locul liber pe unde să se poată strecura, Ghiuzelea își depășea adversarii, unul câte unul, și, atunci cînd se părea că va fi prins, el scăpa totuși, ferindu-se într-o parte. Drumul spre terenul de țintă al echipei adverse era acum liber și Ghiuzelea înscrise nestingherit. Publicul aplaudă, iar el reveni în terenul de joc alergînd relaxat și-și reluă locul obișnuit dincolo de linia de centru.

De cîte ori am văzut scena aceasta? N-aș putea ține minte. Rar este meci în

echipe de categoria „onoare”, Dumitru Ghiuzelea își menține același post de înaintaș, înfruntînd cu curaj adversari direcți mult mai rufinați și mai puternici. A venit însă și momentul în care avea să părăsească acest post, ingrat pentru calitățile lui, și să se lanseze în atacurile vertiginoase ale trei-sferturilor.

Intr-o zi, în urma indisponibilității unui jucător din linia trei-sferturi, Ghiuzelea primește sarcina de a trece, într-un meci important, în postul de aripă. Tineretea lui a determinat hotărîrea căpitanului de echipă și, dacă-l întrebă astăzi, Ghiuzelea își mărturisește cu sinceritate că nici măcar nu știa unde să stea pe teren. Totuși, un balon i-a ajuns pînă în cele din urmă și el l-a dus dincolo de linia de țintă a adversarilor, înscrind prima sa victorie ca aripă și aducînd totodată victoria echipei sale. Mai apoi, acest succes este urmat de selecționarea în lotul național, dar, spre mirarea dvs. (poate și a lui), tot în calitate de înaintaș.

Și consecrarea!

Dacă Ghiuzelea a beneficiat de dezvoltarea generală a sportului în anii de după 23 August 1944, cunoscînd chiar de pe băncile școlii frumusețile și binefacerile acestuia, el a atins însă trepte mai înalte ale măiestriei de-abia mai tîrziu, după intrarea sa în armată și, mai apoi, ca membru al asociației Dinamo. Aci, fostul funcționar al C.A.M.-ului întilnește o viață sportivă dezvoltată și organizată pe baze științifice, și condiții de practicare a rugbiului dintre cele mai bune. Aci se specializează el în postul de trei-sferturi aripă, pe care nu-l mai părăsește, jucînd, în cei șapte ani de cînd apără culorile asociației Dinamo, în toate meciurile echipei sale, în afară de unul. De aci, este selecționat în echipa reprezentativă a țării și, o dată cu colegii săi, în 1952 primește titlul de maestru al sportului, răsplată a muncii

sale pe tărîm sportiv.

Dar, o dată cu galoanele definitive sale consacrarîi sportive, D. Ghiuzelea le primește și pe acelea ale carierii militare pe care a îmbrățișat-o. Sublocotenent în 1951 el este avansat locotenent în același an, pentru ca în 1953 să mai primească un grad, iar la 23 August 1954 să poarte steluțele de căpitan.

Apărînd culorile patriei

Din 1949 Dumitru Ghiuzelea nu a mai lipsit din lotul echipei noastre naționale de rugbi și din formația reprezentativă.

Totuși, emoția primului meci internațional fusese consumată de Ghiuzelea încă din 1948, însă doar în parte, atunci cînd el jucase în echipa Constructorul, în meciul cu L.T.C.-Praga. Spun „în parte”, deoarece D. Ghiuzelea ține să ne încredințeze că o întilnire a echipei reprezentative nu se poate compara cu nici un fel de meci al unei asociații, chiar dacă este vorba de un joc internațional.

„Cum aș putea să uit meciul cu F.S.G.T. (Franța), cînd acesta a fost debutul meu în echipa de rugbi a țării? Cum aș putea să uit nopțile care au precedat acest joc? Oare nu atunci am simțit cea mai mare emoție din viața mea sportivă și oare nu în acele nopți mi-am făurit cele mai îndrăznețe vise? Doream, ca și mulți dintre colegii mei din echipa națională, o verificare serioasă a posibilităților noastre, a valorii rugbiului practicat la noi. Și un examen în compania formației franceze putea fi considerat elocvent. Din păcate, după toate succesele obținute, teama antrenorilor noștri de a ne pune în fața unor adversari din ce în ce mai puternici ne-a ținut mult în loc. Jocul cu Italia, pe care l-am terminat învinși la limită, a demonstrat totuși forța de luptă a echipei noastre, avansatele sale cunoștințe tehnice.

Comitetul pentru Cultură Fizică și Sport a apreciat foarte just cauzele rezultatului nostru, dar și per-

spectivele rugbiului românesc, și de atunci programul internațional s-a îmbogățit cu numeroase întilniri cu formații cunoscute ca: U.A.S Perpignan, P.U.C. din Paris și Swansea (Țara Galilor)”.

Ghiuzelea nu pomeneste nimic de aprecierile pe care le-au făcut despre el străinii care l-au văzut jucînd. Iubitorii de sport din țara noastră le cunosc, însă. Iar astăzi, maestrul sportului D. Ghiuzelea este cunoscut în toată Europa și apreciat ca unul dintre cei mai valoroși jucători de rugbi în postul de trei-sferturi aripă. Au dat acest verdict și vechiul internațional francez Robert Baran, și antrenorul echipei Italiei, și arbitrul internațional Roger Taddei, și conducătorii cluburilor U.A.S. Perpignan, P.U.C., Swansea, ca și adversarii săi direcți, celebrii Zuliani, Morgan Philips și Gerosa.

De curînd în meciul disputat între selecționatele București și Paris, Ghiuzelea a fost unul dintre animatorii reprezentativei noastre.

Cum se pregătește

Desigur că talentul, deși necesar, nu este totuși suficient pentru a permite înșușirea unei măiestrii ca cea atinsă de Ghiuzelea, mai ales într-un sport atît de pretențios ca rugbiul. De aci munca intensă și îndelungată pe care maestrul sportului D. Ghiuzelea o depune, încă și astăzi, în vederea menținerii și dezvoltării valorii sale. Dacă-l întrebăm cum se pregătește, el îți răspunde cu modestie, și într-un mod foarte natural, ca despre lucruri de la sine înțelese, că face gimnastică la sală pentru forță, rezistență și suplețe, că alergă kilometri întregi, că iarna parcurge alte distanțe pe schiuri, că în timpul sezonului este preocupat de vitează și mai ales de pornirile rapide de pe loc, de opririle bruște, schimbări de direcție în plină alergare și... așa mai departe. Parcă nici nu este vorba de efort, parcă nu cade nici un strop de sudoare de pe fruntea celui care execută un asemenea program...

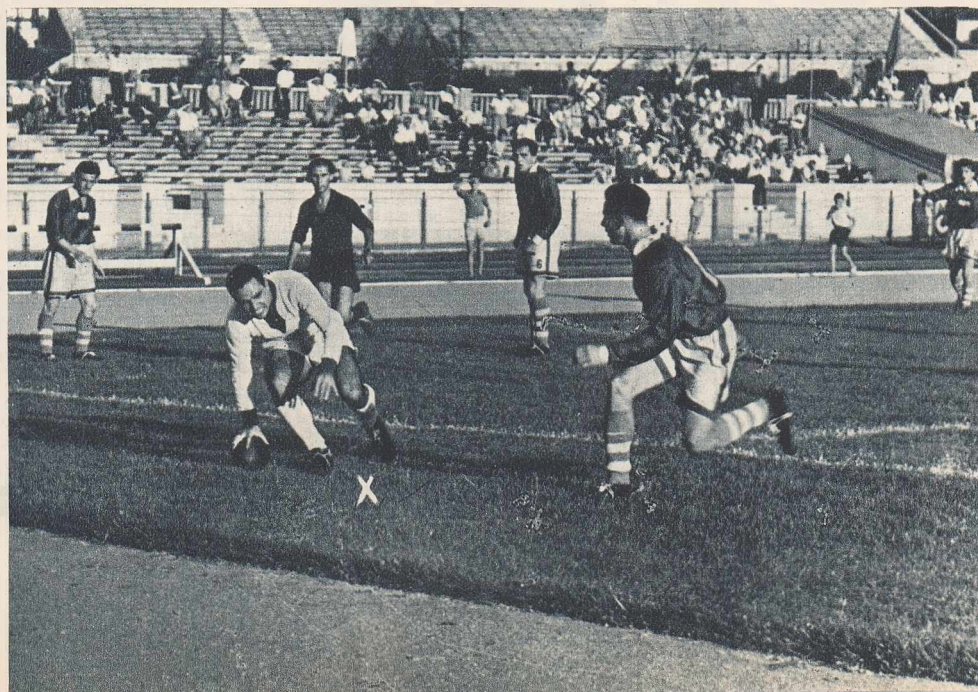
Ceea ce am uitat

Poate nu veți crede că atîtea gînduri și amintiri pot fi stîrnite doar de o fază minunată din timpul unui meci de rugbi. Totuși așa s-a întîmplat, fiindcă în fața mea, atunci cînd mi-am amintit toate acestea, stătea Dumitru Ghiuzelea, cu fața strălucind de transpirație cu răsufierea puțin între tăiată, așteptînd să vadă dacă l-am chemat. Alături cele două tinere olandeze păreau să-și fi schimbat părere despre jucătorul cu nr. 13

Îmi făcui totuși datoria „Vă prezint pe „fanaticul nostru!”

Em. VALERIU

Trei adversari de la U.D.A.-Praga privesc cum D. Ghiuzelea (x) înscrie o nouă încercare pentru echipa sa.

DEZLEGĂRILE JOCURILOR PUBLICATE ÎN CADRUL CONCURSULUI NOSTRU

SERIA I BIROCRATUL

ORIZONTAL: 1) Birocrat — Para-
fă. 2) Atace — Si — E —
Aramă. 3) L — Marcă —
Fr — Revin. 4) Ab — Reinvoiti
— Onu. 5) Mapă — Caricatural.
6) Ani — Catalog — Fișă. 7)
Datat — Fel — T — Z — T.
8) Pe — Înre — T — Posac.
9) Ară — Ti — Toc — Ci — Rs.
10) Condița — N — Lignit.
11) Al — Leru — Cutiuță.
12) Leite — Act — Calmi. 13)
I — Vno mine — Iacă. 14)
Tu — Registratura.

VERTICAL: 1) Balama — Pă-
călit. 2) Il — Banderole — U.
3) Ram — Pia — An — Iv.
4) Ocară — Ti — D — Tir.
5) Cere — Cantilene. 6) R —
Cieatrice — Og. 7) Asanat — E
Arămi. 8) Ti — Vrat — T —
Ucis. 9) Foileton — Tit. 10)
Pericol — C — C — Nr. 11) A —
Tag — P — Lucea. 12) Răit
— Tocită — T. 13) Are — Uf —
Sigiliu. 14) Favoriza — Număr.
15) Amfinaț — Critica. 16) Anulat
— Stă — A.

VERTICAL LA FEL: 1) Nastrapa.
2) Astragal. 3) Străduță. 4) Traforat.
5) Radomiru. 6) Aguridar.
7) Patarama. 8) Alăturat.

CARTE DE VIZITĂ: Revista
„Flacăra” vă dorește la mulți ani,
pe anul 1955. OMONIM: Colț.
MONOVERB: Indoială. CRIP-
TOGRAFIE: În fiecare zi
ninge.

PROBLEMĂ FERROVIARĂ

Locomotiva merge în punctul
de aici în punctul 2 și împinge
cisterna pe podetul 3. O lăsa
colo, vine în punctul 1, apoi
n 5, și de acolo în 4. Împinge
agonul (4) pînă la podet, îl
uplează cu cisterna, apoi le trage
e amîndouă în punctul 6. Plea-
ă numai cu vagonul în punctul
trece cu el în bot prin punctul
și-l duce pe podet. Îl lasă acolo.
ine în punctul 5, apoi în 6,
cisterna în bot, o duce în punc-
l 5, și de aici în 4, la depozitul
e benzina. O lasă acolo, merge
în punctul 5, de aici la 1, trece
oi prin punctul 2 pînă la
odet, cuplează vagonul și-l aduce
i depozitul de marfă.

Din acest punct, locomotiva
ate pleca singură.

SERIA a II-a PENTRU PACE

ORIZONTAL: 1) La — Luptă —
Activă. 2) Pentru — Apărarea.
3) Păcii — Nesupărați. 4) Aro
— Li — Tacit — F — A. 5) Rană —
Aton — Tas — T. 6) Atomica
— Arătător. 7) Domina —
Lidice. 8) Arici — Ivi —
P. 9) Cam — Seceră. 10) Os —
Las — T — Igor. 11) Rase —
Oprimat — Aba. 12) Ată
Anuală — Afle. 13) Durăm
Fi — Pălmași. 14) Oiana
Răsărit — Om. 15) U —
Cadrele — Modena. 16) Rai-
nonde Dien — V — S.

VERTICAL: 1) L — Paradă —
Dradour. 2) Apărător — Sătui —
A. 3) Economic — Săraci. 4)
ni — Amicale — Amam. 5)
Jtil — Inimă — Amado. 6)
r — Iacă — Son — Rn. 7) Tun-
ca — Putred. 8) A — Eto —
raiale. 9) Asana — Il — Sed.
0) Apuc — R — Mapă — I.
1) Capitalistă — Arme. 12)
ratative — Talion. 13) Iar-
adici — F.M.T.D. 14) Vraf — Ti
— Egală — Ev. 15) Aet — Toc
— Robeson. 16) Aia — Repara-
mas.

MONOVERB — Postaș
RSURI ASCUNSE:
sta-s eu! și sint voinică!
ine-a zis că eu sint mică?
ite zău, acum iau seama,
ă-mi stă bine-n cap năframa,
i ce față frumușică
Are mama!
Coșbuc

IMB GEOGRAFIC: M —
— Caraș — Caracal — Mara-

mureș — Păcurar — Sărat — Ler — S.
METAGRAMĂ: Kara-Kum; Kara-
Kul. ȘARADĂ: Birsei. RECON-
STITUIRE: Eminescu.

SERIA a III-a

AUTORI ȘI OPERE

ORIZONTAL: 1) M — Ușakov —
Krilov. 2) Ok — Trubaciov —
Li. 3) Tatăl — Ilie — Zădie.
4) Ln — Nep — Saianov. 5)
Enisei — Panov — O. 6) Iman —
Rusanov — Gl. 7) L — I — Berte
— V — Ire. 8) Fa — Volkova
— Ilia. 9) Gherman — Galin.
10) Dauria — Oparin — N.
11) Fiș — Snovos — Nara.

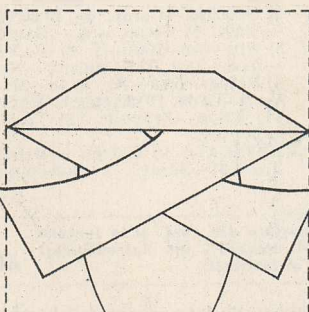
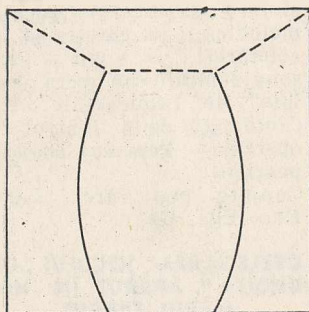
VERTICAL: 1) Moti — Ilf — Df.
2) Kanem — Agai. 3) U — T —
Nai — Hus. 4) Stanin — Ver. 5)
Arles — Boris. 6) Ku — Perek-
man. 7) Obi — Iurka — O. 8)
Vais — Stonov. 9) Ceapaev —
Po. 10) Ki — Ian — Agas. 11)
Rozanov — Ar. 12) Ivanov —
Ilin. 13) L — Dov — Ilina. 14)
Oliv-Grin — R. 15) Vie — Olea
— Na.

ROZETA

1—2 Tihov — 3—4 Peron —
5—6 Cesiu — 7—8 Polen —
9—10 Narin — 11—12 Gater —
13—14 Carat — 15—16 Senin —
17—18 Tăruș — 19—20 Femur
— 21—22 Motor — 23—24 Co-
pac — 25—26 Latis — 27—28
Vanea — 29—30 Tartu — 31—32
Tenor — 33—34 Kanev — 35—36
Popov — 1—30 Tonou — 3—32
Piper — 5—34 Cehov — 7—36
Perov — 9—2 Nosov — 11—4
Galin — 13—6 Careu — 15—8
Satin — 17—10 Teren — 19—12
Fanar — 21—14 Merit — 23—16
Comun — 25—18 Lotus — 27—20
Vapor — 29—22 Tătar — 31—24
Tanic — 33—26 Keres — 35—28
Pantă.

MONOVERB TEATRAL: Comic.
MONOVERB: Albie. REBUS
GRAFIC: Una bună, zece rele.
CRIPTOGRAFIE TEATRALĂ:
De partea cealaltă. LIGAMEN-
TE: Craiova, București, Sînic,
Bacău. POTPURI: 1. Lucea-
fărul — M. Eminescu 2. Nunta
Zamferei — G. Coșbuc 3. Și
dacă... — M. Eminescu 4. Bunica
— St. O. Iosif 5. Lunca din
Mirești — V. Alexandri 6. Ce
dor... — Al. Vlahuță 7. Pe
lingă plopii fără soț — M. Emi-
nescu

DINTR-UN PĂTRAT

SERIA a IV-a

TOT MAI MULTE BUNURI PENTRU OAMENII MUNCII

ORIZONTAL: 1) Productivitate.
2) Remunera — Naval. 3) Ope-
rațiuni — Ar. 4) Dană — Ie —
Utilaj. 5) Urți — Raniță — O.
6) Străduință — Nai. 7) Îi —
Or — Uitase. 8) Fz — Plată —
Ivare. 9) Rami — Releva — AI.
10) U — Izbit — Menaja. 11) Nor-
mă — Rta — Si — S. 12) Tp —
Ailor — Tăiat. 13) Ate — O —
Durități. 14) S — Întrecere —
Ac.

VERTICAL: 1) Produs — Frunșă.
2) Repartiza — Opt. 3) Omeniri
— Mir — Ei 4) Durată — Pizmă
— N. 5) Una — Idol — Balot.
6) Ceti — Urări — I — R. 7)
Trieri — Tetrede. 8) Iau — Anual
— Tuc. 9) V — Nuntă — Ema —
Re. 10) Inițiative — Tir. 11) Ta
It — Avansate. 12) Avalanșă —
Alia. 13) Tară — Aeraș — Așă.
14) El — Joi — Elastic.

MONOVERB: Cabinet. MONO-
VERB ANAGRAMAT: Produs.
REBO CU DOUĂ SOLUȚII:

Carat — Calcar. GOLF DE
CUVINTE: Paris, Păros, Baros,
Baron, Bacon, Băcan, Bacău.

SERIA a V-a

INCURSIUNE SILABICĂ ÎN GEOGRAFIE

ORIZONTAL: 1) Madera — Me —
Europa. 2) Filată — India — Siria.
3) Ligă — Antrenamente —
Apă. 4) Pi — Mendoza —
Dărci — Hi. 5) Nera — Ra-
rița — Serenadă. 6) Vaca —
Tețuan — Suva. 7) Inșurare —
Atica — Rază. 8) Do — Caspi-
ca — Morison — Ko. 9) China
— Catalonia — Clipă. 10)
Natale — Teuca — Romane.
11) Samara — Le — Urmate.

VERTICAL: 1) Filipine — Indo-
china. 2) Malaga — Răvase
— Natașa. 3) Deta — Men —
Caracas — Lema. 4) Ra — Andora
— Repica — Ra. 5) Intrezărite
— Cățate. 6) Medina — Tatua —
Loule. 7) Amendă — Antino-
nică. 8) Eu — Terase — Caria
— Ur. 9) Roși — Cireșu — Son
— Roma. 10) Paria — Navara —
Cimate. 11) Apahida — Za-
kopane.

MONOVERB: Apăsare. JOCL
CHEILOR: Flacăra. MONO-
VERB MUZICAL: Farandola.

CRIPTOGRAFIE: Întors de la
munte. MONOVERB: Negreșit
(neîntors).

CALCUL ENIGMISTIC 84 : 21 = 4
9 + 11 = 20
93 + 10 = 103

SERIA a VI-a

PE ÎNTINSUL APELOR

ORIZONTAL: 1) Nahimov —
Matelot. 2) Amarat — Timu-
nier. 3) Valurile Dunării. 4)
Azu — E — Taină — A — R.
5) Ocean — M — Dju — Me. 6)
Inimă — Vals — Siam. 7) J —
Nil — A — Depărta. 8) Galbenă
N — Kir. 9) Cet (Ket) — Argus —
Bogat. 10) Orie — Motonavă —
O. 11) Piesă — Y — Cor — Tar.
12) Ac — Algesiras — Mp. 13)
Săi — Orna — D — Tapi.
14) Tunari — Li — Canal. 15)
Hău — Pataratină. 16) Etravă
— Inspirat.

VERTICAL: 1) Navă — IJ — Co-
pastic. 2) Amazon — Gericault.
3) Halucinație — Inar. 4) Iru —
Emil — Esa — Ana. 5) Marea
Albă — Alor — V. 6) Oti — N —
Erm — Gripă. 7) V — Lt — Van
Goyen — A. 8) Teamă —
Aut — Salfi. 9) Midă — Ld —
Soci — Lan. 10) Amundsen —

Nord — Rs. 11) Tonaș — P —
Bară — Cap. 12) Ena — Ușakov —
Stați. 13) Liră — Irigat —
Anir. 14) Oei — Matra — Ampana.
15) Tirremă — Torpilat.

MIC CAREU DE CUVINTE INCRUCIȘATE

ORIZONTAL: 1) Oale — Scară. 2)
Atașat — Dom. 3) Lan — Căruță.
4) E — Do — Tinăr. 5) Ra —
Tipari. 6) Oo — Prost — T. 7)
Scalen — As. 8) Tatonat — C.
9) Adăpa — Ecos. 10) Saci —
Miere.

VERTICAL: 1) Oate — Ostaș.
2) Ață — Rocadă. 3) Ianda —
Atac. 4) Es — O — Plopi. 5) Ac
— Trenă. 6) Staționa — M.
7) C — Rips — Tei. 8) Adunată —
Ce. 9) Rotar — Scor. 10)
Amărit — Se.

PE DOUĂ COLOANE: A+A')
Faguri B+B') Talent C+C')
Fărime D+D') Rafală E+E')
Zețari F+F') Stăbil G+G')
Repara. A—G: Fata fără zestre.

Foarte mulți dezlegători au
semnalat că jocul „Problemă
de aritmetică”, apărut în seria

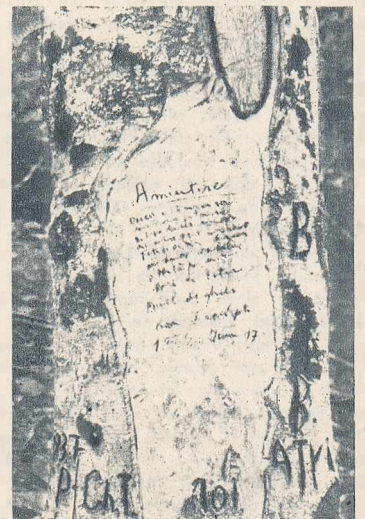
a IV-a a concursului, are extrem
de multe soluții. Unii dintre ei
ne-au trimis cea mai mare parte
a acestor soluții, iar alții au
subliniat că, deși cunosc mai multe
dezlegări, trimit totuși numai
una.

Pentru a nu nedreptăți pe cei
care au trimis o singură soluție
— și aceștia constituie majori-
tatea participanților la concurs
— scoatem acest joc din calcu-
lația rezultatelor. În același
timp, însă, pentru a răsplăti
eforturile acelor dezlegători care
s-au străduit să găsească cât mai
multe soluții la acest joc, celor
ce au depășit 200 soluții li se
acordă suplimentar, peste pre-
miile prevăzute, cinci mențiuni
constind în abonamente pe trei
luni la „Flacăra”.

La redacția a sosit un mare nu-
măr de dezlegări, a căror triere nu
a putut fi încă terminată. Din a-
ceastă pricină sîntem nevoiți să
amînăm publicarea rezultatelor
concursului. Aceste rezultate vor fi
publicate într-unul din numerele
apropiate ale revistei.

CRITICĂ UNOR POEZI

Nemărginita pu-
tere de creație ar-
tistică a poporului
nostru este dovedită
din plin de cînte-
cele și versurile
populare, de legen-
dele și dansurile na-
ționale, de sculp-
turile în lemn și
de neîntrecutele cu-
sături naționale. A-
cestei creații popu-
lare aparține, desi-
gur, „amintirea” în-
scrisă în 1949, de
doi țărani munci-
tori din raionul Tg.
Jiu, pe coaja unui
falcic fag, dintr-
una din pădurile
oculului silvic Tis-
mana. Iată-o:

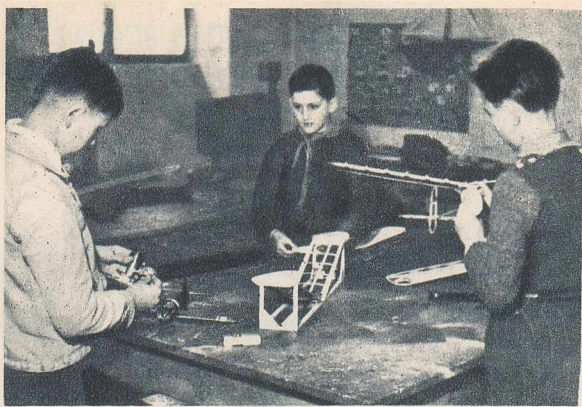
„N-am în ce să reazim capul,
Cînd voiesc puțin să dorm.
Fii bună de-mi împrumută
Chiar de ești în mare zor.
Mîinile care sîrută
Spicele de pe ogor”.

Conținutul poeziei, rit-
mul ei, precum și imaginile
poetice pe care le cuprinde
vădese o remarcabilă pu-
tere de creație. Ce bine ar
fi fost, însă, dacă „Amin-
tirea” ar fi fost scrisă
pe o foaie de hîrtie și
nu pe coaja bietului ar-
bore, care pe lîngă aceste
versuri mai poartă alte
zeci de inscripții, săgeți
și... inimi rănite. Căci
dacă poezii sînt mîndri
de versurile create și
scrise pe coaja răzuită,
arboarele în schimb este
condamnat la uscare prin
încrustările și răzuirile

făcute. Versurile și dife-
ritele însemnări aparent
nevinovate dăunează di-
rect sănătății și vitalității
lui. Răzuirile și încrus-
tările în scoarță pînă la
zona cambială—aceea zonă
vitală dintre coajă și
lemn care fabrică inelele
anuale — înlesnesc po-
trunderea ciupercilor și
bacteriilor, care — în cele
din urmă — provoacă us-
carea lui.

Așa încît decît să scriem
versuri pe coaja arborilor
e mai bine să le așternem
pe hîrtie. Lăsînd arborii
în pace, la maturitate,
din lemnul lor, se pot
scoate sute de kilograme
de hîrtie, pe care se pot
scrie sau tipări volume
întregi de poezii...

Dr. I. P. ZELETIN

Pentru ca modelul să plutească în aer, fiecare bucăciță de placaj trebuie să fie bine aranjată.

TINERII AEROMODELIȘTI

Ți se întâmplă uneori ca, mergând pe stradă, să te trezești că-ți fuge prin față o bucată de hârtie, îndoită într-un anumit fel, vrînd să semene cît mai mult cu un avion. Te întorci, privești în sus și la etajul doi sau trei vezi un obraz zîmbind, vesel de „festa” pe care ți-a făcut-o.

Așa începe dragostea pentru aviație. La început, micuții arată cu degetul către înaltul cerului, spre un avion care își urmează mîndru și nestînjenit calea. Mai tîrziu, tatăl sau frațele mai mare le arată cum se fac minusculele avioane de hîrtie, al căror zbor provoacă nespuse plăcere copiilor. Iar unii dintre ei, ajungînd mai mari, se hotărăsc să ajungă aviatori... Dacă sînt pionieri și frecventează regulat cercul de aeromodelism al Palatului Pionierilor, pot avea siguranța că o dată și o dată vor ajunge acolo, sus, unde numai cei îndrăzneți pot ajunge.

La cercul de aeromodelism al Palatului Pionierilor din Timișoara vin zilnic mulți copii, fiecare avînd ambiția de a deveni cel mai temerar aviator sau cel mai celebru constructor de avioane. Strunguri, mese de lucru, așeze pe care sînt desenate avioane în zboruri îndrăznețe și, bineînțeles, nenumărate și felurite machete, reprezentînd cele mai variate genuri și tipuri de aeromodele, micromodele, avioane

etc., iată ce vei vedea în atelierul cercului. Și, bineînțeles, mulți pionieri, fiecare trebaluind în jurul strungului sau modificînd pentru a nu știu cîta oară un model ușor ca un fulg.

Ca să ajungi să realizezi ceva, ți trebuie multă răbdare, îndeminare și perseverență, și deseori trebuie să refaci un model de cîteva ori, pentru a-l face să plutească... un minut. Totuși, viitorii aviatori nu se descurajează. Costel Marinescu, de pildă, în afara faptului că este un foarte bun elev, e și un îndrăgostit și tenace constructor de micromodele. Pînă acum nu a reușit să construiască decît un model primar, de fază I, care, însă, în ciuda străduințelor lui și a sfaturilor tatălui său (bineînțeles devenit ad-hoc cunoscător și în aceste probleme, deși este țesător de sîrmă la fabrica Tehnometal), nu reușește să se mențină în aer prea mult. Marina Marius construiește de trei ani. De-abia anul acesta a reușit să se afirme, clasîndu-se al treilea pe țară la un concurs de micromodele pentru pionieri, disputat la Tg.Mureș.

Pionierii din Timișoara sînt însă fericiți că pot să-și încerce și să-și dezvolte posibilitățile. Ei muncesc neobosiți, studiază, construiesc, avînd credința că numai astfel își pot îndeplini dorința.

D. STĂNCULESCU
corespondent-Timișoara

Marina Marius 'explică' colegilor mai „lineri” modul în care a construit modelul, caracteristicile lui și performanța (în înălțime și durată) pe care speră să o obțină.

Jocuri distractive

OPERE ȘI OPERETE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	R	O	J	A	V	I	N	T	U	R	I	L	O	R
2	E	L	A	I	U	R	M	A	R	I	D	O		
3	P	A	G	A	N	I	H	I			L			
4	E	N	O	T	I	T	E	R	A	I	V	A	H	
5	R	D	O	D	A	R	A	M	A	I	D	A		
6	T	E	R	T	E	T	I	N	E	S	C	A	S	
7	O	T	E	L	A	N	S	P	U	S				
8	R	U	S	T	I	C	A	N	A	O	L			
9	I	L	A	B	E	R	L	H	M	I	C			
10	V	V	I	E	R	V	S	V	F	A	R			
11	P	E	T	R	E	C	M	A	H	O	N			
12	B	A	L	E	T	A								
13	A	H	M	A	C	B	L	E						
14	R	A	C	T	A	A	R	A	G	A	R	D	A	
15	D	R	A	P	E	R	I	L	A	T				

Orizontal: 1) Operetă de Mokrousov (2 cuvinte). 2) Pronume personal—Nichel—A observa—Prima din gama muzicală. 3) Celebru compozitor și violonist, eroul unei opere de Lehar — Unul dintre cele două roluri titulare ale unei opere de Saint-Saëns. 4) Oraș finlandez — Instrument muzical cu coarde — Pronumele eroului principal al unei opere de Glinka. 5) Republică democratică — Odinioară (abr.) —...Haciarian, autorul balletului „Gayaneh” — Operă de Verdi. 6) Muzică în trei — Apar pe neașteptate(mold.) — Maestru. 7) Comună în Franța — Aynt — Zis. 8) Nu e ușoară și e în titlul unei opere de Mascagni! — Rege scandinav. 9) Particulă de refren oltenesc — Compozitor italian, autorul operelor „Norma”, „Somnambula” etc. — Teatrul din Moscova. 10) Tinăr compozitor român, autorul poemului „Mierla lui Ilie Pintilie” — Mai mare peste o sufă. 11) Ceea ce face regele în piesa lui Victor Hugo, care a servit ca libret operii „Rigolletto” de Verdi — Operă de Massenet. 12) Spectacol coregrafic — Notă muzicală — Acel al Nibelungilor e titlul tetralogiei wagneriene, compusă din „Aurul Rinului”, „Walkyria”, „Siegfried” și „Amurgul zeilor”. 13) Exclamație admirativă — Cel reșu este un balet de R. M. Glier. — Locul unde se petrece acțiunea unei opere de Mozart sau a „Fintînii din Bacciserai” — Prepoziție. 14) Tipul retrogradului! — Operă de I. Meitus (2 cuv.). 15) Componente ale decorurilor — Cîntăreț popular.

Vertical: 1) Lista spectacolelor unei stagiuni — Cîntăreț liric. 2) În opera lui Richard Wagner e zburător... — Cupă. 3) George Onescu — Cunoscut atlet român, campion la proba de 400 m garduri — Simbolul calciului. 4) Eroina operetei lui Filaret Barbu — „Opera” fermentilor acetici. — În plus (lat.). 5) Operetă de Dunaevski (3 cuv.). 6) Două baghete! — Precede ridicarea cortinei! — Terci moldovenească. 7) Au existat mai multe cu muzică, dar cea mai frumoasă e a lui Chirulescu! — Fantomă, ca vasul dintr-o operă wagneriană — Notă din gama orientală. 8) Algeri — În inel — Invitație la vals!... 9) În umbră... — Livadă (tr.) — Partea doua a operii „Thais!” — Largo. 10) Personaj din opera „Aida” — Unu, doi sau trei... 11) Curelușă de meșină — Prost grimată... — Fiica lui Olenos. 12) Operetă de Johan Strauss — Insufleteau. 13) A apare în scenă — Al doilea rol titular al operii lui Saint-Saëns — Artă fără început și fără sfîrșit! 14) Cadentă melodică... se găsește și la cofetărie!... — A vui — Personaj feminin din opera „Paiațe” de Leoncavallo. 15) Cîntăreță de la Teatrul de operetă — Personaj shakespeareian. Cuvinte mai rare: Zago. Eno, Ega, Oz.

DEZIEGAREA JOCULUI „CU UNDITA”, APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Caracudă—Lin. 2) Aterină—Caras. 3) Lecstrită — Bart. 4) Clean — A — Sanie. 5) Aim—Ac—Bani—T. 6) N—NB —Apă—Iasi. 7) Saramură—Na. 8) Batog—Icre—Rr. 9) Ic—M—A—A—Ladă. 10) Zacuscă—Rever. 11) Eteră—Prăvale. 12) Tipari —Brates.

VERTICAL: 1) Calcan — Bihet. 2) Atoli—Sărați. 3) Resemnat

DEZIEGAREA JOCULUI „CU UNDITA”, APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Caracudă—Lin. 2) Aterină—Caras. 3) Lecstrită — Bart. 4) Clean — A — Sanie. 5) Aim—Ac—Bani—T. 6) N—NB —Apă—Iasi. 7) Saramură—Na. 8) Batog—Icre—Rr. 9) Ic—M—A—A—Ladă. 10) Zacuscă—Rever. 11) Eteră—Prăvale. 12) Tipari —Brates.

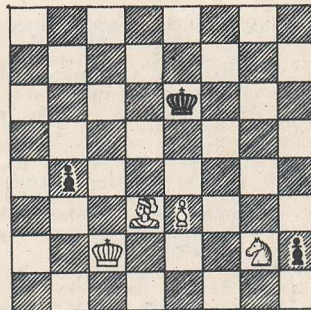
VERTICAL: 1) Calcan — Bihet. 2) Atoli—Sărați. 3) Resemnat

— Cep. 4) Artă—Bromură. 5) Cîrnă—Ag—Sar. 6) Uni — Cami Ac—I. 7) Dată—Pui—Ap. 8) A —A—Bacă — Rb. 9) C—Sa—Ar — Rar. 10) Labani — Elevă 11) Iranian—Avat. 12) Nări—Sardele 13) Isteți—Rares.

ȘAH — ȘAH — ȘAH

STUDIU

de H. MATTISON

Alb câștigă

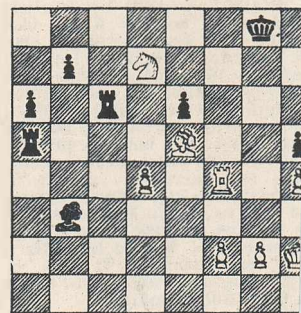
(Controlul poziției. Alb: Rc2, Nd3, Cg2 Pe3. Negru: Reb, Pp. b4, d2)

Albul deține o mare superioritate materială, dar negrul amenință să transforme pionul „h” în damă, după care câștigul pentru alb n-ar mai fi posibil. Transformarea acestui pion poate fi însă împiedicată printr-o manevră subtilă, prin care cele două piese albe își asigură controlul asupra punctului h1.

COMBINAȚII DE MAT

Sfîrșitul partidei de față fost jucat de Furman împotriva lui Keres în cel de-al XXII-lea campionat al U. R. S. S.

Negru: P. KERES

Alb: S. FURMAN

(Controlul poziției. Alb: Rh2, Tf4, Ne5, Cd7, Pp. d4, f2, g2, h4. Negru: Rg8, Ta5, Te6, Nb3, Pp. a6, b7, e6, h4)

Poziția din diagramă a surzit după mutarea 42-a a negrului, fiind partida s-a intrerului. Deși albul are calitatea (pentru turn) mai puțin, tot poziția expusă a regelui negru îi permite să continue atacul folosind ca armă principală amenințarea directă de mat. A mat: 43. Tf4 + Rh7 44. Tf7 + f (Dacă 44... Rg8, atunci Tf7 + Rh8 46. Tg5 + Rh7 Cf6 + Rh8 48. Tg8 mat) 45. Tg Rh6 (45... Rf5 46. f3! T:e5 Rg3 urmat de Tg5 mat) 46. (Amenințată 47. Th7 sau Tg6 m 46... Nc2 47. Nf6! (Amenințată 48. T:g5 49. h-g5 mat) 47... e5 (Negrul are altă apărare) 48. d:e5 49. Tg8 (Amenințată 50. Th8 m 49... Tf6 (Negrul dă calitatea înapoi, dar finalul care rezultă este pierdut) 50. e:f6 T:h4 + 51. Tc4 (Nu 51... Tg4 + 52. Tf h:g4 53. R:g4, apoi 54. f1 h2-h4-h5 mat!) 52 (Din nou amenințată mat: Th8) 52... Tc7 53. Th8 + Nh7 54. Tc3 + 55. Rh4 Rg6 56. f7 R:f7 Cg5 + Rg6 58. Th7 și, cu o figură în plus, albul a câștigat.

REDACȚIA: BUCUREȘTI Casa Poștală 7
PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10 Int. 1788

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR

3 luni: 9
6 luni: 18
un an: 36

Iasi. Teiul lui EMINESCU

Fotografie de N. VASILE

FLACARA

Nr. 11 (60) — 1 Iunie 1955

